

STORTINGET

Innst. 14 S

(2019–2020)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2020, kapitler under Barne- og familiedepartementet, Kulturdepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 2 og 3)

Prop. 1 S (2019–2020)

Innhold

Side

1.	Innledning	1
2.	Rammeområde 2 – Familie og forbruker	2
2.1	Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 2	2
2.2	Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 2	6
2.2.1	Hovedprioriteringer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti	10
2.2.2	Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet	11
2.2.3	Hovedprioriteringer fra Senterpartiet	12
2.2.4	Hovedprioriteringer fra Sosialistisk Venstreparti	13
2.3	Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitlene under rammeområde 2	14
2.3.1	Kap. 350 Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda.....	14
2.3.2	Kap. 351 Likestilling og ikke-diskriminering	15
2.3.3	Kap. 353 Likestillings- og diskrimineringsombudet	18
2.3.4	Kap. 800 Barne- og familiedepartementet	19
2.3.5	Kap. 840 Tiltak mot vold og overgrep	19
2.3.6	Kap. 841 Samliv og konfliktløsning	20
2.3.7	Kap. 842 Familievern, jf. kap. 3842.....	21
2.3.8	Kap. 843 Adopsjonsstøtte	21
2.3.9	Kap. 844 Kontantstøtte	21
2.3.10	Kap. 845 Barnetrygd	22
2.3.11	Kap. 846 Familie- og oppveksttiltak	23
2.3.12	Kap. 848 Barneombudet	26
2.3.13	Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet	26
2.3.14	Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet, jf. kap. 3855	28
2.3.15	Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere	29
2.3.16	Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten	30
2.3.17	Kap. 860 Forbrukerrådet	30
2.3.18	Kap. 862 Stiftelsen Miljømerking i Norge	31
2.3.19	Kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak	31
2.3.20	Kap. 867 Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget	31
2.3.21	Kap. 868 Forbrukertilsynet	31
2.3.22	Kap. 2530 Foreldrepenger	32
3.	Rammeområde 3 – Kultur mv	33
3.1	Oversikt over kapitler og poster – rammeområde3.....	33
3.2	Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 3	39
3.2.1	Hovedprioriteringer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti	45
3.2.2	Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet.....	46
3.2.3	Hovedprioriteringer fra Senterpartiet	48
3.2.4	Hovedprioriteringer fra Sosialistisk Venstreparti	49
3.3	Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitlene under rammeområde 3	50
3.3.1	Kap. 300 Kulturdepartementet	50
3.3.2	Kap. 315 Frivillighetsformål	50
3.3.3	Kap. 320 Norsk kulturråd	56
3.3.4	Kap. 321 Kunstnerformål	58
3.3.5	Kap. 322 Bygg og offentlige rom	60
3.3.6	Kap. 323 Musikk og scenekunst	61
3.3.7	Kap. 325 Allmenne kulturformål	66
3.3.8	Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål	71

	Side
3.3.9	Kap. 327 Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv 74
3.3.10	Kap. 328 Museum og visuell kunst 74
3.3.11	Kap. 329 Arkivformål 76
3.3.12	Kap. 334 Filmformål m.m. 76
3.3.13	Kap. 335 Medieformål 78
3.3.14	Kap. 337 Kompensasjon for kopiering til privat bruk 81
3.3.15	Kap. 339 Pengespill, lotterier og stiftelser 81
3.3.16	Fordeling av spilleoverskuddet til kulturformål 82
3.3.17	Kap. 880 Den norske kirke 83
3.3.18	Kap. 881 Tilskudd til trossamfunn m.m. 84
3.3.19	Kap. 882 Kirkebygg og gravplasser 84
3.3.20	Kap. 1429 Riksantikvaren 85
3.3.21	Kap. 1432 Norsk kulturminnefond 87
4.	Anmodningsvedtak 87
5.	Forslag fra mindretall 88
6.	Komiteens tilråding 89

STORTINGET

Innst. 14 S

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 1 S (2019–2020)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2020, kapitler under Barne- og familiedepartementet, Kulturdepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 2 og 3)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Trond Giske, Odd Omland og Anette Trettebergstuen, fra Høyre, lederen Kristin Ørmen Johnsen, Vetle Langedahl og Tage Pettersen, fra Fremskrittspartiet, Silje Hjemdal og Morten Wold, fra Senterpartiet, Åslaug Sem-Jacobsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Freddy André Øvstegård, fra Venstre, Grunde Almeland, og fra Kristelig Folkeparti, Jorunn Gleditsch Lossius, fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2020 under de kapitler og poster som er fordelt til komiteen på rammeområdene 2 Familie og forbruker og 3 Kultur mv., ved Stortingets vedtak 15. oktober 2019, jf. Innst. 1 S (2019–2020).

Ved Stortingets vedtak 27. november 2019 er netto utgiftsramme for rammeområde 2 fastsatt til kr 48 464 336 000, og for rammeområde 3 er netto utgiftsramme fastsatt til kr 22 944 849 000, jf. Innst. 2 S (2019–2020).

Komiteen viser til at i samsvar med Stortingets forretningsorden § 43 femte ledd skal bare forslag til bevilgningsvedtak som summerer seg til rammen for ram-

meområdene 2 og 3, og som er vedtatt ved behandlingen av Innst. 2 S (2019–2020), tas opp til votering i Stortinget ved behandlingen av denne innstillingen.

I tillegg til regjeringens forslag som ligger til grunn for Stortingets vedtak, foreslås det i denne innstillingen ytterligere endringer. Det vises til budsjettenigheten i Stortinget mellom regjeringspartiene Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, som er omtalt i merknader under de enkelte kapitlene i innstillingen og som fremgår av tabell 1 og 2.

Komiteen viser til at forslaget til disponering av ramme 2 og 3 fra komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, er ført opp under komiteens tilråding i kapittel 6 i innstillingen. Forslaget er i samsvar med vedtatt netto utgiftsramme.

Komiteen viser til at medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ikke fremmer forslag innenfor den vedtatte rammen, da de respektive budsjettopleggene fra disse fraksjonene til disponering av ramme 2 og 3 avviker fra det vedtatte nettobeløpet, se tabell 1 og 2. Det vises til omtale i Innst. 2 S (2019–2020), hvor de alternative budsjettforslagene til Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremgår. Der disse avviker fra regjeringens forslag i Prop. 1 S (2019–2020), vil dette bli omtalt under de enkelte kapitlene i innstillingen.

Komiteen avholdt åpne høringer om statsbudsjettet for 2020 den 21. og 24. oktober 2019.

Komiteen viser til at Stortinget har mottatt retteldebrev av 11. november 2019 fra Barne- og familiedepartementet v/statsråden vedrørende Prop. 1 S (2019–2020). Brevet er vedlagt innstillingen.

2. Rammeområde 2 – Familie og forbruker

2.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 2

Nedenfor følger en oversikt over regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 2 slik de fremkommer i Prop. 1 S (2019–2020).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 2

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2 (2019–2020)
Utgifter			
<i>Kulturdepartementet</i>			
350		Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda	
	1	Driftsutgifter	22 260 000
351		Likestilling og ikke-diskriminering	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	14 240 000
	70	Likestilling mellom kjønn, <i>kan nyttes under post 21</i>	18 465 000
	72	Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn	12 235 000
	73	Likestillingsentre	15 745 000
353		Likestillings- og diskrimineringsombudet	
	50	Basisbevilgning.....	48 020 000
<i>Barne- og familiedepartementet</i>			
800		Barne- og familiedepartementet	
	1	Driftsutgifter	151 109 000
	21	Spesielle driftsutgifter.....	11 549 000
840		Tiltak mot vold og overgrep	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70 og kap. 846, post 62</i>	23 683 000
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	101 762 000
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under post 21 og kap. 858, post 1</i>	104 954 000
	73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn, <i>kan overføres</i>	31 925 000
841		Samliv og konfliktløsning	
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	11 623 000
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.....	11 989 000
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	5 160 000
	70	Tilskudd til samlivstiltak, <i>kan nyttes under kap. 842, post 1 og kap. 858, post 1</i>	24 636 000
842		Familievern	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	353 905 000
	21	Spesielle driftsutgifter.....	31 902 000
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	219 201 000
843		Adopsjonsstøtte	
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	11 000 000
844		Kontantstøtte	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 560 000 000
845		Barnetrygd	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	16 459 000 000
846		Familie- og oppveksttiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 61 og post 71</i>	36 792 000
	50	Norges forskningsråd, <i>kan nyttes under post 21</i>	8 073 000
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	42 890 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2 (2019–2020)
	61	Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, <i>kan nyttes under post 71</i>	356 969 000
	62	Utvikling i kommunene	111 842 000
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	160 288 000
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	21 393 000
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	11 739 000
847		EUs ungdomsprogram	
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 597 000
848		Barneombudet	
	1	Driftsutgifter	22 364 000
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker	
	1	Driftsutgifter	234 427 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	76 772 000
	22	Barnesakkyndig kommisjon	7 814 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 116 000
	50	Forskning og utvikling	17 411 000
	60	Kommunalt barnevern	800 000 000
	61	Utvikling i kommunene	53 871 000
	62	Tilskudd til barnevernsfaglig videreutdanning, <i>kan nyttes under post 72</i> .	25 900 000
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	37 026 000
	72	Tilskudd til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	121 518 000
855		Statlig forvaltning av barnevernet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	3 942 140 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	24 768 000
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	2 772 493 000
	60	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	373 459 000
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere	
	1	Driftsutgifter	118 729 000
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten	
	1	Driftsutgifter	590 813 000
	21	Spesielle driftsutgifter	19 723 000
860		Forbrukerrådet	
	50	Basisbevilgning	138 545 000
	51	Markedsportaler	20 711 000
862		Stiftelsen Miljømerking i Norge	
	70	Driftstilskudd	10 915 000
865		Forbrukerpolitiske tiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 304 000
	50	Forskning og undervisning, <i>kan nyttes under post 21</i>	9 922 000
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	1 492 000
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	6 514 000
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget	
	1	Driftsutgifter	14 361 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2 (2019–2020)
868		Forbrukertilsynet	
	1	Driftsutgifter	34 078 000
		<i>Folketrygden</i>	
2530		Foreldrepenger	
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	19 230 000 000
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	825 000 000
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	485 000 000
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	49 000 000
		Sum utgifter rammeområde 2	50 090 132 000
Inntekter			
<i>Inntekter under departementene</i>			
3842		Familievern	
	1	Diverse inntekter	760 000
3847		EUs ungdomsprogram	
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 364 000
3855		Statlig forvaltning av barnevernet	
	1	Diverse inntekter	16 534 000
	2	Barnetrygd	3 959 000
	60	Kommunale egenandeler	1 484 948 000
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	113 082 000
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten	
	1	Diverse inntekter	499 000
		Sum inntekter rammeområde 2	1 622 146 000
		Netto rammeområde 2	48 467 986 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og familiedepartementet i 2020 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 842, post 1	kap. 3842, post 1
kap. 847, post 1	kap. 3847, post 1
kap. 855, post 1	kap. 3855, postene 1, 2 og 60
kap. 856, post 1	kap. 3856, post 1
kap. 858, post 1	kap. 3858, post 1
kap. 868, post 1	kap. 3868, post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet i henhold til lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan betale ut barnetrygd til barn i alderen 0 til og med måneden før fylte seks år med 1 054 kroner per barn per måned fra 1. januar til og med 31. august 2020. Dette tilsvarer 12 648 kroner per år. Fra 1. september til 31. desember 2020 kan Arbeids- og velferdsdirektoratet betale ut barnetrygd til barn i alderen 0 til og med måneden før fylte seks år med 1 354 kroner per barn per måned. Dette tilsvarer 16 248 kroner per år.

Arbeids- og velferdsdirektoratet kan for 2020 betale ut barnetrygd til barn i alderen 6 til og med måneden før fylte 18 med 12 648 kroner per år.

Utvidet stønad til enslige forsørgere utbetales med 12 648 kroner per år.

Enslige forsørgere som oppfyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstønad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslige forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

IV

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2020 i henhold til lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan betale ut kontantstøtte med følgende beløp for barn i alderen 13–23 måneder:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i prosent av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	7 500
Til og med 8 timer	80	6 000
Fra 9 til og med 16 timer	60	4 500
Fra 17 til og med 24 timer	40	3 000
Fra 25 til og med 32 timer	20	1 500
33 timer eller mer	0	0

V

Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2020 i henhold til lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14-17 kan betale ut:

Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	84 720 kroner per barn
--------------------------------------	------------------------

2.2 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 2

Sammenlignende oversikt over regjeringens forslag på rammeområde 2 med forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti og de alternative budsjettene fra henholdsvis Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Tabellen viser kun kapitler og poster med avvikende forslag til bevilgning. Avvikstall i parentes. I hele tusen kroner.

Tabell 1

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V og KrF	A	Sp	SV
Utgifter rammeområde 2 (i tusen kroner)							
350		Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda					
	1	Driftsutgifter	22 260	22 260 (0)	22 260 (0)	22 260 (0)	27 260 (+5 000)
351		Likestilling og ikke-diskriminering					
	21	Spesielle driftsutgifter	14 240	14 240 (0)	14 240 (0)	14 240 (0)	24 240 (+10 000)
	70	Likestilling mellom kjønn	18 465	18 465 (0)	28 465 (+10 000)	19 165 (+700)	44 465 (+26 000)
	72	Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn	12 235	12 785 (+550)	22 235 (+10 000)	14 235 (+2 000)	28 335 (+16 100)
	73	Likestillingsentre	15 745	15 745 (0)	30 745 (+15 000)	17 745 (+2 000)	25 745 (+10 000)
353		Likestillings- og diskrimineringsombudet					
	50	Basisbevilgning	48 020	48 020 (0)	63 020 (+15 000)	48 020 (0)	53 020 (+5 000)
800		Barne- og familiedepartementet					
	1	Driftsutgifter	151 109	151 109 (0)	151 109 (0)	146 609 (-4 500)	151 109 (0)
840		Tiltak mot vold og overgrep					
	21	Spesielle driftsutgifter	23 683	23 683 (0)	23 683 (0)	23 683 (0)	28 683 (+5 000)
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre	101 762	101 762 (0)	101 762 (0)	101 762 (0)	111 762 (+10 000)
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv.	104 954	104 954 (0)	104 954 (0)	106 954 (+2 000)	124 954 (+20 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V og KrF	A	Sp	SV
841		Samliv og konfliktløsning					
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse		11 623	11 623	11 623	12 623
			11 623	(0)	(0)	(0)	(+1 000)
	70	Tilskudd til samlivstiltak	24 636	24 636	24 636	24 636	7 236
				(0)	(0)	(0)	(-17 400)
842		Familievern					
	1	Driftsutgifter	353 905	353 905	353 905	353 905	388 905
				(0)	(0)	(0)	(+35 000)
844		Kontantstøtte					
	70	Tilskudd	1 560 000	1 560 000	889 000	1 560 000	814 000
				(0)	(-671 000)	(0)	(-746 000)
845		Barnetrygd					
	70	Tilskudd	16 459 000	16 459 000	16 459 000	16 471 000	17 455 000
				(0)	(0)	(+12 000)	(+996 000)
846		Familie- og oppveksttiltak					
	21	Spesielle driftsutgifter	36 792	36 792	36 792	36 792	66 792
				(0)	(0)	(0)	(+30 000)
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn	42 890	42 890	42 890	47 890	42 890
				(0)	(0)	(+5 000)	(0)
	61	Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge	356 969	358 969	358 969	356 969	356 969
				(+2 000)	(+2 000)	(0)	(0)
	62	Utvikling i kommunene	111 842	111 842	111 842	111 842	129 242
				(0)	(0)	(0)	(+17 400)
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	160 288	163 088	165 288	161 088	160 288
				(+2 800)	(+5 000)	(+800)	(0)
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv.	21 393	21 393	21 393	22 393	21 393
				(0)	(0)	(+1 000)	(0)
	72	BUA – utstyrsbibliotek	0	0	45 000	0	0
				(0)	(+45 000)	(0)	(0)
847		EUs ungdomsprogram					
	1	Driftsutgifter	8 597	8 597	8 597	6 597	8 597
				(0)	(0)	(-2 000)	(0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V og KrF	A	Sp	SV
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet					
	50	Forskning og utvikling	17 411	17 411 (0)	17 411 (0)	12 211 (-5 200)	17 411 (0)
	60	Kommunalt barnevern	800 000	800 000 (0)	1 000 000 (+200 000)	950 000 (+150 000)	1 050 000 (+250 000)
	61	Utvikling i kommunene	53 871	53 871 (0)	53 871 (0)	53 871 (0)	73 871 (+20 000)
855		Statlig forvaltning av barnevernet					
	1	Driftsutgifter	3 942 140	3 942 140 (0)	3 942 140 (0)	3 927 440 (-14 700)	4 002 640 (+60 500)
	22	Kjøp av private barnevernstjenester	2 772 493	2 772 493 (0)	2 772 493 (0)	2 674 793 (-97 700)	2 772 493 (0)
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere					
	1	Driftsutgifter	118 729	118 729 (0)	118 729 (0)	118 729 (0)	220 729 (+102 000)
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten					
	1	Driftsutgifter	590 813	590 813 (0)	590 813 (0)	575 813 (-15 000)	640 813 (+50 000)
860		Forbrukerrådet					
	50	Basisbevilgning	138 545	133 545 (-5 000)	138 545 (0)	134 345 (-4 200)	138 545 (0)
865		Forbrukerpolitiske tiltak					
	50	Forskning og undervisning	9 922	5 922 (-4 000)	9 922 (0)	9 922 (0)	9 922 (0)
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk	6 514	6 514 (0)	6 514 (0)	4 514 (-2 000)	6 514 (0)
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget					
	1	Driftsutgifter	14 361	14 361 (0)	14 361 (0)	13 961 (-400)	14 361 (0)
868		Forbrukertilsynet					
	1	Driftsutgifter	34 078	34 078 (0)	34 078 (0)	33 078 (-1 000)	34 078 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V og KrF	A	Sp	SV
2530		Foreldrepenger					
	70	Foreldrepenger ved fødsel	19 230 000	19 230 000	19 230 000	19 230 000	19 608 000
				(0)	(0)	(0)	(+378 000)
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	825 000	825 000	565 000	825 000	412 000
				(0)	(-260 000)	(0)	(-413 000)
		Sum utgifter rammeområde 2	50 090 132	50 086 482	49 461 132	50 118 932	50 960 732
				(-3 650)	(-629 000)	(+28 800)	(+870 600)
Inntekter rammeområde 2 (i tusen kroner)							
		Sum inntekter rammeområde 2	1 622 146	1 622 146	1 622 146	1 622 146	1 622 146
				(0)	(0)	(0)	(0)
		Sum netto rammeområde 2	48 467 986	48 464 336	47 838 986	48 496 786	49 338 586
				(-3 650)	(-629 000)	(+28 800)	(+870 600)

2.2.1 *Hovedprioriteringer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti*

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at Norge er et av verdens beste land å vokse opp i. Flertallet viser til ungdomsundersøkelser som forteller at norsk ungdom er godt fornøyd med livet og trives.

Flertallet mener at vi likevel har utfordringer som må løses. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at barnefattigdom er økende, særlig i storbyer. Flertallet er opptatt av at barn som vokser opp i lavinntektsfamilier, skal ha de samme mulighetene som alle andre. Flertallet mener at arbeid og utdanning gir den beste muligheten til å komme ut av fattigdom. Barn fra innvanderfamilier kommer høyt opp på statistikken over barn i lavinntektsfamilier. Derfor har regjeringen satt i gang en inkluderingsdugnad for å gi nyankomne bedre mulighet til å delta i arbeidslivet, og derfor vil regjeringen innføre en ordning med gratis aktivitetstilbud en gang i uken, da alle barn skal ha mulighet til en meningsfull fritid og å skaffe seg venner og nettverk. Flertallet er glad for at regjeringen satser sterk på kvalitet i skolen og i barnehagen, da mestring av grunnskole er en viktig forutsetning for å skaffe seg utdanning og arbeid. Flertallet mener det er en prioritet å bruke midler på å gi barn i lavinntektsfamilier mulighet til å gå i barnehage, i skolefritidsordning og delta på sommerferie. Derfor har regjeringen hevet barnetrygden.

Flertallet viser til at budsjettet for 2020 er et sterkt familiebudsjett med økte overføringer til barnefamilie og om Disposeringer som tydeliggjør familiens avgjørende rolle for barna i samfunnet. Flertallet støtter opp om regjeringens mål om å innføre en politikk som legger til rette for at alle barn og unge får en trygg og god oppvekst.

Flertallet viser til at regjeringen i dette budsjettet har hovedfokus på innsats rettet mot barn i familier med vedvarende lavinntekt, ytterligere styrking av opptrappingsplanen mot vold og overgrep, et bedre barnevern, en aktivt støttende tros- og livssynspolitikk og en aktiv forbrukerpolitikk for fremtiden.

Budsjettet styrker velferden i kommunene og det sosiale sikkerhetsnettet for dem som trenger det aller mest. Trygghet for barn handler om å få kjærlighet, trygghet til å være seg selv, støtte til å vokse og til å kunne utforske verden på egen hånd. Trygghet er også gode velferdsordninger: å få hjelp når man trenger det, og å få delta i et samfunn der mulighetene er mange og forskjellige små.

Flertallet mener at tidlig innsats, bedre forebygging, tverrfaglig samarbeid og kompetanse er sentralt for å hjelpe barn som trenger hjelp fra barnevernet, som lever i familier med vold eller som lever i familier med

vedvarende lavinntekt. Et aktivt sivilsamfunn, et stort mangfold i små og store fellesskap og aktive medborgere er en del av løsningen. Flertallet vil understreke at kampen for en trygg barndom for alle barn er noe av det viktigste arbeidet og ansvaret Stortinget, regjeringen, kommunene og sivilsamfunnet har.

Flertallet viser til at styrket barnetrygd er et viktig tiltak for å løfte barn ut av barnefattigdom. I Norge lever hvert tiende barn i fattige familier. Å bekjempe barnefattigdom handler om barnas beste – og det handler om samfunnets beste.

Flertallet viser til at regjeringen økte barnetrygden for alle barn for første gang på 20 år i mars 2019, og støtter at regjeringen foreslår å øke barnetrygden ytterligere for barn opp til fylte 6 år med kr 3 600 per barn per år. Flertallet viser til SSBs rapport om økonomi og levekår for lavinnteksgrupper 2019, med fokus på barn. Rapporten viser at det i perioden 2015–2017 har vært en økning på 0,4 pst. barn som lever i vedvarende fattigdom sammenlignet med 2014–2016. Dette tilsvarer om lag 106 000 barn. Økningen har skjedd i alle aldersgrupper, mest markant blant de yngste barna (0–6 år). Flertallet mener dette er et viktig løft for småbarnsfamilier.

Flertallet viser til at regjeringen vil legge frem en samarbeidsstrategi som skal fremme deltakelse og styrke mulighetene til barn som lever i familier med vedvarende lavinntekt. Flertallet viser til at barn i lavinntektsfamilier har oftere psykiske og fysiske helseproblemer, forteller oftere om dårligere karakterer og lavere trivsel i skolen, og har oftere trangere og dårligere boforhold enn andre barn. Flere i gruppen forteller om ensomhet og bekymringer for fremtiden. Regjeringen har hatt oppmerksomhet på disse utfordringene de siste årene og lanserte strategien «Barn som lever i fattigdom i 2015». Strategien var utarbeidet i samarbeid med Arbeids- og sosialdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kulturdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Kunnskapsdepartementet, og den var den første i sitt slag.

Flertallet viser til at regjeringen vil legge frem en ny tverrfaglig samarbeidsstrategi som skal bygge videre på den foregående strategien, men justeres i tråd med dagens utfordringsbilde. Næringsdrivende, sosiale entreprenører, frivilligheten og andre relevante bidragsyttere skal inviteres til et felles løft for barn i lavinntektsfamilier. Målet for strategien er å redusere forskjeller mellom barn og unge når det gjelder muligheten til å delta og utvikle seg, og å forebygge at levekårsulempene går i arv. Strategien skal øge bidra til bedre koordinering på tvers av sektorene og gi mer kunnskap om barn som vokser opp i familier med vedvarende lav inntekt.

Flertallet viser til viktigheten av å ta barns fritid på alvor og mener et godt samarbeid og felles innsats mellom ulike aktører og sektorer er avgjørende for å lyk-

kes. Flertallet vil løfte viktigheten av at frivilligheten inkluderes for å finne bærekraftige løsninger, og mener at dette er et viktig grep for å realisere Fritidserklæringen. Flertallet viser til arbeidet med fritidskort for barn mellom 6 og 18 år og mener dette er et viktig bidrag for å fjerne økonomiske barrierer for deltakelse i fritidsaktiviteter, opplevelsen av fellesskap og mestring for barn. Med fritidskortet vil veien til deltakelse bli kortere for mange barn som i dag står utenfor, og være med å gi alle barn og unge mulighet for en meningsfull og god fritid. Fritidskortet skal sikre at barn og unge kan få gå på faste, organiserte aktiviteter for å sikre at de blir inkludert, kan få venner og få oppleve mestring.

Flertallet er derfor glade for at regjeringen foreslår å bevilge 60 mill. kroner til forsøk med faste, organiserte fritidskortordninger i 2020. Fritidskortet kan brukes til å dekke deltakeravgifter til fritidsaktiviteter. Flertallet viser til at økningen innebærer en videreføring av piloten i Arendal og Vadsø. Hensikten med forsøkene er å finne ut hvordan en fritidskortordning kan innrettes på en treffsikker og effektiv måte som sikrer at flere barn tar del i fritidsaktiviteter.

Flertallet viser til at det i 2020 settes i gang en forsøksordning med flere kommuner. Flertallet merker seg at det enda ikke er avklart hvor mange kommuner som skal være med i forsøket, eller hvor mye hvert barn skal få til å dekke faste organiserte fritidsaktiviteter.

Flertallet mener at det er et mål at ingen barn skal oppleve vold og overgrep, og viser til at opptrappingsplanen mot vold og overgrep fra 2019 nå er på i overkant av 1 mrd. kroner. Flertallet støtter at regjeringen foreslår å øke satsingen med ytterligere 54 mill. kroner i 2020.

Flertallet peker på at satsingen innebærer flere forebyggende tiltak; bl.a. 12,5 mill. kroner til etablering av et lavterskeltilbud og helhetlig behandlingstilbud til personer som står i fare for å begå seksuelle overgrep, og midler til tidlig innsats; bl.a. 6,5 mill. kroner til å sikre bruk av støtteverktøy i kommunene som skal gjøre det lettere å oppdage og følge opp utsatte barn.

Flertallet viser til at regjeringen kontinuerlig jobber for et bedre barnevern for å sikre god hjelp til barn og familier som er i en utsatt situasjon. Flertallet viser til at regjeringen prioriterer bedre kvalitet på barnevernets forebyggende hjelpetiltak og i institusjonene. Videre viser flertallet til at arbeidet med å øke kompetansen i barnevernet fortsetter.

Flertallet viser til at barnevernet skal gi nødvendig og god hjelp til barn som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, og viser til regjeringens mål om å forbedre tilbudet til barn som ikke kan bo hos foreldrene sine. Institusjonstilbudet til barn og unge med store omsorgsbehov foreslås derfor styrket med over 300 mill. kroner. I tillegg foreslår regjeringen 11 mill. kroner for å styrke barnevernets hjelpetiltaksar-

beid og 9 mill. kroner til økt kompetanseheving i barnevernet.

Videre er flertallet opptatt av utvikling av kompetansen i barnevernet, og at målet med utviklingsarbeidet er å heve kvaliteten i barnevernet. Flertallet mener det òg må være mulig å fordype seg innen spesialfelt i barnevernet. Flertallet merker seg at områdene barnefaglig veiledning, kultursensitiv kompetanse, juss i barnefaglig arbeid, vurdering av barnets beste og relasjonsarbeid i samarbeid med barn og familier vil bli prioritert i 2020. Flertallet er fornøyd med at tilskuddet til videreutdanning styrkes med om lag 7 mill. kroner. Flertallet støtter at kommuner som søker om midler til kompetanseutvikling, prioriteres.

Flertallet mener at et godt barnevern er avhengig av at barnevernsansatte har tid og kapasitet til å gjøre en god jobb, og viser til at regjeringen viderefører de øremerkede midlene til stillinger i det kommunale barnevernet. Videre viser flertallet til at regjeringen har økt kommunenes økonomiske rammer de siste årene. God kommuneøkonomi gir rom for å prioritere barnevernet, og vi ser at antallet stillinger har økt betydelig de siste årene. Fra 2013 til 2018 har barnevernet økt med 1 300 årsverk.

Flertallet jobber for et samfunn der alle har like rettigheter og mulighet til å delta i samfunnet, uansett identitet eller bakgrunn. Ingen skal utsettes for hat eller diskriminering på grunn av hvem de er. Det er politikernes oppgave å sørge for at diskrimineringsvernet er sterkt, samt at de som blir utsatt for diskriminering eller hatkriminalitet, får oppfølging og støtte. Flertallet støtter derfor de økte bevilgningene til Diskrimineringsnemnda og Likestillings- og diskrimineringsombudet, samt oppfølgingen av strategien for likestilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne. Flertallet ser fram til handlingsplanen mot rasisme og diskriminering på grunnlag av etnisitet og religion og regjeringens forslag knyttet til forebygging av muslimhat. Disse blir viktige i arbeidet for å nå målet om et likestilt samfunn, fritt for hat og diskriminering.

2.2.2 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og har følgende hovedprioriteringer:

BARNEVERN

Barnevernet er i krise. Utallige rapporter, tilsyn, omtaler, ansattes organisasjoner, #heiErna og medieoppslag bekrefter dette.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet vil ha et barnevern som driftes i offentlig eller ideell regi. Private, kommersielle aktører og anbudssystemer er ikke egnet til å ivareta de mest sårbare barn og familier i samfunnet. Disse medlemmer vil ha et barnevern

som kan sikre hjelp gjennom lavterskeltilbud, et styrket tjenestetilbud og økt rettssikkerhet. Antall øremerkede stillinger i det kommunale barnevernet har stått stille de siste seks årene, til tross for at flere barn trenger mer hjelp. Samtidig øker kjøp av private barneverntjenester, i strid med Stortingets vedtak om at veksten i barnevernstjenester må komme blant ideelle og offentlige tilbud. For å bøte på dette vil disse medlemmer også i år foreslå å øremerke stillinger til kommunalt barnevern, slik at flere ansatte og et bedre tilbud kan hjelpe barn og familier i vanskelige situasjoner.

LIKESTILLING

Kvinner og menn skal stille likt og kunne velge fritt. Slik er det ikke i dag. Disse medlemmer mener vi fortsatt har store likestillingsutfordringer, og regjeringen har, ved å svekke politikken som har fungert, satt likestillingen i revers.

Arbeiderpartiet vil ha en offensiv likestillingspolitikk der kunnskap og utvikling prioriteres i alle deler av landet. Innsatsen for hele og faste stillinger, mot sosial kontroll av minoritetsjenter, og for økonomisk likestilling trengs. For å styrke arbeidet med likestilling foreslår disse medlemmer mer til likestillingssentrene, setter av penger til et forsterket trepartssamarbeid og støtter FOKUS sin markering av at Beijing-erklæringen og handlingsplan om kvinners rettigheter blir 25 år i 2020. Likestillings- og diskrimineringsombudet får også økt handlingsrom i Arbeiderpartiets alternative budsjett. Det samme får arbeidet for lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn. Disse medlemmer viser også til styrkingen av likestillingsinnsatsen over kulturbudsjettet, gjennom en økt bevilgning til Balansekunst.

Mange står i dag overfor et sosialt og kulturelt press når de skal velge hvordan de vil leve sine liv. Arbeiderpartiet mener sosial kontroll og fysisk og psykisk æresvold ikke har noen plass i vårt samfunn, og disse medlemmer understreker at det er et felles ansvar å bidra til å bekjempe dette. Alle skal ha frihet til å være seg selv, og disse medlemmer mener vi som samfunn må reagere på manglende frihet for å sørge for at hver og en skal ha mulighet til å delta i sosiale sammenhenger, fritidstilbud, arbeid og lokalsamfunn.

OPPVEKSTSVILKÅR

Disse medlemmer viser til at forskjellene i Norge øker. Dette rammer særlig barns levestandard og livskvalitet og øker hindrer for deltakelse. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det blant annet foreslås forsterkning i skolehelsetjenesten, flere lavterskeltilbud og fjerning av egenandeler for hjelpetilbud for barn, unge og familier. Antall barnehageplasser øker med 3 200, og prisen reduseres med drøye 2 000 kroner pr. år (til 2013-nivå). I tillegg økes innsatsen for flere trygge voksne. Disse medlemmer viser også til at det foreslås en start på innføringen av skolemat, frukt og grønt, samt etableres en støtteordning for å innføre en times fysisk aktivitet hver dag, og det foreslås 100 nye miljøarbeidere. Disse medlemmer vil også trekke frem en betydelig økning i støtten til ungdomsorganisasjonene som bidrar til både tilhørighet, inkludering og demokratiopplæring, opprettelse av kulturkort for ungdom og satsing på BUA/gratis utstyrsbibliotek, for å sikre økt tilgang for alle.

Arbeiderpartiets hovedprioriteringer – ramme 2. Beløpene viser endringer i forhold til regjeringens forslag i Prop. 1 S (2019–2020). Beløp i mill. kroner.

Kap.	Post	Ramme 2 – Familie og forbruker	+	-
844	70	Fjerne kontantstøtte fra 1. august		-746
844	70	Ventestøtte fra 1. august	75	
846	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	5	
846	72	BUA – Utstyrsbibliotek	45	
854	60	Kommunalt barnevern	200	
351	70	Likestilling mellom kjønn – NGO-ene	5	
351	70	Trepartssamarbeid for likestilling	5	
351	72	LHBTI-organisasjoner	10	
351	73	Likestillingssentre	15	
353	50	Likestillings- og diskrimineringsombudet	15	
Ramme 2- Familie og forbruker SUM			375	-746

2.2.3 Hovedprioriteringer fra Senterpartiet

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil fremheve at Senterpartiets familiepolitikk handler om å gi foreldre tid og rom til å være foreldre, samt sikre barn gode oppvekstvilkår. Barnas oppvekstvilkår i familien,

barnehage, skole og fritidsaktiviteter er avgjørende for en god barndom. Dette medlem viser til at Senterpartiet satser på en rekke tiltak som skal gjøre hverdagslivet enklere for vanlige familier, samtidig som partiet

har et ekstra fokus på de familiene som opplever særlige utfordringer.

Dette medlem viser til at Senterpartiets alternative budsjett for 2020 er ambisiøst og inneholder tiltak som vil tilrettelegge for gode tjenester nær folk – i hele landet. Gjennom en rekke satsinger i vårt alternative budsjett ønsker Senterpartiet å utjevne sosiale forskjeller samt sikre gode oppvekstvilkår for barn og unge. Dette gjelder blant annet gjeninnføring av Finnmarks- og Svalbardtillegget i barnetrygden, styrke førstelinjen i Nav, reversere kutt i støtte til barnebriller, forsterke det offentliges ansvar for barnevernstiltak, styrke psykisk helsehjelp, innføre gratis skolefrukt ved skoler med ungdomstrinn, styrke jordmortjenesten, øke midlene til ulike prosjekter for barn og unge fra lavinntektsfamilier og styrke kulturfeltet og frivillig sektor generelt.

BARNEVERN

Dette medlem vil understreke at det ikke er ønskelig med en utvikling der en stadig større andel av offentlige velferdstjenester eies og drives av kommersielle konsern. Senterpartiet vil styrke fellesskapsløsningene og mener at ansvar og drift av viktige velferdstjenester fortsatt skal ligge hos kommuner og fylkeskommuner. Senterpartiet finner det uheldig at regjeringen fortsetter å legge aktivt til rette for bruk av anbud innen barnevernet.

Det er et økende behov for å styrke bemanningen i det kommunale barnevernet. Noen steder er det høy grad av gjennomtrekk, høyt sykefravær, stort arbeidspress og lang saksbehandlingstid. Dette er faktorer som både påvirker kvaliteten, ansattes arbeidsmiljø og muligheten til å yte gode og forsvarlige tjenester. Fellesorganisasjonen og Barneombudet har ved flere anledninger pekt på at barnevernet må få flere ansatte. Det er derfor uforståelig at regjeringen ikke tar disse signalene på alvor. I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2020 er det ingen tiltak for å bedre situasjonen. Det mangler friske midler til flere stillinger i det kommunale barnevernet. Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å øke bevilgningen til det kommunale barnevernet med 150 mill. kroner. Dette er midler som skal gå til å øke bemanningen i det kommunale barnevernet.

STYRKE ARBEIDET MED PSYKISK HELSE I BARNEVERNET

Dette medlem viser til at det er godt dokumentert at en høy andel av barn med tiltak fra barnevernet også har en høy forekomst av psykiske lidelser og et sammensatt behov for helsetjenester. Forskning viser at tre av fire barn og unge i barnevernsinstitusjon og halvparten av barn i fosterhjem har psykiske lidelser. Samtidig er det klare indikasjoner på at helsetilbudet til denne gruppen er utilstrekkelig. Senterpartiet mener psykisk helsehjelp i barnevernet må styrkes og betydelig. I

Senterpartiets alternative budsjett foreslår dette medlem 20 mill. kroner mer enn regjeringens budsjettforslag.

FLERE GODE FOSTERHJEM

Dette medlem viser til at i 2018 var over 70 pst. av barna som ikke kunne bo sammen med sine foreldre, om lag 11 000 barn, plassert i fosterhjem. Fosterhjem er det mest brukte omsorgstiltaket når barn ikke kan bo hjemme. Rekruttering av gode fosterhjem må fortsatt være en prioritert oppgave. Skal man lykkes med å nå målene i Meld. St. 17 (2015–2016) Trygghet og omsorg – Fosterhjem til barns beste, er det nødvendig å prioritere arbeidet gjennom budsjettbevilgninger i tillegg til andre målrettede tiltak som sikrer gode og stabile fosterhjem. Senterpartiet foreslår i sitt alternative budsjettforslag å styrke rekrutteringsarbeid av fosterhjem med 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

STYRKET INNSATS MOT BARNEFATTIGDOM

Dette medlem er bekymret for at andelen barn i familier med vedvarende lav inntekt fortsetter å øke. Fattigdommen i byene er høyere enn landsgjennomsnittet. Det finnes i dag et mangfold av tiltak for å bekjempe barnefattigdom, men det er ikke alltid tiltakene treffer de barna som trenger det mest.

Dette medlem viser til at Senterpartiet ønsker at flere barn og unge skal få mulighet til å delta på fritidsaktiviteter uavhengig av den økonomiske situasjonen i familien. Gjennom å foreslå å styrke budsjettposten «Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn» med 5 mill. kroner ønsker Senterpartiet å nå flere barn og unge som har særskilte behov, og som tilhører utsatte ungdomsgrupper og -miljø.

2.2.4 Hovedprioriteringer fra Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at forskjellene øker, det blir stadig flere barn som vokser opp i fattigdom, barnevernet mangler store ressurser, og tempoet i likestillingskampen går altfor sakte. Dette medlem understreker derfor at Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett gjør store omprioriteringer fra regjeringens forslag til statsbudsjett. Det innebærer en økning på ramme 2 med 800 mill. kroner for å bekjempe den økende fattigdommen blant barnefamilier, få fart på likestillingskampen igjen og gjøre et nytt stort løft for barnevernet.

BEDRE ØKONOMI FOR BARNEFAMILIER

Dette medlem viser til at over hundre tusen barn nå vokser opp i fattige familier, stadig flere hvert år. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke

barnetrygden kraftig med en påløpt effekt på 1,7 mrd. kroner. En prisjustering av barnetrygden til 1996-nivå vil ifølge Statistisk sentralbyrå kunne hjelpe minst 18 000 barn ut av fattigdom. Dette medlem viser også til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å erstatte dagens engangsstønad med en løpende minsteytelse for foreldrepenger på to ganger folketrygdens grunnbeløp. Foreldrepenger for alle vil ifølge NOU 1996:13, NOU 2012:15, og NOU 2017:6 ha en god fordelingsprofil, likestillingseffekt og særlig styrke økonomien for enslige forsørgere. Mange med løs tilknytning til arbeidslivet får ikke foreldrepenger og er avhengig av dagens lave engangsstønadsats på 0,8 G. Foreldrepenger for alle skal være et gulv, som også dekker mellomlegget opp til 2 G for de som har foreldrepenger under dette beløpet. Dette medlem viser til at det første året i barns liv er viktig for resten av oppveksten, og en politikk for tryggere rammer det første året vil være en investering for trygg oppvekst.

NY TAKT I LIKESTILLINGSKAMPEN

Dette medlem understreker at likestillingskampen langt fra er i mål, og at tempoet går altfor sakte. Det vil for eksempel med dagens tempo kunne ta flere hundre år for å nå likelønn mellom kvinner og menn, og me-too-bevegelsen satte søkelyset på at vi enda ikke har fått bukt med maktmisbruk som hindrer kvinners frihet i arbeidslivet. I tillegg må likestillingskampen være bred, den må også henge sammen med kampen mot diskriminering av skeive, personer med funksjonsnedsettelser, og mot rasisme. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 287 mill. kroner mer til forskjellige tiltak for likestilling, retten til frie liv, og kamp mot diskriminering, i tillegg til en rekke tiltak på andre budsjettrommer. Tiltakene i ramme 2 inkluderer en styrking av LDO og Diskrimineringsnemnda, økt støtte til både kvinneorganisasjonene og arbeid for skeives rettigheter, og trepartssamarbeid for likestilling.

ET NYTT BARNEVERNSLØFT

Dette medlem viser til at barnevernet er i en kritisk tilstand. De ansatte i front melder om systematisk underbemanning som gjør at barn ikke får hjelpen de trenger, Barneombudet melder om at tjenesten som skal hjelpe kanskje de mest sårbare blant oss, er systematisk underprioritert, og barna selv melder om systemsvikt og svik. Dette medlem understreker derfor behovet for et nytt løft for barnevernet og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det er foreslått totalt 432 mill. kroner mer for å bygge opp barnevernstjenesten. I tillegg til en styrking av det offentlige statlige, offentlige barnevernet, og fosterhjemsarbeidet settes det av 250 mill. kroner av dette til en øremerket opptrappingsplan for flere ansatte i den kom-

munale barnevernstjenesten, slik at alle barn møter voksne med tid til å hjelpe. Opptrappingsplanen skal nå én mrd. øremerkede kroner, som vil gi 1 250 nye stillinger i barnevernet og en innfrielse av Sosialistisk Venstrepartis forslag om en veiledende bemanningsnorm.

AVBYRÅKRATISERINGS- OG EFFEKTIVISERINGSREFORMEN

Dette medlem viser til regjeringens osthøvelkutt gjennom den såkalte ABE-reformen. Dette medlem mener at statlige etater og ordninger skal drives så effektivt som mulig, men viser til at effektiviseringstiltak må gjøres med mål og mening. En må være helt sikker på at det finnes effektiviseringspotensial å ta ut, og man må sette inn målrettede tiltak – ikke et generelt osthøvelkutt. Dette medlem viser til at regjeringen ikke har forelagt noe dokumentasjon på hvor et eventuelt effektiviseringspotensial ligger, og at det derfor er meningsløst å likevel kutte for å effektivisere. Dette medlem viser til at kostnader som regel er knyttet til bemanningsressurser, og at ABE-kutt derfor fører til et større insentiv til å bemanne ned. En slik politikk er totalt uansvarlig i lys av den pressede bemanningssituasjonen mange statlige etater befinner seg i. Til syvende og sist går dette ut over tjenestetilbudet, og det er barna, familiene og resten av samfunnet som taper.

2.3 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitlene under rammeområde 2

Komiteen har ingen merknader til de kapitler og poster som ikke er omtalt nedenfor.

Likestilling og ikke-diskriminering

2.3.1 Kap. 350 Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda

Forslag 2020: 22 260 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 19 006 000 kroner.

Komiteen viser til at Diskrimineringsnemnda er et gratis lavterskeltilbud for behandling av saker etter diskrimineringslovgivningen. Etter at Stortinget vedtok endringer i diskrimineringsombudsloven og likestillings- og diskrimineringsloven i juni 2019, skal Diskrimineringsnemnda også gis myndighet til å håndheve forbudet mot seksuell trakassering, samt å ilegge oppreisning i slike saker i arbeidslivet og erstatning i enkle saksforhold. Lovendringene innebærer også en styrking og konkretisering av aktivitetsplikten for arbeidsgivere og myndigheter. Komiteen merker seg at Diskrimineringsnemndas budsjett styrkes for å kunne ivareta de nye oppgavene, og støtter dette.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett,

der det foreslås en styrking av Likestillings- og diskrimineringsombudet med 15 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett har foreslått å øke bevilgningene til Diskrimineringsnemnda med 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

2.3.2 Kap. 351 Likestilling og ikke-diskriminering

Forslag 2020: 60 685 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 59 099 000 kroner.

Komiteen viser til at arbeidet for likestilling er et arbeid for å sikre alle at alle kan få oppfylt sine menneskerettigheter, uavhengig av kjønn, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, funksjonsevne, etnisitet, tro eller livssyn og alder. Ifølge «Global Gender Gap Report» fra Verdens økonomiske forum er Norge nest best i verden når det kommer til likestilling mellom kjønnene. Komiteen har likevel høyere ambisjoner. Skal vi sikre reell likestilling for alle, må arbeidsmarkedet bli mindre kjønnsdelt. Samtidig ser vi at tersklene for å komme i jobb i det hele tatt er høyere for enkelte grupper enn for andre. Dette gjelder blant annet mennesker med funksjonsnedsettelse eller annen etnisk bakgrunn. Komiteen mener dette er uheldig for den enkelte og for samfunnet, og peker på regjeringens inkluderingsdugnad samt den varslede stortingsmeldingen om utviklingshemmedes menneskerettigheter og likeverd, som verktøy som må bidra til at det blir enklere for flere å delta i arbeidslivet, på like vilkår.

Komiteen mener at kampen mot diskriminering, hat og rasisme er viktig for at alle innbyggerne skal kjenne seg trygge og inkluderte i samfunnet. Diskriminering hindrer menneskers muligheter til å være aktive i arbeidslivet og samfunnet for øvrig. Komiteen er bekymret for omfanget av hatkriminalitet. Det er bra at det er en økning i anmeldelser, men mørketallene antas fortsatt å være store. I politiets innbyggerundersøkelse for 2018 oppga rundt fire av ti av respondentene som hadde blitt utsatt for hatkriminalitet, at de hadde anmeldt dette til politiet. Komiteen merker seg at regjeringen skal starte evaluering av handlingsplanen mot diskriminering på grunnlag av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk i 2020, samt ferdigstille en levekårsundersøkelse om LHBTIQ-personer, og støtter dette. Funnene må legges grunnlaget for videre arbeid for å bedre vilkårene for denne gruppen. Videre viser komiteen til at regjeringen vil legge fram en handlingsplan mot rasisme og diskriminering på bakgrunn av etnisitet og religion, og at det skal startes et arbeid

med en egen plan mot diskriminering av og hat mot muslimer, og ser fram til at dette kommer til Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke behovet for å øke innsatsen for likestilling mellom kjønnene og viser til viktigheten av økonomisk selvstendighet for den enkeltes frihet. Disse medlemmer viser til DNB-initiativet «Hvem eier verden? Tilstandsrapport, økonomisk likestilling i 2019», som bl.a. viser at:

- 86 pst. av alle minstepensjonister er kvinner
- 81 pst. av de som tjente over en million i fjor, var menn
- at norske menn har langt høyere formue enn kvinner

Hver for seg og i sum viser deres tall en gjennomgående økonomisk skjevhet. «Kvinner eier konsekvent mindre enn menn. Noen ganger er forskjellen liten, andre ganger enorm. Men den går aldri motsatt vei», sier DNB.

Stortinget fattet anmodningsvedtak nr. 760 av 28. mai 2018:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå likestillings-effektene av den økonomiske politikken og fremme forslag som bidrar til å redusere de økonomiske forskjellene mellom kvinner og menn.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fant ikke at dette vedtaket var fulgt opp i statsbudsjettet, og ba derfor om svar på følgende i busjettspørsmål nr. 248 fra Arbeiderpartiet:

«Hvilke likestillingseffekter fant regjeringen av sin økonomiske politikk? Og hvilke forslag er fremmet for å redusere de økonomiske forskjellene mellom kvinner og menn.»

Av det mottatte svaret fremgår det ingenting om likestillingseffekter av regjeringens økonomiske politikk.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om hvordan den økonomiske politikken kan bidra til å styrke den økonomiske likestillingen mellom kvinner og menn.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser også til Arbeiderpartiets forslag om en heltidspott på 60 mill. kroner for utprøving og gjennomføring av prosjekter i helse- og omsorgstjenesten.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i forbindelse med årets likestillingspolitiske redegjørelse

foreslo og fikk enstemmig vedtatt prinsippet om kjønnsnøytrale titler i statens virksomheter, jf. vedtak nr. 497 av 30. april 2019:

«Stortinget ber regjeringen sørge for kjønnsnøytrale titler i alle statens virksomheter. Arbeidet med nye titler må skje i samarbeid med partene i arbeidslivet.»

Disse medlemmer ser fram til gode og snarlige resultater av trepartssamarbeidet i denne sammenheng.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at likestilling og ikke-diskriminering først og fremst er en rettighet, men også samfunnet som helhet tjener på økt likestilling og mindre diskriminering.

Disse medlemmer viser til at kvinners deltakelse i arbeidslivet er en viktig kilde til økonomisk vekst for samfunnet og økonomisk frihet for den enkelte. Disse medlemmer mener at likestillingspolitikken er et felles ansvar, og at offentlige myndigheter har et spesielt ansvar for å arbeide for likestilling på alle samfunnsarenaer. Det norske samfunnet preges fortsatt av det ujevne maktforholdet mellom menn og kvinner. Kvinner er underrepresentert i maktposisjoner, kvinner eier mindre og tjener mindre enn menn, og lønnsforskjellene øker. Kvinner er i dag utsatt for diskriminering og omfattende menneskerettighetsbrudd i de fleste land i verden. I Norge er vold mot kvinner og seksuell trakassering et omfattende samfunnsproblem hvor manglende beskyttelse fra staten i realiteten utgjør store menneskerettighetsbrudd.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås et tverrsektorielt krafttak mot vold og overgrep på 860,2 mill. kroner.

Komiteen viser til at kvinner, og særlig kvinner med kort utdanning, er overrepresenterte når det gjelder ufrivillig deltid, deltidsstilling over lang tid og midlertidige ansettelser. Mange kvinner har lav lønn, lavere pensjon, færre rettigheter og større grad av usikkerhet på arbeidsmarkedet enn de fleste menn.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at norske kvinner har høyere sysselsetting enn kvinner i noe annet land. Innvandrerkvinner i Norge har for eksempel høyere yrkesdeltakelse enn italienske kvinner har. Samtidig er norsk arbeidsliv sterkt kjønnsdelt, og kvinner jobber i stor grad deltid. Sterk kjønnsdeling bidrar til å opprettholde lønnsforskjeller mellom menn og kvinner, og begrenser

menns og kvinners valgfrihet i familieliv, utdanning og på arbeidsmarkedet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det på ramme 7 foreslås tilskudd til flerårige forsøk med sekstimersdag på 25 mill. kroner og en tiltakspakke for heltid for 38 mill. kroner, og hvor det på ramme 18 foreslås 250 mill. kroner til flere stillinger i helse-, omsorgs- og sosialsektoren med rett til hele stillinger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti påpeker at selv om det er kvinner som har mest å vinne på mer likestilling, har også menn mye å tjene på et friere kjønnsrollemønster. En viktig konsekvens av økt likestilling har vært at norske menn er hjemme med barna sine i langt større utstrekning enn menn i andre land.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil fortsette å jobbe for at samfunnet skal legge til rette for reell valgfrihet for kvinner og menn, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å gi fedre selvstendig uttaksrett til foreldrepermisjon ved fødsel. Det foreslås 66 mill. kroner til dette formålet ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at likestilling ikke bare handler om kjønn, det handler også om å sikre alle mennesker likeverd og valgfrihet. En av de største likestillingsutfordringene er hvordan vi skal lage et inkluderende samfunn for personer med nedsatt funksjonsevne. De samfunnsskapede barrierene som hindrer likeverdig deltakelse i samfunnet for denne gruppen, representerer en dyptgående og systematisk diskriminering. Disse medlemmer vil jobbe for universell utforming, konsekvent slå ned på all diskriminering, og trygge ordninger som kompenserer for følgene av nedsatt funksjonsevne.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 200 mill. kroner på ramme 6 til å gjøre alle skoler universelt utformede, 50 mill. kroner på ramme 6 til å sette inn heis i blokker og gamle bygårder, 50 mill. kroner på ramme 17 til en bedre TT-ordning, 50 mill. kroner på ramme 18 til styrking av BPA, 63 mill. kroner på ramme 7 til 500 flere VTA plasser, gjøre flere togstasjoner universelt utformede, og 5 mill. kroner på ramme 7 til handlingsplan for likestilling av innbyggere med funksjonsnedsettelse. Alt ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at alle skal ha frihet og trygghet til å være den de er og elske den de vil uten fare for å bli diskriminert eller trakassert. Disse medlemmer vil bekjempe all diskriminering av seksuelle orienteringer, kjønnsuttrykk og kjønnsidentiteter. I et likestilt samfunn kan alle åpent leve ut sin identitet, kjærlighet, seksualitet og sine kjønnsuttrykk. Kunnskap i alle sektorer er viktig for å skape økt toleranse.

Disse medlemmer viser også til at personer som fraviker fra heteronormativ seksuell orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk, er utsatt for hatkriminalitet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å styrke ROSA kompetanse i helsevesenet, skolen, barnevernet og i politiet ut over regjeringens forslag.

Dette medlem viser videre til at det i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett foreslås 10 mill. kroner på ramme 5 ut over regjeringens forslag for å opprette flere hatkriminalitetsgrupper i politiet. Diskriminering på bakgrunn av seksuell orientering, kjønnsuttrykk eller kjønnsidentitet er særlig til stede og ekstra sårbar i tros- og livssynsamfunn. Derfor foreslår Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett 3 mill. kroner til en tilskuddsordning mot homofobi i tros- og livssynsamfunn, og 3,1 mill. kroner til driftstøtte til Salam Norge – Organisasjon for skeive muslimer, ut over regjeringens forslag. Dette medlem viser videre til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett bevilger 10 mill. kroner i økt støtte ut over regjeringens forslag til LHBTI-organisasjonene.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres, kan nyttes under post 70*

Komiteen viser til at bevilgningen under denne posten skal benyttes til forsknings- og utviklingsprosjekter knyttet til likestilling og ikke-diskriminering.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er nødvendig å i større grad å inkludere barn i det politiske fellesskapet. Barn har ytringsfrihet og rett til å påvirke det som angår dem. De utgjør også en stor del av befolkningen, og deres synspunkter er viktig for at politikere og andre beslutningstakere skal ta treffsikre og gode valg. Ikke minst er det å satse på en tidlig og god demokratiopplæring en investering i hele det norske demokratiet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at prosjektet Barnas Valg, som arrangeres av Redd Barna, engasjerte over 80 000 unge

velgere ved lokalvalget 2019. Dette medlem tror denne modellen bør utvides og offentlig finansieres, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag til formålet.

Dette medlem viser til at islamofobi og muslimfiendtlighet er økende i Norge, og at det er et behov for å finansiere sivilsamfunnsarbeid som har som formål å bekjempe dette. Dette medlem viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 5 mill. kroner til en tilskuddsordning for tiltak mot islamofobi og muslimfiendtlighet ut over regjeringens forslag.

POST 70 LIKESTILLING MELLOM KJØNN, *kan nyttes under post 21*

Komiteen merker seg at det på denne posten bevilges tilskudd til åtte særskilte tilskuddsmottakere, samt til tilskuddsordningen Familie- og likestillingspolitiske organisasjoner. Ordningen skal sikre drift og bidra til mangfold og større aktivitet i frivillige organisasjoner på likestillings- og familiefeltet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti understreker at det er store forskjeller mellom menn og kvinner i makt, ressurser og muligheter. Disse medlemmer viser også til at vi som samfunn må reagere mot sosial kontroll og manglende frihet til å kunne være seg selv og å kunne delta i sosiale sammenhenger, fritidstilbud, arbeid og lokalsamfunn. Det er et betydelig behov for å styrke organisasjonene som bidrar. Samtidig bør trepartssamarbeidet ha en viktig rolle i bekjempelsen av forskjellene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag til organisasjonene og 5 mill. kroner til trepartssamarbeid for likestilling. Innenfor denne økningen vil FOKUS sitt arbeid for oppfølging av kvinnekonvensjonen også prioriteres.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ut over regjeringens forslag foreslås 15 mill. kroner til trepartssamarbeid for likestilling i arbeidslivet, 1 mill. kroner til FOKUS sitt arbeid knyttet til oppfølging av FNs kvinnekommissjon, og 10 mill. kroner i økt støtte til kvinneorganisasjonene.

POST 72 LESBISKE, HOMOFILE, BIFILE, TRANSPERSONER OG INTERKJØNN

Komiteen viser til at midlene skal gå til tilskuddsordningen Bedre levekår og livskvalitet for lesbiske, homofile, bifile, trans- og interkjønnpersoner.

Komiteen merker seg de vanskeligheter det medfører for skeive når man er en del av religiøse trossamfunn der tema som seksualitet, kjønnsuttrykk og kjønnsidentitet tradisjonelt har vært vanskelige. Komiteen merker seg at det finnes frivillige organisasjoner som jobber for at alle, uavhengig av seksuell orientering, kjønnsuttrykk og kjønnsidentitet, skal finne trygge rom for ytringsfrihet, toleranse, inkludering, tilhørighet og vennskap. En slik organisasjon er nyopprettede Salam, som jobber blant dem med minoritetsbakgrunn i Norge. Slikt arbeid, hvor menneskeverdet er det sentrale elementet overordnet religiøse og kulturelle normer, er viktig for både den enkelte og samfunnet rundt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom regjeringspartiene på Stortinget hvor det på kap. 351, post 72 foreslås at Foreningen Fri og Rosa kompetanse bevilges 0,55 mill. kroner til arbeidet mot hatkriminalitet ut over regjeringens forslag. Midlene skal gå til Rosa kompetanse sin justisgruppe som en engangsbevilgning for å støtte opp om det viktige arbeidet Rosa kompetanse justis gjør i samarbeid med blant annet politiet. Flertallet understreker at bevilgningen ikke skal erstatte andre midler ordningen mottar eller kan søke på.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at flere organisasjoner gjør et uvurderlig arbeid for å bedre levekårene til LHBTI-personer, og for å bidra til positive holdningsendringer i samfunnet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningene til disse organisasjonenes arbeid med 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Innenfor denne bevilgningen forutsetter vi at organisasjonen Salam også tilgodesees.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås 2 mill. kroner til organisasjonene Salam og Foreningen Fri.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningene ut over regjeringens forslag til tilskuddsordningen for bedre levekår og livskvalitet for lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn (LHBTI) med 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Dette medlem viser til at homofobi er et betydelig problem i ulike tros- og livssynssamfunn. Dette medlem viser derfor til partiets alternative statsbud-

sjett, hvor det ut over regjeringens forslag foreslås 3 mill. kroner til en ny tilskuddsordning for tiltak mot homofobi i tros- og livssynssamfunn, og 3,1 mill. kroner til støtte til Salam Norge – Organisasjon for skeive muslimer.

POST 73 LIKESTILLINGSSENTER

Komiteen viser til at pengene på denne posten delfinansierer Likestillingscenteret, KUN – senter for kunnskap og likestilling, Reform – ressurscenter for menn og Senter for likestilling ved Universitetet i Agder.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til behovet for å styrke kunnskapsbasene for likestilling gjennom likestillingssentrene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 15 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås bevilget 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag til styrking av likestillingssentrene.

2.3.3 Kap. 353 Likestillings- og diskrimineringsombudet

Forslag 2020: 48 020 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 43 843 000 kroner.

POST 50 BASISBEVILGNING

Komiteen viser til at Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) har en viktig rolle i arbeidet med å fremme reell likestilling og hindre diskriminering, på alle samfunnsområder. Komiteen merker seg at regjeringen foreslår å øke driftsbevilgningen til LDO som følge av lovendringene knyttet til innføring av et lavterskeltilbud for mennesker som har opplevd seksuell trakassering, og styrking av aktivitets- og redegjørelsesplikten for arbeidsgivere og myndigheter. Bevilgningen til LDO skal bidra inn mot målet om et mer effektivt håndhevingsapparat på likestillings- og ikke-diskrimineringsområdet – hvor LDO skal være veilednings- og pådriverorgan – og komiteen slutter seg til dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ønsker å styrke ombudets arbeid med å fremme likestilling og hindre diskriminering og viser til ombudets nye oppgaver knyttet til seksuell trakassering, og styrking av aktivitets- og redegjørelsesplikten for arbeidsgivere.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningen med 15 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Disse medlemmer vil også understreke behovet for at det nyopprettede lavterskeltilbudet for behandling av saker om seksuell trakassering blir evaluert.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås bevilget 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag til styrking av Likestillings- og diskrimineringsombudet.

Administrasjon

2.3.4 Kap. 800 Barne- og familiedepartementet

Forslag 2020: 162 658 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 160 854 000 kroner.

Komiteen viser til Prop. 1 S (2019–2020) fra regjeringen. Komiteen viser til at departementets hovedoppgaver er knyttet til utvikling og gjennomføring av den statlige politikken på familieområdet, barn og unge, tros- og livssyn og forbrukerområdet. Departementet har også ansvar for de statlige ordningene ved fødsel og adopsjon.

Familie og oppvekst

2.3.5 Kap. 840 Tiltak mot vold og overgrep

Forslag 2020: 262 324 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 239 876 000 kroner.

Komiteen viser til Stortingets behandling av Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017–2021), Prop. 12 S (2016–2017), jf. Innst. 247 S (2016–2017).

Komiteen merker seg at omfanget av vold og overgrep mot barn og unge er for høyt. Vold og overgrep er en alvorlig trussel mot barns helse og oppvekst. Målet er at ingen barn skal utsettes for dette. Barn er sårbare, og ofte avdekkes vold og overgrep mot barn altfor sent. Mer må gjøres for å beskytte barn, og derfor prioriteres tidlig innsats.

Komiteen merker seg at regjeringen i budsjettforslaget viderefører arbeidet og foreslår økt satsing med ytterligere 54 mill. kroner i 2020, og den samlede innsatsen er nå i overkant av 1 mrd. kroner. I planperioden 2017–2019 er etterforskningen av vold og overgrep særlig styrket, og kapasiteten og kompetansen i barnehuse- ne er økt. Regjeringen har styrket behandlingstilbudene både i regi av familievernet, Alternativ til Vold og i regi av helsetjenesten. Og helsestasjon- og skolehelsetjenesten er styrket. Verktøy for å trene opp ansatte i kommunene til å snakke med barn om vold og overgrep har

blitt utviklet og prøvd ut i barnehager og skoler. Målet er å avdekke vold tidligere.

Komiteen merker seg også at på justisfeltet har strafferammene for grov mishandling i nære relasjoner økt fra 6 til 15 år. Det er også etablert støttesentre for kriminalitetsutsatte i alle landets tolv politidistrikt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen er godt i gang med å følge opp opptrappingsplanen mot vold og overgrep. Den samlede satsingen for 2019 på om lag 1 milliard kroner videreføres. I planperioden 2017–2019 er det blitt særlig styrking av etterforskningen av vold og overgrep og økt kapasitet og kompetanse i barnehuse- ne. Behandlingstilbudene både i regi av familievernet, Alternativ til Vold og i regi av helsetjenesten er styrket. Ansatte i kommunene har fått trening i å snakke med barn om vold og overgrep, noe som er utviklet og prøvd ut i barnehager og skole. Målet er å avdekke vold tidligere. Flertallet viser til at regjeringen vil øke satsingen med ytterligere 54 mill. kroner i 2020.

Flertallet viser til situasjonen for Krisesentersekretariatet. De er driftet med kontingent fra krisesentre og driftstilskudd fra Bufdir. Etter hvert som krisesentrene har endret seg til å være en lovpålagt tjeneste, har mange av krisesentrene gått fra å være ideelle stiftelser til å være kommunale institusjoner. Sentrenes økonomiske forutsetninger og prioriteringer har med dette blitt endret, og for mange sentre har det blitt vanskelig å bidra med kontingent til Krisesentersekretariatet. Flertallet merker seg den viktige funksjonen Krisesentersekretariatet har hatt og fortsatt har, og mener det er naturlig at kommunene også for fremtiden ser seg tjent med denne funksjonen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke at overgrep og vold i nære relasjoner er et betydelig samfunnsproblem.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås betydelige bidrag innen helse, skole og justissektoren for å bidra til initiativer som reduserer problemet, og til en bedre hverdag for de som rammes. For å styrke initiativene som tas av organisasjonene som jobber mot sosial kontroll, er det også foreslått økt støtte til disse over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningen under dette kapitlet med til sammen 35 mill. kroner ut over regjeringens forslag, som skal gå til voldsforebyggende arbeid, økt

støtte til incest- og voldtektssentrene og utvidet åpningstid og videreutvikling av alarmtelefonen for barn og unge. Dette medlem viser til at det også foreslås å øremerke 301,3 mill. kroner over kommunerammen for å sikre 80 pst. statlig finansiering av krisesentrene.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan nyttes under post 70 og kap. 846, post 62*

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag til utvidet åpningstid og videreutvikling av alarmtelefonen for barn og unge.

POST 61 TILSKUDD TIL INCEST- OG VOLDTEKTSSENTRE, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag til økt støtte til incest- og voldtektssentrene.

POST 70 TILSKUDD TIL VOLDSFOREBYGGENDE TILTAK MV., *kan nyttes under post 21 og kap. 858, post 1*

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås 2 mill. kroner til Krisesentersekretariatet på kap. 840, post.70.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det ut over regjeringens forslag foreslås å øke bevilgningen med 20 mill. kroner til voldsforebyggende tiltak og 35 mill. kroner ut over regjeringens forslag til program mot overgrep og seksualisert vold. Dette medlem viser videre til at det i dag er store mangler når det gjelder hjelpetiltak til voldsutsatte innenfor det offentlige tjenesteapparatet, og frivillige organisasjoner utgjør et viktig supplement. Dette medlem viser til at Norske Kvinners Sanitetsforening (N.K.S.) har utviklet og etablert en mentorordning for voldsutsatte kvinner, kalt ressursvenn. Ordningen som er etablert flere steder i landet, er nå evaluert av NOVA og viser svært gode resultater. Så langt finansieres arbeidet gjennom årlige tilskudd etter søknad. Dette skaper usikkerhet og uforutsigbarhet for de voldsutsatte. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 1 mill. kroner til N.K.S. sin mentorordning for voldsutsatte.

2.3.6 Kap. 841 Samliv og konfliktløsning

Forslag 2020: 53 408 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 35 410 000 kroner.

Komiteen vil poengtere verdien av et godt familieliv, spesielt for barn og unge. Der familier kan hjelpes

til å holde sammen i et godt familieliv, er dette det beste både for enkeltmenneskene og for samfunnet. De menneskelige kostnadene ved samlivsbrudd er store, og det er derfor viktig at rammeverket rundt familiene tilrettelegger for at samlivsbrudd som kan og bør unngås, blir unngått, og at de samlivsbrudd som gjennomføres, foregår på en best mulig måte for alle parter, spesielt for barn og unge.

Komiteen viser også til at forebyggende arbeid i mange tilfeller både oppnår bedre resultater og er mer kostnadseffektivt. Derfor foreslår regjeringen at førstegangsførelse skal få tilbud om samlivskurs. Å bli forelder for første gang kan være overveldende for de fleste. Det er mye nytt: foreldrerollen, amming, mangel på nattesøvn og utallige nye spørsmål. I en slik periode er det viktig å ta vare på hverandre og parforholdet, og å gi det nye barnet en god start på livet.

Forslagets mål er å senke terskelen for å få hjelp til samlivet og familielivet. Mange opplever utfordringer. Et samlivskurs kan være et viktig verktøy for å komme gjennom krevende perioder og en hjelp til å bygge et forhold som varer.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, MEKLINGSGODTGJØRELSE, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 1 mill. kroner til mentorordning for voldsutsatte i regi av Norske Kvinners Sanitetsforening. Dette medlem viser til øvrig omtale på kap. 840, post 70.

POST 70 TILSKUDD TIL SAMLIVSTILTAK, *kan nyttes under kap. 842, post 1 og kap. 858, post 1*

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å kutte 17,4 mill. kroner av regjeringens nye satsing på samlivskurs for å finansiere reversering av regjeringens kutt i foreldrestøttende tiltak, jf. kap. 846, post 62. Dette medlem mener det er viktigere å finansiere tiltak hvor det er barnet som står i sentrum.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen i dette budsjettet gir førstegangsfødende tilbud om samlivskurs. Flertallet mener det er klokt å gi førstegangsførelse de verktøy de trenger i en sårbar fase i livet. I samlivet, men også de gangene samlivsbrudd er et faktum, vil barn tjene på at foreldrene kan kommunisere med hverandre. Flertallet viser til at målet med ordningen er å styrke parforholdet og gi trygghet i foreldrerollen. Flertallet viser til at familievernkontor, frivillige organisasjoner, kommuner, institusjoner og andre til-

bydere av samlivstiltak kan søke om midler til å holde kurs.

Flertallet viser til at regjeringen i statsbudsjettet setter av 17,4 mill. kroner til tilbud om samlivskurs for førstegangsforeldre.

2.3.7 Kap. 842 Familievern, jf. kap. 3842

Forslag 2020: 605 008 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 607 551 000 kroner.

Komiteen viser til at familievernets samfunnsoppdrag er å medvirke til gode og trygge oppvekstvilkår for barn og forebygge konflikter i familier. Komiteen viser til at familievernkontorene har mange viktige og utadrettede oppgaver som skal bidra til at barn og familier i krevende situasjoner får den veiledningen og hjelpen de trenger. Komiteen er opptatt av at et godt familievern er tilpasset behovet til den enkelte familie. Komiteen viser til at flertallet av barn i Norge vokser opp med begge foreldrene sine, men at andelen synker jo eldre barna blir. Det blir stadig vanligere med delt bosted for barna etter samlivsbrudd mellom foreldrene. Komiteen er opptatt av barns rett til å bli hørt i saker som gjelder dem, jf. Barnekonvensjonens artikkel 12. Ved et samlivsbrudd er det mange beslutninger som tas av de voksne som direkte eller indirekte påvirker barnas liv. Komiteen er videre opptatt av barnets rolle i det terapeutiske forløpet ved familievernkontoret, og mener det er viktig å sette fokus på viktigheten av at barn har en forståelse av hva som foregår i egne liv og kan skape sammenheng i tilværelsen gjennom deltakelse i terapien.

Komiteen viser til at det er viktig med tidlig innsats, og at brede lavterskeltiltak spiller en avgjørende rolle i å forebygge og avdekke utfordringer familier sliter med, slik at riktig hjelp kan settes inn tidlig og negative konsekvenser kan forebygges.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER, *kan nyttes under post 70*

Komiteen viser til at denne posten dekker lønn til ansatte og utgifter til varer og tjenester knyttet til de oftest eide familievernkontorene. Komiteen er opptatt av familievernet og viser til at teknisk flytting på 16 mill. kroner mellom 1 poster på ulike kapitler ikke vil svekke familievernet.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til at denne posten går til forskning, evaluering, utviklingsarbeid og kompetanseheving i familievernet.

Komiteen viser til at psykiske skader forbundet med militært oppdrag som regel har en forsinket effekt. Det tar ofte lang tid før problemene manifesterer seg, og før man oppsøker helsehjelp. Problemene kan ofte overføres til familien, og flere barn av skadde veteraner

opplever å vokse opp i et hjem med psykososialt stress. Komiteen mener det er et stort behov for forskning på veteraners barn og pårørende, og viser i denne sammenheng til at det er planlagt et forskningsprosjekt i regi av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS).

POST 70 TILSKUDD TIL KIRKENS FAMILIEVERN TJENESTE MV. *kan nyttes under post 1*

Komiteen viser til at midlene under denne posten finansierer driften av de kirkelig eide familievernkontorene, og at posten også blir benyttet til å gi tilskudd til Stiftelsen Kirkens Familievern.

2.3.8 Kap. 843 Adopsjonsstøtte

Forslag 2020: 11 000 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 12 525 000 kroner.

Komiteen viser til at det er høye kostnader forbundet med å adoptere barn fra utlandet. Komiteen viser videre til at tilskuddet til foreldre som adopterer barn fra utlandet, ble innført i 1992 for å motvirke en skjev sosial fordeling av adopsjon knyttet til foreldrenes økonomi, og at støtten justeres etter folketrygdens grunnbeløp. Komiteen støtter dette.

2.3.9 Kap. 844 Kontantstøtte

Forslag 2020: 1 560 000 000 kroner. Jf. romertallsforslag IV. Saldert budsjett 2019: 1 800 890 000 kroner.

POST 70 TILSKUDD, *overslagsbevilgning*

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, ønsker å understreke at barn er forskjellige. Slett ikke alle er klare for barnehagen når de er ett år gamle. Kontantstøtten gir familiene fleksibilitet til å vurdere dette selv. Videre viser flertallet til at med innføringen av fleksibel kontantstøtte kan den utbetales prosentvis ut fra hvor lenge barnet er i barnehagen. Familiene får slik litt større handlingsrom dersom foreldrepermisjonen er ferdig før barnet kan begynne i barnehage. Kontantstøtte handler om retten til å kunne velge selv. De aller fleste foreldre vet best selv hvilken type omsorg som er best for sine barn.

Flertallet viser til at syv av ti foreldre som mottar kontantstøtte, oppgir at de ikke vil søke om barnehageplass selv om kontantstøtten avvikles. Disse foreldrene har både verdibaserte og praktiske grunner til at de ønsker kontantstøtte fremfor å søke om barnehageplass. Tidligere undersøkelser viser at holdningene til kvinners yrkesaktivitet, og hva som er best for barna, er mer avgjørende enn økonomiske insentiver når det gjelder hvorfor innvandrerkvinner ofte er hjemme med småbarn opptil tre år. Flertallet viser til at kjønnsrolle-

mønster og familieforståelsen er en del av kulturen som gjør at mange innvandrerkvinner tar hovedansvaret for barneomsorgen. Videre vet man at svake språkferdigheter og lavt utdanningsnivå hos innvandrerkvinner er blant de største utfordringene på kompetansesiden.

Flertallet viser til at hensikten med lovendringen som ble vedtatt i juni 2017, jf. Innst. 368 L (2016–2017) og Prop. 85 L (2016–2017), krav om fem års botid for rett til kontantstøtte, var å fremme rask integrering av innvandrere og deres barn.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at kontantstøtten motvirker integrering og svekker arbeidslinja og likestillingen. Disse medlemmer mener at kontantstøtteordningen må avvikles, og foreslår at det skjer fra 1. august 2020. Kontantytelser bør understøtte muligheten til å komme i utdanning og arbeid. I departementets svar på spørsmål fra Arbeiderpartiet, anslås det at 25 200 barn i barnehagealder ikke går i barnehage ifølge siste talletidspunkt 15. desember 2018. Disse medlemmer går inn for en ordning med ventestøtte frem til man får tilbud om barnehageplass. Det vises til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der posten til kontantstøtte foreslås redusert med 746 mill. kroner, og der det over post 70 foreslås bevilget 75 mill. kroner i ventestøtte fra 1. august 2020.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets forslag til alternativt statsbudsjett for 2020, der det foreslås å avvikle kontantstøtten. Barnehager kan utgjøre en viktig forskjell for barn med en vanskelig hjemmesituasjon, og for barn og familier som trenger norskopplæring og å bli integrert i det norske samfunnet. At kontantstøtten subsidierer kvinner for å være hjemme, hindrer mødre fra å komme ut i arbeidslivet og barna fra å integreres i barnehagen. Effekten forsterkes når barnehagene blir dyrere, samtidig som kontantstøtten har økt. Dette medlem mener at kontantstøtten i dag ikke er et treffsikkert virkemiddel med hensyn til en rekke andre politiske mål, særlig arbeidet for økt integrering og redusert barnefattigdom. Dette medlem vil vise til Sosialistisk Venstrepartis merknader i Innst. 340 L (2017–2018), der partiet ikke støttet regjeringens forslag om å innføre en såkalt fleksibel kontantstøtte. LO og NHO advarte i høringen om at dette vil kunne føre til at flere kvinner jobber deltid, i stedet for heltid. At mange kvinner jobber deltid, er blant de største hindrene for likestilling i arbeidslivet og gjør at kvinner blir mer økonomisk avhengig av sin partner. Avviklingen vil resultere i et behov for støtte mens man venter på barnehageplass. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås 333

mill. kroner ut over regjeringens forslag på ramme 18 for å innføre en kommunal ventestøtte fra 1. juli 2019. Avviklingen vil også medføre økt etterspørsel etter barnehageplasser. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås 331 mill. kroner ut over regjeringens forslag på ramme 18 til å bygge flere barnehageplasser.

2.3.10 Kap. 845 Barnetrygd

Forslag 2020: 16 459 000 000 kroner. Jf. romertallsforslag III. Saldert budsjett 2019: 15 872 000 000 kroner.

POST 70 TILSKUDD, *overslagsbevilgning*

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår en bevilgning på 427 mill. kroner for å øke barnetrygda med 300 kroner i måneden for barn opp til fylte 6 år fra 1. september 2020. Økningen utgjør 3 600 kroner i året, og vil gi en helårseffekt i 2021 på anslagsvis 1,3 mrd. kroner. Ellers er satsene uendret. Med de nye satsene og prognosen for antallet barn med rett til barnetrygd foreslår regjeringen en bevilgning på 16,46 mrd. kroner. Komiteen viser til at målet med barnetrygda er at den skal bidra til å dekke utgifter til å forsørge barn og er hjemlet i lov.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, peker på at barnetrygden ble økt for første gang på 20 år i mars i år, og at den nå skal økes ytterligere med 3 600 kroner årlig for barn opp til fylte seks år fra september 2020. Økningen skal også komme sosialhjelpsmottakere til gode. Dette gjøres ved å heve de veiledende satsene for sosialhjelp tilsvarende økningen i barnetrygden.

Flertallet viser til at barnetrygden er viktig for å sørge for at færre barn vokser opp i lavinntektsfamilier, og at det å investere i barna og familiene er å investere i fremtiden.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det foreslås å gjeninnføre Finnmarks- og Svalbardtillegget på 2 400 kroner i barnetrygden fra 1. oktober.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at et av de mest treffsikre tiltakene for å få barnefamilier ut av fattigdom, er økt barnetrygd. Barnetrygden har stått stille i over tjue år. I samme periode har prisene steget med over 50 pst. Sosialistisk Venstreparti foreslår en kraftig opptrapping av barnetrygden, hvor den skal trappes opp til 1996-nivå i løpet av fem år. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å øke barnetrygden med 1 200 kroner i året som første ledd i opptrappingsplanen, og innføre søskentillegg med 25 pst. av ordinær sats i tillegg per barn fra og med

det tredje barnet, fra 1. mars 2020. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett har foreslått bevilget 996 mill. kroner ut over regjeringens forslag for å øke barnetrygden i tråd med dette.

Dette medlem viser til at regjeringen ikke har foreslått å endre loven når den har økt barnetrygden for småbarnsfamilier, men kun har økt de veiledende satser, noe som på ingen måte garanterer at familiene får mer å leve for. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti også vil fjerne kommunenes mulighet til å regne barnetrygd som inntekt ved beregning av sosialhjelp. Dette medlem viser til at det i mange kommuner er slik at man kan spare penger ved å hindre barnetrygden i å nå frem til de aller fattigste familiene som går på sosialhjelp gjennom såkalt avkortning av sosialhjelpen. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett hvor det på rammeområde 18 foreslås å øke bevilgningene til kommunene med 400 mill. kroner for bedre oppfølging av lavinntektsfamilier/sårbare familier.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, peker på at Sosialistisk Venstrepartis intensjon om å fjerne kommunenes mulighet til å regne barnetrygd som inntekt ved beregning av sosialhjelp krever lovendring. En slik lovendring vurderes ikke som et treffsikkert eller et godt tiltak for å bedre levekårene til barnefamilier som mottar sosialhjelp. Lovendring kan bidra til at kommunen i mindre grad gjør individuelle vurderinger av hva som er forsvarlig livsopphold for sosialhjelpsmottakeren og barn i husstanden. Dette kan føre til standardisering av stønadsnivået.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti vil komme tilbake i løpet av innværende sesjon med lovforslag om å fjerne muligheten kommunene i dag har til å avkorte sosialhjelp ved å beregne barnetrygd som inntekt.

2.3.11 Kap. 846 Familie- og oppveksttiltak

Forslag 2020: 749 986 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 690 032 000 kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det bl.a. foreslås forsterkning i skolehelsetjenesten, flere lavterskeltilbud og fjerning av egenandeler for hjelpetilbud for barn, unge og familier. Antall barnehageplasser økes med 3 200, maksprisen reduseres med drøye 2 000 kroner pr. år (til 2013-nivå), og innsatsen for flere voksne i barnehagene økes. Det foreslås også en start på innføring av skolemat, frukt og grønt, en støtteordning til innføring av én times fysisk aktivitet hver

dag og 100 nye miljøarbeidere. Disse medlemmer viser også til Arbeiderpartiets alternative budsjettforslag der støtta til ungdomsorganisasjonene økes betydelig, det opprettes kulturkort for ungdom og gis tilgang til BUA/gratis utstyrsbibliotek for alle.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til post 60 og 61. Dette medlem mener det er viktig at disse ordningene går til åpne og gratis møteplasser for unge, og at disse må sikres mer forutsigbare rammer gjennom kontinuerlig drift. Dette medlem viser også til at Sosialistisk Venstreparti på ramme 3 foreslår en ny støtteordning for ungdomshus og fritidsklubber.

POST 60 BARNE- OG UNGDOMSTILTAK I STØRRE BYSAMFUNN, kan overføres

Komiteen viser til at denne posten skal dekke tilskudd til tiltak for å bedre oppvekst- og levekår i 23 bykommuner. Dette skal bidra til at barn og unge fra 10 til 20 år, utsatte ungdomsgrupper og ungdomsmiljø får tilbud om aktivitet og skal fremme inkludering og integrering. Det er foreslått bevilget 42,9 mill. kroner til tilskuddsordningen Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at tall fra Statistisk sentralbyrå viser at barnefattigdommen er økende, særlig i storbyer. Flertallet er opptatt av at barn som vokser opp i lavinntektsfamilier skal ha de samme mulighetene som alle andre. Flertallet mener at arbeid og utdanning gir den beste muligheten til å komme ut av fattigdom. Barn fra innvandrerfamilier kommer høyt opp på statistikken over barn i lavinntektsfamilier. Derfor har regjeringen satt i gang en inkluderingsdugnad for å gi nyankomne bedre mulighet til å delta i arbeidslivet. Flertallet er glad for at regjeringen satser sterkt på kvalitet i skolen og i barnehagen fordi mestring av grunnskole er en viktig forutsetning for å skaffe seg utdanning og arbeid. Flertallet mener det er en prioritet å bruke midler på å gi barn i lavinntektsfamilier mulighet til å gå i barnehage, i skolefritidsordning og delta på sommerferie. Derfor har regjeringen hevet barnetrygden.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er bekymret for at andelen barn i familier med vedvarende lav inntekt fortsetter å øke. Fattigdommen i byene er høyere enn landsgjennomsnittet. Det finnes i dag et mangfold av tiltak for å bekjempe barnefattigdom, men det er ikke alltid tiltakene treffer de barna som trenger det mest.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å øke kap. 846, post 60 med 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til viktigheten av at ordningen skal fungere i hele landet, slik at de rundt 90 kommunene som i dag står uten en åpen møteplass for ungdom, oppmuntres til å opprette dette. En slik endring av tilskuddsordningen krever også en ytterligere styrking av tilskuddsordningen. Dette bør ses i sammenheng med frivillighetssentralenes rammetilskudd på totalt 200,2 mill. kroner.

POST 61 NASJONAL TILSKUDDSORDNING FOR Å INKLUDERE BARN OG UNGE, *kan nyttes under post 71*

Komiteen viser til at posten på nærmere 357 mill. kroner er en nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge og motvirke fattigdom.

Komiteen merker seg at det i dag er mange barn og unge som ikke deltar i fritidsaktiviteter. Gode aktivitetsarenaer med rom for samvær, utfoldelse og vennskap er viktige i en god oppvekst. I tillegg kan mange barn og unge oppleve det som vanskelig å stå utenfor slike fellesskap med jevn gamle. Komiteen peker på at årsakene til at mange barn og unge ikke deltar i fritidsaktiviteter kan være flere, men økte økonomiske forskjeller og utgifter til organiserte fritidsaktiviteter er to forklaringsfaktorer. Fritiden til barn er mer organisert i dag enn tidligere. Å stå utenfor er derfor en større risikofaktor og en større utfordring enn før og kan hindre barn og unge fra å delta i samfunnet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at økt deltakelse vil gi flere barn og unge opplevelse av mestring, vennskap og av å være inkludert. Flertallet viser til at det i revidert nasjonalbudsjett 2019 ble omprioritert 10 mill. kroner til en utredning og en pilot med fritidskortordninger. Byene Vadsø og Arendal ble valgt ut til å delta i piloten. Videre viser flertallet til at regjeringen foreslår å bruke 60 mill. kroner til å videreføre og utvide forsøket med fritidskortordninger for flere kommuner i 2020.

Flertallet viser til det gode arbeidet som skjer rundt om i landet som en følge av bevilgninger fra Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, som i dag forvaltes av Bufdir. Skal man nå Fritidserklæringens mål, krever det godt samarbeid på tvers av organisasjoner og sektorer både lokalt og nasjonalt. Flertallet mener det er hensiktsmessig å åpne for at tilskuddsordningen også kan gi implementeringsstøtte slik at tilskuddsmidlene kan utnyttes bedre og nå flere i målgruppen. Flertallet viser til at en støtte til imple-

mentering av tiltak innenfor rammene av Nasjonal tilskuddsordning for inkludering av barn og unge kan være hensiktsmessig for å få bedre effekt av tiltakene. Flertallet ber derfor om en endring av tilskuddsordningens regelverk slik at det også kan gis tilskudd til implementeringsstøtte.

Komiteen vil peke på det viktige arbeidet organisasjonen MOT gjør med å skape trygge og inkluderende oppvekstmiljø for barn og unge, og vil understreke viktigheten av at organisasjonens tilskudd på posten opprettholdes.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom regjeringspartiene på Stortinget under kap. 846, post 61 hvor det foreslås bevilget 2 mill. kroner til etablering av nye Blå Kors barnas stasjon i Mandal og Lister. Flertallet viser til viktigheten av dette arbeidet, og støtter at enda flere barn og familier får tilgang til dette tilbudet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er positive til tilskuddsordningens nye navn. Disse medlemmer merker seg at økningen i regjeringens forslag primært er et resultat av videreutviklingen av fritidskortordningen. Disse medlemmer viser derfor til at det er viktig at fritidskortet også dekker fritidsaktiviteter utenfor den organiserte idretten, slik som fritidsklubbene, som stimulerer til varig aktivitet.

POST 62 UTVIKLING I KOMMUNENE

Komiteen viser til at bevilgninger på denne posten skal dekke tre tilskuddsordninger: Støtte til oppfølgings- og losfunksjoner for ungdom, Foreldrestøttende tiltak i kommunene og Tilskudd til systematisk identifikasjon og oppfølging av utsatte barn. Alle ordningene er rettet inn mot alle kommunene i landet og posten har en bevilgning på 111,8 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett hvor det foreslås 17,4 mill. kroner til å reversere regjeringens kutt i foreldrestøttende tiltak. Dette medlem viser til at denne tilskuddsordningen er et viktig tiltak som setter barnet i fokus, og at det er flere prosjekter med gode resultater som står i fare for å måtte legges ned med regjeringens foreslåtte kutt. Dette medlem viser også til høringsnotat fra Rådet for psykisk helse som sterkt advarer mot å kutte i tilskuddsordningen.

POST 70 BARNE- OG UNGDOMSORGANISASJONER

Komiteen viser til at posten dekker tilskudd til barne- og ungdomsorganisasjoner og at ordningen Mangfold og inkludering inngår i bevilgningene. Regjeringens forslag til bevilgning på posten er på 160,3 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom regjeringspartiene på Stortinget under kap. 846, post 70 hvor det foreslås 0,8 mill. kroner til økt grunnstøtte til barne- og ungdomsorganisasjoner, og mener det er viktig å støtte barne- og ungdomsfrivilligheten.

Flertallet viser videre til budsjettenigheten under samme post, hvor det foreslås bevilget 2 mill. kroner til utvikling av portal for lån av kommunale lokaler, og mener dette vil gi et viktig verktøy for barne- og ungdomsfrivilligheten. LNU tildeles 2 mill. kroner i driftstilskudd til å utvikle portalen. Flertallet viser til at også flere aktører innen næringslivet eller ideell sektor har ønske om å bidra til barne- og ungdomsfrivilligheten med lokaler, jf. budsjettenigheten om portalen med kommunale lokaler. Flertallet støtter derfor at portalen også åpner opp for andre aktører som ønsker å støtte opp under barne- og ungdomsfrivilligheten ved å låne bort sine lokaler med samme betingelser som gjelder for de kommunale lokalene. Flertallet er positive til økt sosialt entreprenørskap i næringslivet og økt fokus på bærekraft og delingsøkonomi.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at barne- og ungdomsorganisasjonene er i vekst, og at de gir viktige bidrag til barn og unges deltagelse og demokratiopplæring i samfunnet. Særskilte midler til mangfold og inkludering skal dekkes via tilskuddet. Arbeiderpartiet har stilt følgende spørsmål, nr. 54 til regjeringen:

«Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen foreslås videreført i budsjettet for 2020. Mener regjeringen at barne- og ungdomsorganisasjonene, som er drevet på frivillig basis av ungdom, trenger avbyråkratisering- og effektivisering? Eller vil de bli holdt utenfor?»

I sitt svar bekrefter kulturministeren at barne- og ungdomsorganisasjonene også skal underlegges samme krav som stilles til offentlig ressursbruk, og dermed er ment å rammes av reformen. Disse medlemmer viser til partiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringens osthøvelkutt gjennom den såkalte ABE-reformen også rammer barne- og ungdomsorganisasjonene. Disse medlem-

mer viser til at regjeringens rettferdiggjørelse av slike osthøvelkutt er basert på at statlige etater skal få et effektiviseringspress på seg. Disse medlemmer mener selvsagt at statlige etater og ordninger skal drives så effektivt som mulig, men viser til at effektiviseringstiltak må gjøres med mål og mening.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at en må være helt sikker på at det finnes effektiviseringspotensial å ta ut, og man må sette inn målrettede tiltak – ikke et generelt osthøvelkutt. Derfor mener dette medlem at ABE-reformen egentlig handler om å spare inn penger fra viktige offentlige tjenester til høyresidens politiske prosjekter. Videre vil dette medlem vise til at uansett om man synes ABE-reformen er en god løsning i statlige etater, er det noe helt annet å mene at en 14 år gammel økonomiansvarlig i det lokale ungdomslaget skal effektiviseres på lik linje som statlige virksomheter.

POST 72 (NY) BUA – UTSTYRSBIBLIOTEK

Komiteen viser til at utstyrssentraler er et viktig bidrag for at alle barn og unge skal få delta i fritidsaktiviteter. Nasjonal tilskuddsordning for inkludering av barn og unge viser at det i praksis er mange gode måter å organisere seg på når det gjelder utstyrssentraler, tilpasset lokale behov og organisasjonenes egenart. BUA-ordningen er en av disse.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at Bufdir har fått i oppgave å kartlegge dagens tilbud av utstyrssentraler, herunder tilgjengelighet, retningslinjer for kvalitet, sikkerhet og personvern. Det skal i tillegg vurderes hvordan utstyrssentralordningene tilfredsstiller tilgjengelighet og funksjonalitet for barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Videre skal direktoratet vurdere om utstyrssentraler drevet av frivillige organisasjoner kan få driftsstøtte. Flertallet mener denne oversikten bør foreligge før det er naturlig å vurdere eventuelle endringer i regelverket og eventuell opptrappingsplan for støtte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ser på BUA-ordningen som viktig for å gjøre idretts- og fritidsutstyr gratis tilgjengelig på en profesjonell og kvalitetsmessig god måte. Utlånsbibliotekene øker tilgjengeligheten og hindrer utenforskap, de bidrar til smart og miljøvennlig ressursbruk og sørger for økt fysisk aktivitet for folk i alle aldre.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at på Arbeiderpartiets spørsmål om utviklingen i antall utstyrsbibliotek, og forholdet mellom søknader og det som innvilges gjennom nasjonal

tilskuddsordning for inkludering av barn og unge, svarer barne- og familieministeren med tall som viser at gapet mellom søknader og innvilgede tilskudd øker betraktelig. Disse medlemmer viser til partiets alternative budsjett, der det foreslås at innsatsen for BUA-prosjekter økes ved at det bevilges 45 mill. kroner direkte over statsbudsjettet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til Barnevakten med 1 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 79 TILSKUDD TIL INTERNASJONALT UNGDOMSARBEID MV., *kan overføres*

Komiteen viser til at posten inneholder bevilgninger til internasjonalt ungdomsarbeid og kan overføres. Bevilgningen er på 11,7 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Europarådets anbefaling om ungdomsarbeid som Norge undertegnet i mai 2017. Sivilsamfunnet, med bla. Ungdom og Fritid, er allerede godt i gang med dette arbeidet, men disse medlemmer etterlyser en plan fra Barne- og familiedepartementets side, og det mangler også en offisiell oversettelse av anbefalingen. Disse medlemmer viser til at det overordnede målet for anbefalingen er å sikre kvalitet i ungdomsarbeidet i alle medlemslandene. Anbefalingen er en enighet om at medlemslandene skal jobbe for strategier, rammer og lovverk for ungdomsarbeidet. Man skal sikre lik tilgang for alle ungdommer, og man skal bidra til å utvikle kompetanseheving og opplæring for ungdomsarbeidere. Disse medlemmer viser til at alle medlemslandene skal bli evaluert i 2022. Disse medlemmer mener det derfor er på høy tid at regjeringen nå sørger for at arbeidet med anbefalingen kommer i gang.

2.3.12 Kap. 848 Barneombudet

Forslag 2020: 22 364 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 21 968 000 kroner.

Komiteen viser til at Barneombudet har et viktig samfunnsoppdrag. Ombudets hovedoppgave er å fremme interessene til barna overfor det offentlige og det private, og følge med på utviklingen av oppvekstvilkårene for barn. Komiteen viser til at bevilgningen skal gå til å dekke lønn og andre driftsutgifter knyttet til ombudets arbeid.

Barnevernet

2.3.13 Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet

Forslag 2020: 1 160 428 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 1 221 998 000 kroner.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan nyttes under post 71*

Komiteen støtter opp om utviklingstiltakene i barnevernet og kompetansestrategien i det kommunale barnevernet. Midlene på posten dekker også fylkesmannens tilrettelegging av læringsnettverk og utviklingstiltak. Rapporter fra kommuner og fylkesmenn om tilstanden i barnevernstjenesten, viser at det er svikt i mange barnevernstjenester, komiteen er derfor glad for at departementet foreslår 2 mill. kroner for å øke antallet til veiledningsteam slik at flere kommuner får et tilbud. Komiteen merker seg at utfordringene er størst i de nordligste fylkene og at bevilgningen skal gi rom for å prioritere kommuner i disse fylkene. Komiteen er fornøyd med at departementet vil heve kvaliteten på det forebyggende barnevernet og at det foreslås å bevilge totalt 11 mill. kroner til å prøve ut en grunnmodell for hjelpetiltak i utvalgte kommuner. Målet er å forbedre kvaliteten på hjelpetiltakene, for eksempel gjennom å forebygge akutsaker. Komiteen merker seg at av de 11 mill. kronene skal 2 mill. kroner som er foreslått bevilget på post 21, brukes til å implementere og evaluere en pilotering av en grunnmodell for hjelpetiltak i barnevernet. Komiteen merker seg at departementet vil sette av midler til et prøveprosjekt for hurtigbosetting av enslige mindreårige asylsøkere.

POST 22 BARNESAKKYNDIG KOMMISSJON

Komiteen har ingen merknader til reduksjon av posten da det er kommet inn færre rapporter de siste årene, og støtter at reduksjonen brukes på andre områder i barnevernet.

POST 45 STØRRE UTSTYRSANSKAFFELSER OG VEDLIKEHOLD, *kan overføres*

Komiteen mener arbeidet med å heve kvaliteten og effektiviteten i barnevernet er helt nødvendig og støtter prosjektet DigiBarnevern. Komiteen tar til etterretning at utviklingskostnadene er redusert i 2020.

POST 50 FORSKNING OG UTVIKLING

Komiteen mener kunnskap er viktig for utvikling av en god barnevernstjeneste og støtter at midlene for 2020 brukes til praksisrettet forskning for helse – som inngår i programmet Effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester. Komiteen støtter videre at midlene på denne posten også kan brukes til programmet Velferd, arbeid og migrasjon. Det er viktig å finne løsninger på samfunnsutfordringene innen dette området.

POST 60 KOMMUNALT BARNEVERN

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 200 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Bevilgningen øremerkes nye stillinger i det kommunale barnevern.

Disse medlemmer viser til at Solberg-regjeringen i sine 6 år ikke en eneste gang har foreslått å øke antall øremerkede stillinger i barnevernet (Stortingets utredningsseksjon – oppdrag 2017428). Dette til tross for barnevernets økte oppgaver og åpenbare behov. Det vises også til komiteens budsjettthøring der flere instanser understreket behovet for flere stillinger i det kommunale barnevernet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det er et økende behov for å styrke bemanningen i det kommunale barnevernet. Noen steder er det høy grad av gjennomtrekk, høyt sykefravær, arbeidspress og lang saksbehandlingstid. Dette er faktorer som både påvirker kvaliteten, ansattes arbeidsmiljø og muligheten til å yte gode og forsvarlige tjenester.

Disse medlemmer peker på at Fellesorganisasjonen og Barneombudet ved flere anledninger har understreket at barnevernet må få flere ansatte. Det er derfor uforståelig at regjeringen ikke tar disse signalene på alvor. I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2020 er det ingen tiltak for å bedre situasjonen. Det mangler friske midler til flere stillinger i det kommunale barnevernet. Regjeringen prioriterer derimot å øke bevilgningen til kjøp av private barnevernstjenester med ca. 80 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett for 2020 hvor det prioriteres 150 mill. kroner mer til det kommunale barnevernet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til partiets alternative statsbudsjett for 2019, der det foreslås å bevilge 250 mill. kroner ut over regjeringens forslag for å øke bemanningen i det kommunale barnevernet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, vil peke på tall fra SSB fra 2013–2018 som viser at det ble 1 300 flere ansatte i det kommunale barnevernet. Dette gir en gjennomsnittlig årlig vekst på 260 årsverk. Flertallet viser til at dette utgjør en høyere årlig vekst enn under den rød-grønne regjeringen.

Flertallet viser til at regjeringen har gitt kommunene god nok økonomi til å ansette 1 300 flere barne-

vernsarbeidere rundt omkring i hele Norge. Flertallet understreker at kommunene selv vet best hvor skoen trykker og hvilke behov de ulike kommunale barnevernstjenestene har. Flertallet mener derfor det er kommunenes eget ansvar å sørge for god nok bemanning i kommunens barnevernstjeneste, og at dette skal finansieres gjennom de frie midlene kommunen mottar hvert år. Flertallet mener det er avgjørende at kommunen prioriterer dette foran mindre viktige saker. Flertallet gjør oppmerksom på at antall øremerkede stillinger i det kommunale barnevernet, og dermed kap. 854, post 60, ikke har stått stille de siste seks årene, men blitt økt i tidligere budsjettforlik.

Flertallet understreker at det ikke foreligger kunnskap om at det er systematiske kvalitetsforskjeller mellom offentlige, ideelle og kommersielle institusjons tiltak. Det foreligger heller ikke kunnskap om kvalitetsforskjeller mellom tiltak og tjenester tilbudt av henholdsvis ideelle og kommersielle aktører ellers i barnevernet. Flertallet vil understreke at det er det offentlige som godkjenner bruk av private aktører, og det er det offentlige som har tilsyn med private aktører. Flertallet peker på at private institusjoner er underlagt de samme kvalitetskravene som statlige institusjoner, dels ved at de er godkjent i henhold til «Forskrift om godkjenning av institusjoner», som blant annet stiller krav om at institusjonen drives i samsvar med denne forskriften, og dels gjennom spesifikke kvalitetskrav som fremkommer av kontrakten. Fylkesmannen fører tilsyn med at alle institusjoner oppfyller kravene som følger av barnevernloven med forskrifter.

Flertallet ser med bekymring på at det er et økende antall barn med sammensatte behov, psykiatri, kriminalitet og rus. Flertallet mener at et mangfold og bredt tilbud, gode valgmuligheter og skreddersøm til det enkelte barn er viktig, og at private og ideelle bidragsytere er viktig i den sammenheng.

POST 61 UTVIKLING I KOMMUNENE

Komiteen viser til merknader på post 21 ad tilskuddsordninger til kommunale læringsnettverk og utvikling av grunnmodell for hjelpetiltak i barnevernet. Komiteen mener at oppfølging av fosterfamilie bør styrkes og mener det er riktig som departementet foreslår å videreføre deler av bevilgningen til dette. Komiteen er glad for at midler på denne posten brukes til å styrke innsatsen mot barn og unge som står i fare for å bli skyldige i lovbrudd og mener det er viktig at midler til Oslo kommune videreføres slik at barnevernet kan styrke oppfølgingen med utsatte familier.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det finnes store utfordringer knyttet til tillitsforholdet mellom barnevernet og enkelte minoritetsmiljø. Dis-

se medlemmer viser til at mangfoldskontakter i politiet har ført til gode resultater når det gjelder å bygge tillit med minoritetsbefolkningen. Disse medlemmer foreslår at mangfoldskontakter også bør brukes i barnevernet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor foreslås 20 mill. kroner ut over regjeringens forslag til å ansette mangfoldskontakter i barnevernet.

POST 62 TILSKUDD TIL BARNEVERN SFAGLIG VIDEREUTDANNING, *kan nyttes under post 72*

Komiteen er opptatt av utvikling av kompetansen i barnevernet og at målet med økt kompetanse er å heve kvaliteten i barnevernet. Det må likeledes være mulig å fordype seg innen spesialfelt i barnevernet. Komiteen merker seg at i 2020 vil følgende områder prioriteres: barnefaglig veiledning, kultursensitiv kompetanse, juss i barnefaglig arbeid, vurdering av barnets beste og relasjonsarbeid i samarbeid med barn og familier. Komiteen er fornøyd med at tilskuddet til videreutdanning øker med 7 mill. kroner. Komiteen støtter at kommuner som søker om midler til kompetanseutvikling, prioriteres.

POST 71 UTVIKLINGS- OG OPPLYSNINGSARBEID MV., *kan nyttes under post 21*

Komiteen mener tilskudd til drift av organisasjoner i barnevernet er viktige og tilfører nødvendig brukererfaring og kompetanse. Komiteen støtter tildelingen til Landsforeningen for barnevern barn med 4,5 mill. kroner og forandringsfabrikken med 4,5 mill. kroner. Komiteen merker seg at i tråd med bestemmelser for økonomistyring i staten skal effekten av tilskuddsordninger evalueres, og at departementet nå har satt i gang et arbeid med dette som vil være ferdig innen utgangen av 2019.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til Innst. 14 S (2018–2019), og foreslår på denne bakgrunn et tilskudd på 2,475 mill. kroner til SOS-barnebyers fireårige søskenprosjekt.

Flertallet vil vektlegge søskens rett til å vokse opp sammen når de plasseres i fosterhjem, og ber om at SOS-barnebyers søskenprosjekt «Under samme tak» fullfinansieres også i 2020. Prosjektet er et samarbeid mellom SOS-barnebyer og kommunene Drammen, Lillehammer og Skien, og har som mål å etablere en ny fosterhjemmodell som er spesielt tilrettelagt for å ivareta søsken. Prosjektet startet i 2018 og skal avsluttes i løpet av 2021.

POST 72 TILSKUDD TIL FORSKNING OG KOMPETANSEUTVIKLING I BARNEVERNET, *kan nyttes under post 21*

Komiteen mener Nasjonalt utviklingssenter for barn og unges oppgave med å hjelpe barn og unge med alvorlige atferdsvansker og deres familier for at de skal få hjelp som er relevant, forskningsbasert og individuelt tilpasset, er viktig. Senteret skal ha et nasjonalt ansvar for å gjøre kunnskap tilgjengelig. Videre mener komiteen at de tre regionale kunnskapssentrene for barn og unge i Nord-, Vest- og Midt-Norge bidrar betydelig til å utvikle og kvalitetssikre tverrfaglig kunnskap og kompetanse innen barnevern og psykisk helse hos barn og unge. Komiteen merker seg at Helse- og omsorgsdepartementet er med og finansierer disse fire sentrene. Komiteen er fornøyd med at det på denne posten er satt av midler til seks videreutdanningstilbud, til sammen om lag 280 plasser, og at det er et mål å få flere tilsatte i barnevernet med masternivå. Det foreslås å øke posten med 1,8 mill. kroner, til å øke antall studieplasser i 2020. Komiteen viser forøvrig til merknader under post 62.

2.3.14 Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet, jf. kap. 3855

Forslag 2020: 7 112 860 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 6 915 253 000 kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Stortingets vedtak nr. 762 av 28. mai 2018, der det ble vedtatt:

«å be regjeringen sikre langsiktige og løpende avtaler med ideelle tilbydere av institusjonsplasser som fører til at andelen ideelle øker til om lag 40 pst. innen 2025, samtidig som den offentlige andelen institusjonsplasser ikke reduseres.»

På spørsmål 255 fra Arbeiderpartiet svarer regjeringen at utviklingen i oppholdsdager i barnevern sinstitusjoner i 2018 viser en tydelig reduksjon i bruk av statlige plasser og ideelle plasser fra 2017, mens det fremgår en tydelig vekst i de private kommersielle plassene. De kommersielle øker fra 32 til 36 pst. og antall oppholdsdager i disse fra 105 317 til 122 252.

Disse medlemmer viser også til anmodningsvedtak nr. 301 av 17. desember 2018:

«Stortinget ber regjeringen se på bruken av enkeltkjøp av institusjonsplass i barnevernet, og komme tilbake til Stortinget på egnet vis innen utgangen av 2019 med forslag til tiltak for å redusere denne praksisen.»

Slik det fremkom i budsjetthøringen, er hele 85 pst. av enkeltkjøpplassene i regi av kommersielle aktører fra 1. januar til 30. september i år.

Av statsbudsjettet fremgår det ingen konkret plan for å følge opp Stortingets vedtak, verken når det gjelder reduksjon av bruken av kommersielle barnevernsplasser eller når det gjelder bruk av enkeltplasser. Derimot foreslår man økte bevilgninger til kjøp av private barnevernstjenester. Utviklingen begrunnes i økt aktivitet i barnevernet og flere barn enn tidligere som trenger spesialtilpassa tilbud.

Disse medlemmer kan ikke se at stortingsvedtak nr. 762 av 28. mai 2018 og anmodningsvedtak nr. 301 av 17. desember 2018 er fulgt opp av regjeringen.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER, *kan nyttes under post 22 og post 60*

Komiteen merker seg at barn og unge med behov for institusjonstiltak har større og mer komplekse behov nå enn tidligere, og de trenger i større grad skreddersydde tiltak og høyere bemanning rundt seg. Bufetat har derfor i flere tilfeller enn tidligere måttet kjøpe spesialtilpassede tiltak eller ta i bruk mer enn én plass i statlig institusjon til ett barn. Dette gir økte utgifter per oppholdsdag i institusjonstiltak og økte utgifter totalt for Bufetat. Det statlige barnevernet fikk derfor tilleggsbevilgninger i forbindelse med nysalderingen av 2018-budsjettet og revidert nasjonalbudsjett 2019. Komiteen viser til at i statsbudsjettet for 2020 foreslår regjeringen å øke bevilgningen til det statlige barnevernet med 307 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett der det foreslås 5 mill. kroner mer enn regjeringen til rekruttering av flere fosterhjem. Videre foreslår Senterpartiet å redusere byråkrati på kap. 855, post 1 med 19,7 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at å beskytte utsatte barn er et av fellesskapets viktigste oppdrag. Barn som er utsatt for vold, overgrep, omsorgssvikt eller andre vonde opplevelser, må få stabilitet, forutsigbarhet, faglighet og trygg omsorg. Derfor trenger vi et barnevern som handler om å beskytte barn, ikke om å tjene penger. For å redusere bruken av kommersielle barnevernstjenester må det statlige barnevernet styrkes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det foreslås 200 mill. kroner øremerket til nye stillinger i det kommunale barnevern. Det vises til merknad vedrørende kap. 854, post 60.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås en kraftig nasjonal satsing – Barnevernsløftet 2 – hvor det ut over regjeringens forslag foreslås 50 mill. kroner for å styrke det stat-

lige barnevernet, 10 mill. kroner for å styrke det statlige barnevernets fosterhjemsarbeid, og 0,5 mill. kroner for å styrke ROSA kompetanse i barnevernet.

POST 22 KJØP AV PRIVATE BARNEVERNSTJENESTER, *kan nyttes under post 1*

Komiteen merker seg at det har vært en økning i antall barn som trenger spesialtilpassede tilbud og at det er kjøpt flere institusjonsplasser fra private aktører. Det er satt av midler for å ta høyde for å gi tilbud til barn med sammensatte behov.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at disse medlemmer ønsker å styrke fellesskapsløsningene og ønsker ikke en utvikling der en stadig større andel av barnevernstjenestene eies og drives av kommersielle konsern. Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti arbeider for at ansvar og drift av viktige velferdstjenester forblir det offentliges ansvar.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet foreslår en omprioritering av 70 mill. kroner fra kap. 855, post 22 til kap. 854, post 60. I tillegg vil Senterpartiet forbedre innkjøpskontrollen ved kjøp av kommersielle private barnevernstjenester, og foreslår et kutt på 27,7 mill. kroner i sitt alternative budsjett.

2.3.15 Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere

Forslag 2020: 118 729 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 156 429 000 kroner.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at norske myndigheter gjentatte ganger har fått kritikk av FN. FNs barnekomité, menneskerettighetskomité og torturkomité kritiserer alle Norge for å diskriminere de enslige mindreårige flyktningene og gi dem dårligere omsorg enn det norske barn får. Til tross for dette forsvarer regjeringen behandlingen av de mindreårige. Nasjonal institusjon for menneskerettigheter har slått fast at dette er en usaklig forskjellsbehandling av en gruppe barn i Norge. Det er stor forskjell på det bo- og omsorgstilbudet som enslige mindreårige får og det andre barn i Norge får. Omsorgstilbudet til andre barn i Norge er regulert i barnevernloven, og det stilles krav til blant annet bemanning, tilsyn og materiell standard. Omsorgstilbudet til enslige mindreårige mellom 15 og 18 år er ikke regulert verken i lov eller forskrift. Det er bredt dokumentert at omsorgstilbudet som gis enslige mindreårige, ikke er godt nok. I mars 2018 lanserte Fafo-rap-

porten «Et trygt sted å vente». Den viser tydelige svakheter i styringsformen av mottakene, og at det er store forskjeller i den omsorgen som gis. Funnene tyder også på at enslige mindreårige ikke får god nok helsehjelp, og at enkelte mottak heller ikke i tilstrekkelig grad følger opp grunnleggende omsorgsfunksjoner som å sørge for at ungdommene får i seg tilstrekkelig mat eller legger til rette for nok søvn.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen ikke har satt av noen midler til at barnevernet skal overta omsorgen for enslige mindreårige mellom 15 og 18 år, slik mange anbefaler. Siden det er kommet færre enslige mindreårige over 15 år til Norge, så frigir det midler og kapasitet som kan benyttes til å overføre omsorgen for denne gruppen sårbare ungdommer til barnevernet. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2020, hvor det er foreslått å overføre ansvaret fra utlendingsmyndighetene til barnevernet med virkning fra 1. juli 2020, og der det foreslås 102 mill. kroner ut over regjeringens forslag til dette formålet.

2.3.16 Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten

Forslag 2020: 610 536 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 295 632 000 kroner.

Komiteen viser til at bevilgningene skal dekke lønnsutgifter og andre driftsutgifter til Bufdir. Det omfatter bl.a. opplæring, leie og drift av lokaler, og kjøp av varer og tjenester. Komiteen merker seg videre at departementet fra 2020 foreslår å øke bevilgningen på post 1 med 297 mill. kroner, mot en tilsvarende reduksjon på kap. 842, post 1, kap. 855, post 1 og kap. 856, post 1. Departementet samler med dette «ikke-aktivitetsstyrte utgifter» under et kapittel. De såkalte «ikke-aktivitetsstyrte utgiftene» karakteriseres som sentralisert drift av fellesfunksjoner og utviklingsarbeid. Komiteen registrerer at bakgrunnen for flyttingen av midlene er å skille ut delen som direkte er knyttet til aktiviteten i barnevernet fra delen som i mindre grad har med aktivitetsnivået i barnevernet å gjøre, slik som driftsutgifter i direktoratet og den administrative delen av etaten.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til representantforslag fra Sosialistisk Venstreparti, Dokument 8:120 S (2017–2018) om tiltak mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold. I sitt alternative budsjett foreslår Sosialistisk Venstreparti å bevilge 50 mill. kroner ut over regjeringens forslag til dette arbeidet.

Forbrukerpolitikk

2.3.17 Kap. 860 Forbrukerrådet

Forslag 2020: 159 256 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 155 094 000 kroner.

Komiteen mener det er viktig å ivareta interesse- ne til forbrukerne. Som et uavhengig interesseorgan har Forbrukerrådet en viktig oppgave med å informere forbrukere og påvirke styresmakter, organisasjoner og næringsdrivende for å bidra til et forbrukervennlig samfunn. Forbrukerrådet har også ansvaret for å drive en nøytral meglingsjeneste for forbrukere og næringsdrivende i saker som ikke er omfattet av andre klageorgan.

POST 50 BASISBEVILGNING

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettjusteringene regjeringspartiene har gjort i forhandlinger på Stortinget og foreslår å redusere posten med 5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti er kritisk til at regjeringspartiene i budsjettforliket på Stortinget reduserer bevilgningene til Forbrukerrådet med 5 mill. kroner, samt fjerner 4 mill. kroner fra forbrukerpolitiske tiltak, forskning og utvikling.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har vedtatt betydelige endringer i forbrukerapparatet, og er opptatt av at omorganiseringen ikke må føre til et svekket forbrukerapparat. Forbrukerrådet vil som resultat av budsjettforliket til regjeringspartiene få kutt på 5 mill. kroner, som skjer samtidig som Forbrukerrådet, kun to år etter forrige omorganisering, nå går gjennom en omfattende omorganiseringsprosess uten tilførsel av midler for å håndtere utgifter til denne. Disse medlemmer vil uttrykke bekymring for at situasjonen regjeringen setter Forbrukerrådet i, vil ramme mennesker i krevende situasjoner som trenger hjelp for å få vurdert sine rettigheter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der regjeringens forslag til bevilgninger til Forbrukerrådet og forbrukerpolitiske tiltak, opprettholdes.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at vi i Norge har et sterkt forbrukervern og et betydelig apparat til å ivareta forbrukernes interesser. Det vil også være tilfelle etter justeringen av budsjettet på forbrukerområdet. Justeringen som fant sted i budsjettet for 2019, ble fulgt av bortfall av oppgaver knyttet til dagligvarebransjen.

Fra 2020 forventer flertallet å se effekter av de siste års omorganisering og effektivisering. Samtidig er det viktig å sikre et godt forbrukerapparat. Dette vil Meld. St. 25 (2018–2019) Framtidas forbrukar – grønn, smart og digital legge til rette for.

2.3.18 Kap. 862 Stiftelsen Miljømerking i Norge

Forslag 2020: 10 915 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 10 630 000 kroner.

Komiteen vil understreke viktigheten av miljømerking for å stimulere til en mer miljøvennlig produktutvikling og mindre miljøbelastende forbruk. Komiteen viser til at Stiftelsen Miljømerking i Norge er opprettet for å forvalte Svanen, den fellesnordiske ordningen for frivillig positiv miljømerking, samt ansvarlig organ i Norge for miljømerkingen til EU.

2.3.19 Kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak

Forslag 2020: 20 232 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 19 671 000 kroner.

Komiteen viser til Meld. St. 25 (2018–2019) om forbrukerpolitikken, og som vil bli behandlet i løpet av inneværende stortings sesjon. Det er 20 år siden forrige stortingsmelding om forbrukerpolitikk, og mye har skjedd siden den gangen.

Komiteen merker seg at norske forbrukere har et sterkt forbrukervern, men et mangfoldig tilbud av varer og tjenester fra hele verden utfordrer dette. Rettighetene og interessene til forbrukerne blir også satt på prøve som følge av digitalisering, nye markedsføringsmetoder og mer komplekse markeder og tjenester. Komiteen viser til at det er bred enighet om å opprettholde solide forbrukerrettigheter.

Komiteen viser til at eventuelle endringer under kapitlet kan komme som en følge av Stortingets behandling av meldingen.

POST 50 FORSKNING OG UNDERVISNING, *kan nyttes under post 21*

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom regjeringspartiene på Stortinget, og foreslår å redusere posten med 4 mill. kroner.

2.3.20 Kap. 867 Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget

Forslag 2020: 14 361 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 14 122 000 kroner.

Komiteen viser til at sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget har som oppgave å forberede saker som skal avgjøres i Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget.

2.3.21 Kap. 868 Forbrukertilsynet

Forslag 2020: 34 078 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 33 485 000 kroner.

Komiteen merker seg at Forbrukertilsynets hovedoppgaver er å forebygge og stoppe ulovlig markedsføring, urimelige vilkår i kontrakter og andre former for urimelig handelspraksis rettet mot forbrukerne.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til Meld. St. 25 (2018–2019) Framtidas forbrukar – Grønn, smart og digital, som familie- og kulturkomiteen har til behandling nå. Meldingen har et eget kapittel om forbrukerutfordringer i kredittmarkedet. Komiteen opplever at det er bred enighet om at gjeldsutviklingen i norske husholdninger ikke er økonomisk bærekraftig. Ifølge tall fra Finanstilsynet hadde nordmenn forbrukslån på rundt 117 mrd. kroner i 2018.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at markedet for forbrukskreditt har økt voldsomt de siste årene, og tilsyn gjennomført av Finanstilsynet hos ledende forbrukerlån banker viser at respekten for regelverket er for svak. Disse medlemmer mener det er særdeles viktig med reguleringer og økt innsats for å få ned veksten i forbrukslån, og mener derfor at innsatsen mot aggressiv markedsføring av forbrukslån må styrkes.

Disse medlemmer viser til behandlingen av finanskomiteens Innst. 371 S (2017–2018). Et enstemmig storting vedtok at regjeringen skulle komme med forslag om å forby aggressiv markedsføring av forbrukslån.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det foreslås en bevilgning på 3 mill. kroner til forsterket innsats mot aggressiv markedsføring av forbrukslån.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til Meld. St. 25 (2018–2019) Framtidas forbrukar – Grønn, smart og digital, som komiteen har til behandling nå. Her foreslår regjeringen flere tiltak for å sikre en forsvarlig utlånspraksis av usikret forbrukerkreditt og mindre press i markedsføringen av denne type kreditter. Dette kommer i tillegg til at regjeringen fra 1. juli 2017 gjennom en ny forskrift strammet inn på reglene for kredittmarkedsføring. Fra 1. juli 2019 er det innført et felles gjeldsregister for å sikre både utlånerne og forbrukere. Summen av disse tiltakene forventer en å se resultater av fremover.

Flertallet viser også til at regjeringen jobber med ny finansavtalelov som vil inkludere tiltak mot gjeldsproblem, og ser frem imot denne lovproposisjonen som

vil styrke forbrukervernet ved inngåing av kredittavtaler.

Stønad ved fødsel og adopsjon

2.3.22 Kap. 2530 Foreldrepenger

Forslag 2020: 20 589 000 000 kroner. Jf. romertallsforslag V. Saldert budsjett 2019: 20 649 000 000 kroner.

POST 70 FORELDREPENGER VED FØDSEL, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett hvor det foreslås å erstatte dagens engangsstønad med en løpende minstestøtte for foreldrepenger på to ganger folketrygdens grunnbeløp fra 1. juli. Foreldrepenger for alle vil ifølge NOU 1996:13, NOU 2012:15, og NOU 2017:6 ha en god fordelingsprofil, likestillings-effekt og særlig styrke økonomien for enslige forsørgere. Dette medlem viser til partiets alternative statsbudsjett hvor det foreslås 308 mill. kroner ut over regjeringens forslag til dette.

Dette medlem vil vise til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å bevilge 66 mill. kroner ut over regjeringens forslag som et første steg mot å gi fedre selvstendig uttaksrett til foreldrepermisjon ved fødsel, og der partiet starter med den delen av permisjonstiden som er forbeholdt far (fedrekvoten).

Dette medlem vil vise til partiets alternative statsbudsjett, der det foreslås å utvide foreldrepermisjonsordningen for foreldre med prematurfødte barn. Det foreslås 4 mill. kroner ut over regjeringens forslag til formålet.

POST 71 ENGANGSSTØNAD VED FØDSEL OG ADOPSJON, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at engangsstønaden er økt fra 38 750 kroner i 2014, til at den for 2020 er foreslått å utgjøre 84 720 kroner. På spørsmål 263 fra Arbeiderpartiet om forholdet til arbeidslinja, og faren for å «låse» kvinner inne i en fattigdomsfelle, oppgir regjeringen at andel mødre født i Norge utgjør 7 pst. av de som mottar engangsstønad, mens 47 pst. mødre er født i asiatiske og 67 pst. mødre er født i afrikanske land. Regjeringen velger å svare på spørsmålet ved å vise til at økningen fra 2019 til 2020 ikke antas å ha effekter på arbeidstilbudet.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor bevilgningen til engangsstønaden reduseres med 260 mill. kroner, som gir engangsstøtte på 63 140 kroner.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere engangsstønaden når det gjelder faren for at kvinner 'låses' inne i en fattigdomsfelle, og forholdet til arbeidslinja.»

«Stortinget ber regjeringen vurdere en oppdeling av utbetaling av engangsstønaden.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen foreslår at satsen for engangsstønaden skal være 84 720 kroner i 2020, et historisk høyt nivå. Dette er økt fra 35 263 kroner i 2013, under rød-grønt styre. Flertallet viser til at regjeringen har som mål å trappe opp engangsstønaden videre, til 1G – slik det slås fast i Granavold-plattformen. Dette er viktig for å sikre trygghet for nybakte foreldre som ikke kvalifiserer til foreldrepenger, og for å sikre alle barn en god start på livet. Flertallet er også glade for at regjeringen fra 2020 foreslår å hjelpe nybakte foreldre som faller mellom to stoler, dvs. dem som får barn mellom fullførte studier og påbegynt arbeid. Disse har tidligere verken kvalifisert til foreldrestipend fra Lånekassen eller foreldrepenger, men med regelendringen vil foreldrestipendet også gjelde mennesker som får barn i opptil 7 måneder etter fullført grad, eller like før de avlegger en grad. Det er et viktig ledd i arbeidet med å gjøre det enklere for studenter å ha barn.

Flertallet viser videre til regjeringens tiltak for å sikre gode økonomiske ordninger som tilrettelegger for at begge foreldre får være til stede for barnet sitt i første leveår. I tillegg til økningen i engangsstønaden vil flertallet peke på at regjeringen innførte tredelt foreldrepermisjon i 2018, noe som innebar en økt kvote til hver forelder. Flertallet merker seg at Nav slår fast at det allerede er tydelig at fedre som et resultat av dette tar ut mer foreldrepermisjon. Flertallet viser også til at foreldrepengeordningen for foreldre som får flere enn ett barn i hver fødsel, er betydelig forbedret etter 2018. Siden da har tvillingforeldre hatt rett til foreldrepenger i fire måneder ekstra, og foreldre som får flere enn to barn i samme fødsel, har siden den gang hatt rett til dobbel foreldrepengeperiode. Flertallet understreker at det betyr at begge foreldrene kan være hjemme samtidig en lengre periode, og slik bidra til å lette den store omsorgsbyrden som følger med å få flere barn i samme fødsel. Til sist viser flertallet til at regjeringen fra juli 2019 har sørget for at foreldre med mye for tidlig fødte barn får forlenget perioden med rett til foreldrepenger. Dette er en viktig sikkerhet for familier i en sårbar fase.

3. Rammeområde 3 – Kultur mv.

3.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 3

Nedenfor følger en oversikt over regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 3 (Kultur mv.) slik de fremkommer i Prop. 1 S (2019–2020).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 3

			Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2 (2019–2020)
Kap.	Post	Formål	
			Utgifter
<i>Kulturdepartementet</i>			
300		Kulturdepartementet	
	1	Driftsutgifter	176 100 000
	21	Spesielle driftsutgifter	1 210 000
315		Frivillighetsformål	
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 290 000
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner.....	1 700 000 000
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	4 540 000
	75	Herreløs arv til frivillige organisasjoner	8 168 000
	76	Tilskudd til fritidsaktivitet for barn og unge.....	10 000 000
	78	Ymse faste tiltak.....	13 220 000
	79	Til disposisjon.....	6 810 000
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	194 500 000
	86	Tilskudd til internasjonale idrettsarrangementer i Norge	26 000 000
320		Norsk kulturråd	
	1	Driftsutgifter	187 800 000
	51	Fond for lyd og bilde.....	43 960 000
	55	Norsk kulturfond.....	1 008 060 000
321		Kunstnerformål	
	71	Statsstipend.....	10 410 000
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	208 680 000
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	154 780 000
	75	Vederlagsordninger, <i>kan overføres</i>	220 120 000
322		Bygg og offentlige rom	
	1	Driftsutgifter	23 750 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	37 470 000
	50	Kunst i offentlige rom.....	12 500 000
	70	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	290 600 000
	78	Ymse faste tiltak.....	3 960 000
323		Musikk og scenekunst	
	1	Driftsutgifter	99 135 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	65 190 000
	22	Forsvarets musikk	48 750 000
	60	Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge	22 200 000
	70	Nasjonale institusjoner	1 548 890 000
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	817 730 000
	73	Region- og distriktsopera	64 870 000
	78	Ymse faste tiltak.....	329 069 000

			Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2 (2019–2020)
Kap.	Post	Formål	
325		Allmenne kulturformål	
	1	Driftsutgifter	74 550 000
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	24 800 000
	52	Norges forskningsråd.....	14 155 000
	71	Kultur som næring	65 940 000
	72	Kultursamarbeid i nordområdene.....	11 860 000
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	40 000 000
	78	Ymse faste tiltak.....	51 220 000
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	10 600 000
	82	Nobels Fredssenter	32 890 000
	86	Talentutvikling	39 250 000
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	
	1	Driftsutgifter	722 180 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	16 055 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	52 800 000
	73	Språkorganisasjoner	32 310 000
	74	Det Norske Samlaget.....	19 195 000
	75	Tilskudd til ordboksarbeid.....	11 830 000
	78	Ymse faste tiltak.....	63 475 000
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	49 055 000
327		Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.	
	1	Driftsutgifter	79 350 000
	70	Utenlandske krigsgraver i Norge	3 710 000
	71	Tilskudd til regionale pilegrimssentre.....	6 100 000
328		Museum og visuell kunst	
	70	Det nasjonale museumsnettverket.....	2 076 125 000
	78	Ymse faste tiltak.....	128 520 000
329		Arkivformål	
	1	Driftsutgifter	392 100 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	4 582 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	49 200 000
	78	Ymse faste tiltak.....	12 015 000
334		Filmformål m.m.	
	1	Driftsutgifter	115 150 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 540 000
	50	Filmfondet.....	527 160 000
	72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner, <i>kan overføres</i>	71 360 000
	73	Regional filmsatsing, <i>kan overføres</i>	110 210 000
	75	Internasjonale film- og medieavtaler, <i>kan overføres</i>	18 670 000
	78	Ymse faste tiltak.....	9 170 000
335		Medieformål	
	1	Driftsutgifter	53 220 000
	21	Spesielle driftsutgifter	2 420 000
	70	Kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting	135 000 000
	71	Mediestøtte	415 230 000
	73	Medieforskning.....	22 706 000
	74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, <i>kan overføres</i>	20 400 000
	79	Norsk rikskringkasting AS - NRK.....	6 413 342 000
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk	
	70	Kompensasjon.....	50 500 000

			Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2 (2019–2020)
Kap.	Post	Formål	
339		Pengespill, lotterier og stiftelser	
	1	Driftsutgifter	86 120 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 780 000
<i>Barne- og familiedepartementet</i>			
880		Den norske kirke	
	70	Rammetilskudd til Den norske kirke	2 198 279 000
	71	Tilskudd til Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet	104 622 000
881		Tilskudd til trossamfunn m.m.	
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	414 915 000
	75	Tilskudd til private kirkebygg	5 135 000
	78	Ymse faste tiltak	14 899 000
882		Kirkebygg og gravplasser	
	60	Rentekompensasjon - kirkebygg, <i>kan overføres</i>	60 741 000
	61	Tilskudd til fredete og verneverdige kirkebygg, <i>kan overføres</i>	20 000 000
	70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	17 890 000
<i>Klima- og miljødepartementet</i>			
1429		Riksantikvaren	
	1	Driftsutgifter	149 268 000
	21	Spesielle driftsutgifter	31 731 000
	22	Flerårige prosjekt kulturminneforvaltning, <i>kan overføres</i>	30 371 000
	60	Kulturminnearbeid i kommunene	8 600 000
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner, <i>kan overføres</i>	33 164 000
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap, <i>kan overføres</i>	159 015 000
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner, <i>kan overføres</i> ..	58 045 000
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring, <i>kan overføres</i>	57 575 000
	74	Tilskudd til fartøyvern, <i>kan overføres</i>	63 926 000
	75	Tilskudd til fartøyvernsentrene, <i>kan overføres</i>	15 949 000
	77	Tilskudd til verdiskapingsarbeid på kulturminneområdet, <i>kan overføres</i>	8 232 000
	79	Tilskudd til verdensarven, <i>kan overføres</i>	63 690 000
1432		Norsk kulturminnefond	
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	126 362 000
Sum utgifter rammeområde 3			23 134 016 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3300		Kulturdepartementet	
	1	Ymse inntekter	88 000
3320		Norsk kulturråd	
	1	Ymse inntekter	4 334 000
3322		Bygg og offentlige rom	
	1	Ymse inntekter	139 000
	2	Inntekter ved oppdrag	31 832 000
3323		Musikk og scenekunst	
	1	Ymse inntekter	345 000
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	28 772 000
3325		Allmenne kulturformål	
	1	Ymse inntekter	2 170 000

			Prop. 1 S med Tillegg 1 og 2 (2019–2020)
Kap.	Post	Formål	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	
	1	Ymse inntekter.....	21 018 000
	2	Inntekter ved oppdrag.....	16 310 000
3327		Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.	
	1	Ymse inntekter.....	30 710 000
	2	Leieinntekter m.m.	4 103 000
3329		Arkivformål	
	1	Ymse inntekter.....	6 804 000
	2	Inntekter ved oppdrag.....	5 104 000
3334		Filmformål m.m.	
	1	Ymse inntekter.....	5 969 000
	2	Inntekter ved oppdrag.....	6 870 000
3335		Medieformål	
	2	Inntekter ved oppdrag.....	2 554 000
	70	Gebyr.....	1 400 000
3339		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser	
	2	Gebyr - lotterier.....	8 253 000
	4	Gebyr - stiftelser.....	163 000
	7	Inntekter ved oppdrag.....	6 988 000
4429		Riksantikvaren	
	2	Refusjoner og diverse inntekter.....	2 721 000
	9	Internasjonale oppdrag.....	3 420 000
Sum inntekter rammeområde 3			190 067 000
Netto rammeområde 3			22 943 949 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2020 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300, post 1	kap. 3300, post 1
kap. 320, post 1	kap. 3320, postene 1 og 3
kap. 322, post 1	kap. 3322, post 1
kap. 322, post 21	kap. 3322, post 2
kap. 323, post 1	kap. 3323, post 1
kap. 323, post 21	kap. 3323, post 2
kap. 325, post 1	kap. 3325, post 1
kap. 326, post 1	kap. 3326, post 1
kap. 326, post 21	kap. 3326, post 2
kap. 327, post 1	kap. 3327, postene 1 og 2
kap. 329, post 1	kap. 3329, post 1
kap. 329, post 21	kap. 3329, post 2
kap. 334, post 1	kap. 3334, post 1
kap. 334, post 21	kap. 3334, post 2
kap. 335, post 21	kap. 3335, post 2
kap. 339, post 1	kap. 3339, postene 2 og 4
kap. 339, post 1	kap. 5568, post 71
kap. 339, post 21	kap. 3339, post 7

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2020 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
322		Bygg og offentlige rom	
	50	Kunst i offentlige rom	10 mill. kroner
	70	Nasjonale kulturbygg	768,3 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2020 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger i Norge innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 15 000 mill. kroner med varighet inn til 1. mai 2021.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2020:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk- og scenekunst, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk og scenekunst, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2020 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være 0,60 kroner.

Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfeller.

2. avgiftene per videogram for omsetning i næring være 3,50 kroner.

VII

Fullmakt til å benytte åremål

Stortinget samtykker i at det i 2020 gis adgang til i henhold til statsansattelovens regler å benytte åremål for kuratorer som forestår utvikling og gjennomføring av kunstproduksjoner i KORO. For disse gis det mulighet for åremål i en periode på fire år for konsulentene og inntil seks år for leder, med mulighet til én gangs fornyelse.

VIII

Fastsetting av langsiktige rammer for mediestøtten

1. Den direkte mediestøtten, jf. kap. 335 Medieformål, post 71 Mediestøtte, skal for årene 2020 til 2022 justeres hvert år i takt med pris- og lønnsvekst.
2. NRKs økonomiske ramme, jf. kap. 335 Medieformål, post 79 Norsk rikskringkasting AS – NRK, skal for årene 2020 til 2022 justeres hvert år i takt med pris- og lønnsvekst, minus et effektiviseringskrav på 0,5 pst.

IX

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 694, 7. mai 2018 oppheves.

X

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2020 kan:

overskride bevilgningen under kap. 1429, post 1	mot tilsvarende merinntekter under kap. 4429, postene 2 og 9
--	---

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

XI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2020 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1429		Riksantikvaren	
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner	61 mill. kroner
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap	60 mill. kroner
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10 mill. kroner
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	10 mill. kroner
	74	Tilskudd til fartøyvern	15 mill. kroner
	75	Tilskudd til fartøyvernsentrene	1,5 mill. kroner
	79	Tilskudd til verdensarven	21 mill. kroner

3.2 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 3

Sammenlignende oversikt over regjeringens forslag på rammeområde 3 med forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti og de alternative budsjettene fra henholdsvis Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Tabellen viser kun kapitler og poster med avvikende forslag til bevilgning. Avvikstall i parentes. I hele tusen kroner.

Tabell 2

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V og KrF	A	Sp	SV
Utgifter rammeområde 3 (i tusen kroner)							
300		Kulturdepartementet					
	1	Driftsutgifter	176 100	176 100 (0)	176 100 (0)	167 300 (-8 800)	176 100 (0)
315		Frivillighetsformål					
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter	6 290	6 290 (0)	6 290 (0)	7 290 (+1 000)	6 290 (0)
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 700 000	1 685 000 (-15 000)	1 800 000 (+100 000)	1 840 000 (+140 000)	1 800 000 (+100 000)
	71	Frivilligsentraler	0	0 (0)	20 000 (+20 000)	0 (0)	0 (0)
	78	Ymse faste tiltak	13 220	14 220 (+1 000)	15 220 (+2 000)	16 220 (+3 000)	15 220 (+2 000)
	79	Til disposisjon	6 810	9 810 (+3 000)	10 810 (+4 000)	2 810 (-4 000)	6 810 (0)
	86	Tilskudd til internasjonale idrettsarrangementer i Norge	26 000	26 000 (0)	21 500 (-4 500)	26 000 (0)	18 000 (-8 000)
320		Norsk kulturråd					
	1	Driftsutgifter	187 800	187 800 (0)	187 800 (0)	169 000 (-18 800)	187 800 (0)
	55	Norsk kulturfond	1 008 060	1 008 060 (0)	1 053 060 (+45 000)	1 038 060 (+30 000)	1 088 626 (+80 566)
	56	Tilskudd tidsskrift	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	15 000 (+15 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V og KrF	A	Sp	SV
	57	Innkjøpsordning sakprosa	0	0	0	0	5 000
				(0)	(0)	(0)	(+5 000)
321		Kunstnerformål					
	71	Statsstipend	10 410	10 410	10 410	10 410	12 010
				(0)	(0)	(0)	(+1 600)
	73	Kunstnerstipend m.m.	208 680	208 680	238 680	213 680	214 360
				(0)	(+30 000)	(+5 000)	(+5 680)
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend	154 780	154 780	154 780	154 780	168 980
				(0)	(0)	(0)	(+14 200)
	75	Vederlagsordninger	220 120	220 120	240 120	220 120	259 120
				(0)	(+20 000)	(0)	(+39 000)
322		Bygg og offentlige rom					
	1	Driftsutgifter	23 750	23 750	23 750	18 950	23 750
				(0)	(0)	(-4 800)	(0)
	50	Kunst i offentlige rom	12 500	12 500	12 500	6 200	12 500
				(0)	(0)	(-6 300)	(0)
	70	Nasjonale kulturbygg	290 600	294 600	309 600	290 600	296 600
				(+4 000)	(+19 000)	(0)	(+6 000)
323		Musikk og scenekunst					
	70	Nasjonale institusjoner	1 548 890	1 548 890	1 548 890	1 548 890	1 588 890
				(0)	(0)	(0)	(+40 000)
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	817 730	819 230	829 230	820 930	849 730
				(+1 500)	(+11 500)	(+3 200)	(+32 000)
	73	Region- og distriktsopera	64 870	64 870	64 870	65 870	74 870
				(0)	(0)	(+1 000)	(+10 000)
	77	Incentivordning ny norsk dramatikk	0	0 (0)	10 000	0	20 000
					(+10 000)	(0)	(+20 000)
	78	Ymse faste tiltak	329 069	329 569	374 569	334 069	371 569
				(+500)	(+45 500)	(+5 000)	(+42 500)
325		Allmenne kulturformål					
	1	Driftsutgifter	74 550	74 550	74 550	74 550	59 550
				(0)	(0)	(0)	(-15 000)
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter	24 800	24 300	24 800	24 800	24 800
				(-500)	(0)	(0)	(0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V og KrF	A	Sp	SV
	71	Kultur som næring	65 940	65 940 *	66 940	44 140	40 300
				(0)	(+1 000)	(-21 800)	(-25 640)
	73	Regionale kulturfond	0	0	20 000	0	10 000
				(0)	(+20 000)	(0)	(+10 000)
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m.	40 000	40 000	40 000	20 000	40 000
				(0)	(0)	(-20 000)	(0)
	77	Prosjekt- og utviklingsmidler bibliotek	0	0	0	0	12 300
				(0)	(0)	(0)	(+12 300)
	78	Ymse faste tiltak	51 220	52 220	79 220	58 020	70 120
				(+1 000)	(+28 000)	(+6 800)	(+18 900)
	79	Til disposisjon	10 600	11 600	10 600	5 600	10 600
				(+1 000)	(0)	(-5 000)	(0)
	81	Bodø - Europeisk kulturhovedstad	0	0	15 000	0	10 000
				(0)	(+15 000)	(0)	(+10 000)
	83	Etableringsstøtte fritidsklubber	0	0	0	0	15 000
				(0)	(0)	(0)	(+15 000)
	86	Talentutvikling	39 250	39 250	39 250	39 250	34 250
				(0)	(0)	(0)	(-5 000)
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål					
	75	Tilskudd til ordboksarbeid	11 830	11 830	11 830	11 830	12 130
				(0)	(0)	(0)	(+300)
	77	Prosjekt- og utviklingsmidler bibliotek	0	0	0	0	80 000
				(0)	(0)	(0)	(+80 000)
	78	Ymse faste tiltak	63 475	63 475	68 475	66 475	69 675
				(0)	(+5 000)	(+3 000)	(+6 200)
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	49 055	49 055	49 055	49 055	59 055
				(0)	(0)	(0)	(+10 000)
328		Museum og visuell kunst					
	70	Det nasjonale museumsnettverket	2 076 125	2 080 525	2 126 525	2 047 725	2 083 525
				(+4 400)	(+50 400)	(-28 400)	(+7 400)
	71	Tilskudd digitalisering	0	0	0	0	20 000
				(0)	(0)	(0)	(+20 000)
	75	Tilskudd rabattordning for barn/unge	0	0	0	0	10 000
				(0)	(0)	(0)	(+10 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V og KrF	A	Sp	SV
	77	Prosjekt- og utviklingsmidler	0	0	0	0	27 000
				(0)	(0)	(0)	(+27 000)
	78	Ymse faste tiltak	128 520	128 520	131 020	128 520	154 320
				(0)	(+2 500)	(0)	(+25 800)
329		Arkivformål					
	1	Driftsutgifter	392 100	392 100	392 100	388 200	392 100
				(0)	(0)	(-3 900)	(0)
	78	Ymse faste tiltak	12 015	12 015	12 015	13 015	12 015
				(0)	(0)	(+1 000)	(0)
334		Filmformål m.m.					
	1	Driftsutgifter	115 150	115 150	115 150	115 150	120 150
				(0)	(0)	(0)	(+5 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	6 540	6 540	6 540	6 540	6 790
				(0)	(0)	(0)	(+250)
	50	Filmfondet	527 160	527 160	577 160	527 160	542 160
				(0)	(+50 000)	(0)	(+15 000)
	71	Belønningsordning norsk filmmusikk	0	0	0	0	10 000
				(0)	(0)	(0)	(+10 000)
	73	Regional filmsatsing	110 210	110 210	136 210	110 210	125 210
				(0)	(+26 000)	(0)	(+15 000)
	74	Spillinstitutt	0	0	0	0	40 000
				(0)	(0)	(0)	(+40 000)
	78	Ymse faste tiltak	9 170	9 170	10 170	9 420	14 170
				(0)	(+1 000)	(+250)	(+5 000)
335		Medieformål					
	71	Mediestøtte	415 230	415 230	415 230	427 230	455 230
				(0)	(0)	(+12 000)	(+40 000)
	73	Medieforskning	22 706	22 706	22 706	23 056	23 056
				(0)	(0)	(+350)	(+350)
	75	Samisk dagspresse (NY)	0	0	0	1 000	0
				(0)	(0)	(+1 000)	(0)
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk					
	70	Kompensasjon	50 500	50 500	60 500	58 500	60 500
				(0)	(+10 000)	(+8 000)	(+10 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V og KrF	A	Sp	SV
339		Pengespill, lotterier og stiftelser					
	1	Driftsutgifter	86 120	86 120 (0)	86 120 (0)	86 220 (+100)	86 120 (0)
880		Den norske kirke					
	70	Rammetilskudd til Den norske kirke	2 198 279	2 198 279 (0)	2 198 279 (0)	2 205 279 (+7 000)	2 198 279 (0)
	71	Tilskudd til Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet	104 622	104 622 (0)	104 622 (0)	109 622 (+5 000)	104 622 (0)
881		Tilskudd til trossamfunn m.m.					
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	414 915	414 915 (0)	414 915 (0)	420 715 (+5 800)	414 915 (0)
	78	Ymse faste tiltak	14 899	14 899 (0)	14 899 (0)	14 899 (0)	15 899 (+1 000)
882		Kirkebygg og gravplasser					
	61	Tilskudd til fredete og verneverdige kirkebygg	20 000	20 000 (0)	20 000 (0)	40 000 (+20 000)	20 000 (0)
1429		Riksantikvaren					
	1	Driftsutgifter	149 268	149 268 (0)	149 268 (0)	143 268 (-6 000)	149 268 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	31 731	31 731 (0)	31 731 (0)	31 731 (0)	33 731 (+2 000)
	60	Kulturminnearbeid i kommunene	8 600	8 600 (0)	15 600 (+7 000)	15 600 (+7 000)	20 600 (+12 000)
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner	33 164	33 164 (0)	33 164 (0)	46 164 (+13 000)	43 164 (+10 000)
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap	159 015	159 015 (0)	159 015 (0)	169 015 (+10 000)	159 015 (0)
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	58 045	58 045 (0)	58 045 (0)	69 045 (+11 000)	67 045 (+9 000)
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	57 575	57 575 (0)	57 575 (0)	87 575 (+30 000)	66 575 (+9 000)
	75	Tilskudd til fartøyvernsentrene	15 949	15 949 (0)	18 949 (+3 000)	19 949 (+4 000)	15 949 (0)
	79	Tilskudd til verdensarven	63 690	63 690 (0)	63 690 (0)	71 690 (+8 000)	63 690 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S	H, FrP, V og KrF	A	Sp	SV
1432		Norsk kulturminnefond					
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	126 362	126 362 (0)	126 362 (0)	146 362 (+20 000)	126 362 (0)
		Sum utgifter rammeområde 3	23 134 016	23 134 916 (+900)	23 655 416 (+521 400)	23 367 716 (+233 700)	23 930 422 (+796 406)
Inntekter rammeområde 3 (i tusen kroner)							
		Sum inntekter rammeområde 3	190 067	190 067 (0)	190 067 (0)	190 067 (0)	190 067 (0)
		Sum netto rammeområde 3	22 943 949	22 944 849 (+900)	23 465 349 (+521 400)	23 177 649 (+233 700)	23 740 355 (+796 406)

3.2.1 *Hovedprioriteringer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti*

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at kulturbudsjettet for 2020 bygger på tanken om at kultur av kvalitet skal være tilgjengelig i hele landet – og at alle skal ha mulighet til å delta. Flertallet er enig i at kunst og kultur skal ses på som ytringer, og er avgjørende for et sterkt og levende demokrati. Politikken må støtte opp under dette.

Flertallet er glade for at budsjettforslaget innebærer en fortsatt satsing på frivilligheten, og at det følger opp intensjonene fra Frivillighetsmeldinga, Meld. St. 10 (2018–2019). Flertallet viser til at ordningen for merverdikompensasjonen trappes opp til et historisk høyt nivå, slik at det er godt tilrettelagt for et høyt aktivitetsnivå i frivilligheten og idretten. Flertallet forventer at opptrappingen fullføres, slik at målet om 1,8 mrd. kroner i 2021 kan nås. Flertallet understreker samtidig at en forutsetning for å øke støttenivået til frivilligheten er at det jobbes for å inkludere flere i frivillige aktiviteter, og da spesielt barn og unge. Derfor er flertallet også fornøyd med at det settes av penger til å utvide pilotprosjektet med fritidskort for barn og unge i 2020. Flertallet er også positive til at budsjettforslaget legger opp til en satsing på digitalisering og forenkling. Bevilgningene til frivilligheten bør i så stor grad som mulig gå til aktivitet, og systemene bør være ubyråkratiske.

Flertallet legger kunstens og kulturens egenverdi til grunn for politikken. Flertallet vil ha et kulturliv som gir nye impulser og stimulerer til kreativitet og nyskaping, og mener den offentlige kulturinnsatsen skal bidra til et mangfoldig tilbud over hele landet. Flertallet viser til at en god kulturpolitikk styrker våre kulturelle røtter, samtidig som den stimulerer til nye kulturelle impulser.

Flertallet viser til at regjeringens forslag til bevilgninger til kunst og kultur støtter opp om de nasjonale kulturpolitiske målene som ble lansert i Kulturmeldinga, Meld. St. 8 (2018–2019). Flertallet støtter satsingen på bredde, mangfold og det frie feltet. Flertallet viser til at en av hensiktene med Kulturmeldinga var å gi regionene større ansvar og flere oppgaver på kulturfeltet. Siden kultur i stor grad bygges nedenfra, er det viktig at flere av avgjørelsene i kulturlivet fattes lokalt og regionalt – selv om de er av nasjonal betydning. Flertallet viser til at det pågår formell dialog mellom Kulturdepartementet og regionene i forbindelse med dette.

Flertallet vil påpeke at oppgaver som blir overførte til fylkeskommunene, fortsatt vil være en viktig del av den nasjonale kulturpolitikken, og kan være viktig og relevant både på lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå.

støtter også prinsippet om maktspredning og den fore-

Flertallet understreker også at det finnes kulturinstitusjoner over hele landet som har et profesjonelt kulturtilbud av høy kvalitet, og som forvalter kulturarv og kunnskap, og/eller som har et virke som er av stor nasjonal verdi og relevans.

Flertallet vil videre peke på at det er positivt at bevilgningene til kunstnerstipend øker. Flertallet ser fram til Kunstnermeldinga legges fram for Stortinget, og forventer at den vil bidra ytterligere til målet om å styrke de gode og langsiktige vederlagsordningene for kunstnerne.

Flertallet mener mye av norsk kunst og kultur er i verdensklasse, og at det tjener både kunstnerne og samfunnet å ha en aktiv eksport- og profileringspolitikk. Flertallet er derfor glade for at regjeringen har funnet rom til å prioritere medlemsorganisasjonene i nettverket Norwegian Arts Abroad, ved å øke bevilgningene.

Flertallet er opptatt av at det føres en aktiv språkpolitikk, som støtter opp om og utvikler det norske språket som kulturbærer og verktøy. Flere av språkene som Norge har ansvar for, f.eks. tegnspråk og samiske språk, er utsatte og trenger ekstra vern. Flertallet er fornøyd med at det foreslås å øke språksatsingen i 2020-budsjettet, og ser også fram til regjeringen skal legge fram Språkmeldinga si.

Flertallet viser til det store digitaliseringsløftet som foreslås for arkiver, og understreker at dette er arbeid som er avgjørende for å sikre kulturarven for framtida. En positiv bieffekt av digitalisering av arkivene er at det blir lettere å dele og formidle innholdet til publikum.

Flertallet peker på at museene også er viktige ivaretagere og formidlere av norsk kulturarv. Gode museer som driver med kvalitetsformidling, er viktig for at vi skal forstå vår egen samtid bedre. Flertallet er positive til økningen i bevilgninger til museer og visuell kunst, som i hovedsak går til husleie og drift av Nasjonalmuseets nybygg på Vestbanen, og ser frem til publikum kan ta dette i bruk.

Flertallet støtter den fortsatte satsingen på nye kulturbygg i hele landet. Det er gledelig at det i 2020 skal prioriteres hele ti nye prosjekter, og at de er beliggende fra nord til sør. Det gjør at flere får bedre tilgang på kultur av kvalitet, der de bor.

Flertallet viser til at regjeringen følger opp Strategien for dataspill i forslaget til 2020-budsjett. Flertallet har tro på at den norske spillnæringen har et stort potensial, og mener den bør utvikles og støttes videre. Det gjelder også for filmnæringen. Flertallet peker på at det varslede forslaget om at tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester må investere en andel av sin omsetning i norske audiovisuelle produksjoner, kan være en god måte å støtte næringen på. Flertallet slår til økningen til regional filmvirksomhet.

Flertallet peker på at det i kjølvannet av Medie-støttemeldinga, Meld. St. 17 (2018–2019), er lagt opp til at mediestøtten får en annen innretning fra 2020. Målet om å styrke lokalavisene støttes, da de er en bærebjelke i lokaldemokratiet og den offentlige samtalen. Samtidig er flertallet opptatt av at mediebransjen klarer å omstille seg i en stadig mer digitalisert hverdag, og er glade for at budsjettforslaget legger til rette for det. Flertallet peker også på at NRK-lisensen fjernes fra 2020, til fordel for en mer rettferdig og moderne ordning, med finansiering over statsbudsjettet.

3.2.2 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett og har følgende hovedprioriteringer:

FRIVILLIGHET

Frivilligheten gir mennesker mulighet til å møtes, til å engasjere seg og tilhøre et fellesskap. Frivilligheten skaper gode lokalsamfunn. Arbeiderpartiet mener frivilligheten trenger anerkjennelse og gode arbeidsbetingelser gjennom samarbeid med myndighetene, forutsigbare rammevilkår og minst mulig byråkrati. Disse medlemmer støtter frivillighetens ønske om flere frie midler og vil derfor trappe opp til full momskompensasjonsordning for frivillige organisasjoner. Disse medlemmer ønsker mindre føringer og byråkratiske ordninger og øker derfor bevilgningene til barne- og ungdomsorganisasjonene, samt trygger og tilrettelegger for flere frivilligsentraler. Arbeiderpartiet mener at momskompensasjonsordningen til idrettsanlegg skal gjøres regelstyrt.

UNGDOM OG DELTAKELSE

Arbeiderpartiet mener at alle barn og unge må få delta på kultur- og fritidsaktiviteter. Disse medlemmer vil derfor prioritere BUA-ordningen med «utstyrsbibliotek» som sikrer profesjonelt og gratis utlån av sports- og fritidsutstyr, som bidrar til økt fysisk aktivitet, inkludering og smart ressursbruk. Kampen mot ulikhet blant barn og unge er av det viktigste vi gjør, og disse medlemmer er derfor opptatt av å senke tersklene for deltakelse slik at flest mulig kan ta del.

KIRKEN

Disse medlemmer viser til vedtaket om å skille kirke og stat, og at dette krever en god omstillingsprosess i kirken. Tilstandsundersøkelser viser at det er et betydelig vedlikeholdsetterlep på kirkebygg, og disse medlemmer er positive til at regjeringen nå har reversert forslaget sitt om å avvikle rentekompensasjonsordningen for kirkebygg. Kirkens samfunnsoppdrag er som før, den skal være arena for trosutøvelse og formidler av kultur og tradisjon. Disse medlemmer vil

komme tilbake til politikken og økonomiske forhold for tro- og livssynssamfunn i forbindelse med Prop. 130 L (2018–2019) Lov om tros- og livssynssamfunn (tros-samfunnsloven) og Meld. St. 29 (2018–2019) Opplysningsvesenets fond.

KULTUR

Kunst og kultur er grunnleggende for å skape gode liv og samfunn. Som på andre områder i samfunnet er også kunst og kulturtilbud ulikt fordelt, slik det også fremgår av Kulturutredningen, NOU 2013:4. For disse medlemmer er det viktig å bidra til både å styrke tilbudene og bidra til at forskjellene i tilbud reduseres. Kulturpolitikken skal sørge for at alle får muligheten til å oppleve kunst og kultur av høy kvalitet, uavhengig av lommebok, alder og bosted. Den kulturelle spaserstokken, nistepakken og skolesekken, samt kulturskolen og kulturkort for ungdom, er eksempler på en inkluderende kulturpolitikk.

Arbeiderpartiets alternative budsjett gir rom for økt satsing på kunst og kultur i hele landet, der ambisjonene for kulturfeltet skal heves og tersklene for deltakelse skal senkes. Disse medlemmer mener kulturbudsjettet igjen skal opp på 1 pst. av statsbudsjettet, og har begynt opptrappingen. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der kulturens andel av statsbudsjettet styrkes med over 585 mill. kroner. Dette gir rom for å løfte kunstnerøkonomien, styrke filmsatsingen, spesielt i regionene, og styrke den kulturelle grunnmuren i hele landet.

Fortsatt står veldig mange kunstnere og kulturarbeidere med lua i hånda i et arbeidsliv som ikke er anstendig. En styrking av kunstnerøkonomien er derfor et hovedfokus for Arbeiderpartiet. I tillegg viser disse medlemmer til at det foreslås å etablere regionale kulturfond, som vil være et virkemiddel for å binde sammen det frivillige og profesjonelle kulturlivet regionalt. Dette kommer i tillegg til den nasjonale satsingen, der disse medlemmer prioriterer økte bevilgninger til kulturfondet og filmfondet. Det foreslås i tillegg en ny belønningsordning for nyskrevet norsk dramatikk, for å løfte norsk dramatikk norsk språk, skape arbeid til dramatikere og sikre mangfold på scenene.

Arbeiderpartiet var imot innføring av gaveforsterkningsordningen og får bekreftet at ordningen bidrar til at den statlige innsatsen skaper økt ulikhet i kulturtilbudet i landet. Departementets egne tall viser eksempelvis at det samlede tilskuddet til Finnmark utgjør kun 503 000 kroner, mens Oslo i samme periode har fått over 105 mill. kroner. Disse medlemmer foreslår derfor å avvikle gaveforsterkningsordningen og omprioritere 50 mill. kroner til kulturkort for ungdom og 20 mill. kroner til styrking av desentralisert ordning for tilskudd til regionale kulturbygg, under fordeling av spillemidler til kulturformål i 2020.

MEDIER

Det er få ting vi bruker mer tid på enn mediene. Mediene er vår viktigste kilde til informasjon og debatt, kulturopplevelser og underholdning. Mediene fyller vesentlige samfunnsoppgaver og bidrar til demokrati, maktkritikk, kulturformidling, identitet og tilhørighet. Samtidig er mediesektoren viktig for grunnleggende mål om demokrati, samfunnsdebatt, kulturformidling og lokal tilhørighet. Mediefeltet er i rask endring, og store internasjonale bedrifter tar en økende andel av reklameinntektene.

Arbeiderpartiets mål for mediepolitikken er å sikre sterke norske medier, og legge til rette for at alle grupper har et godt medietilbud. Disse medlemmer vil derfor bidra til mangfold og kvalitet i det norske medietilbudet, legge til rette for gode lokale medietilbud som skaper lokale arenaer og identitet, ivareta NRKs bredde, kvalitet og integritet og TV2 som allmennkringkaster, og bidra til å realisere sektorens muligheter for arbeidsplasser og næringsutvikling. Disse medlemmer er samtidig opptatt av at politikken må gi svar på utfordringer som falske nyheter, netthat, nettavhengighet, personvernsspørsmål og prestasjons- og utseendepress.

Arbeiderpartiets hovedprioriteringer – ramme 3. Beløpene viser endringer i forhold til regjeringens forslag i Prop. 1 S (2019–2020). Beløp i mill. kroner.

Kap.	Post	Ramme 3 – Kultur	Ramme 3
315	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	100
315	71	Frivilligsentraler	20
315	78	Norges Frivilligsentraler (kutt i X Games)	2
315	79	Stiftelsen Vikersund hoppcenter og Lillehammer Olympiske Bob- og Akebane	1
315	79	Ekstremспортveko	3
315	79	Finnmarksløpet (henstille til øremerking post 79, til disp.)	2
315	79	VM Rallycross, Hell RX Lånke (henstille til øremerking post 79, til disp.)	1
315	86	X Games	-4,5
320	55	Norsk kulturfond	45
321	73	Kunstnerstipend	30
321	75	Utstillingshonorar	20
322	70	Skreimuseet Svolvær	10
322	70	Norsk Industrierbeidermuseum, Vemork	5
322	70	Jøssingfjord, grunnarbeid	4
323	71	Rogaland Teater	2
323	71	Brageteatret	3
323	71	Turnéteatret Trøndelag	3
323	71	Kilden Dialog	1,5
323	71	Sogn og Fjordane teater (kutt i X Games)	2
323	78	Skuespiller- og danseralliansen	10
323	78	MUO	13
323	78	Danse- og teatersentrum	1
323	78	Norske Festivaler	1,5
323	78	Etablering regionteater Østfold	3
323	78	Fyllingsdalen teater	2
323	78	Scenekunstbruket	15
323	NY	Belønningsordning ny norsk dramatikk	10
325	71	Styrket formidlingsarbeid ved Ishavsmuseet på Brandal	1
325	78	Balansekunst	10
325	78	Norsk publikumsutvikling	2
325	78	Den kulturelle spaserstokken (og kap 571, post 60)	10
325	78	Kultur i fengsel (pilotprosjekt Østfold)	5
325	78	Melahuset, driftstilskudd	1
325	NY	Bodø - europeisk kulturhovedstad, oppstart	15
325	NY	Regionale kulturfond	20
326	78	Norsk Forfattersentrum	5

328	70	Museene i Akershus	5
328	70	Kuben, Aust-Agder Museum	5
328	70	Vest-Agder Museum	2
328	70	Bååstede	4
328	70	KODE	5
328	70	Sør-Troms museum	2
328	70	Musea på Sunnmøre	5
328	70	Buskerudmuseet	2
328	70	Lillehammer Kunstmuseum	2
328	70	Stiklestad Nasjonale Kultursenter	2
328	70	Norsk Skogfinsk Museum	10
328	70	Vestfoldmuseet	5
328	70	Vinjesenteret, driftstilskudd	1,4
328	78	Fullriggeren Sørlandet	2
328	78	Norwegian Crafts	0,5
334	73	Regional filmsatsing	25
334	50	Filmfondet	50
334	73	Bygdekinoen	1
334	78	Dubbing av barnefilmer	1
337	70	Privatkopieringsvederlag	10
1429	60	Furøya	2
1429	60	Gulatinget nasjonale kultursenter	5
1429	75	Fartøyvernentrene	3
Sum rammeområde 3 – Kultur			524,4

Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet støtter de reforhandlede satsingsforslagene fra regjeringen som er fremkommet etter nye forhandlinger i Stortinget.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett hvor det totalt foreslås 587,9 mill. kroner til kulturformål, hvorav 524,4 på rammeområde 3 og totalt 66,5 mill. kroner på andre budsjettområder. Beløpene fordeler seg med 30 mill. kroner til næringsfremme, kulturstøtte på Utenriksdepartementets kap. 115, post 70, 10 mill. kroner til studieforbundene på kap. 254, post 70, 10 mill. kroner til satsing på den kulturelle spaserstokken på kap. 571, post 60, 15 mill. kroner til Forsvarets musikk på kap. 1720, post 1, og 1,5 mill. kroner til driftstilskudd Norsk Oljemuseum på kap. 1800, post 71.

3.2.3 Hovedprioriteringer fra Senterpartiet

KULTURMANGFOLD – BÆREBJELKE I LOKALSAMFUNN

Dette medlem mener kulturmangfold er en bærebjelke i et lokalsamfunn. For å skape gode lokalsamfunn er det viktig med et rikt og variert kulturtilbud. Det må legges til rette for et mangfold av kulturaktiviteter og kulturuttrykk, og for at hele befolkningen skal kunne delta i og oppleve kunst- og kulturlivet. Dette medlem viser til at Senterpartiet foreslår å styrke en rekke kulturtilbud og aktiviteter. Det gjøres bl.a. ved å styrke tilskuddsordninger til musikere, kunstnere, festivaler,

teater, visuell kunst, fri scenekunst, språkorganisasjoner, samt til lesetiltak for å fremme lesing og litteratur i alle samfunnslag. Senterpartiet foreslår en økt bevilgning til Kulturfondet på 30 mill. kroner. Dette medlem viser til at Senterpartiet foreslår 103 mill. kroner mer til kulturfeltet enn det regjeringen gjør.

MOMSKOMPENSASJONSORDNINGEN FOR FRIVILLIGE LAG OG ORGANISASJONER MÅ STYRKES

Dette medlem fremhever viktigheten av å sikre frivillige lag og organisasjoner forutsigbarhet og gode økonomiske rammer. Staten skal ikke tjene penger på det arbeidet som utføres av frivillige organisasjoner. Dette medlem viser til at i 2018 var det om lag 24 000 frivillige lag og organisasjoner som samlet søkte om i underkant av 2 mrd. kroner i momskompensasjon. Innvilget beløp ble kun 1,42 mrd. kroner. Beregninger gjort av Frivillighet Norge viser at avkortningen i 2019 kan bli et sted mellom 19 og 20 pst. Konsekvensen av regjeringens forslag i statsbudsjettet er at organisasjonene også i 2020 vil få en avkortning. Dette er penger som kunne vært brukt til aktivitet lokalt.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett for 2020 hvor det foreslås 140 mill. kroner mer enn regjeringen i en opptrapping fram til full kompensasjon slik at frivillige lag og organisasjoner får refundert mesteparten av sine momsutlegg.

EN STØDIG MEDIEPOLITIKK

Dette medlem vil understreke at pressestøtten har vært en velfungerende og nødvendig ordning for å sikre mediemangfold i avisemarkedet. Dette medlem mener det er en grunnleggende demokratisk verdi at leserne har tilgang til ulike synspunkter og meninger i avislandskapet. I dag opplever norske aviser stor omveltning på mange fronter. Overgangen fra papir til digitale aviser, nye forretningsmodeller og automatisering er eksempler på endringer som fordrer nye løsninger. Dette medlem registrerer at regjeringen foreslår å omfordele pressestøtten til de minste lokalavisene på bekostning av de litt større lokalavisene, regionalaviser, nr. 2-aviser, og riksspredte meningsbærende aviser som Nationen, Klassekampen, Vårt Land, Dagen og Dagsavisen. Dette medlem er bekymret for at det vil ha stor negativ betydning for disse avisene. Dette medlem mener det er viktig at lokalavisene får et løft, men at det ikke skal gå på bekostning av de meningsbærende avisene. Det er nødvendig å legge til rette for et rikt mediemangfold, derfor foreslår Senterpartiet i sitt alternative budsjett 12 mill. kroner mer i innovasjonsstøtte og hjelpepakke til medier som blir rammet av regjeringens budsjettforslag.

LØFT FOR KULTURMINNENE

Dette medlem viser til at Stortinget i 2005 vedtok ambisiøse nasjonale målsettinger på kulturminnefeltet, og vedtok en målsetting om en kraftig opptrapping av tilskuddsmidlene i kulturminnevernet. De viktigste nasjonale målsettingene skulle etter planen nås innen 2020, jf. St.meld. nr. 16 (2004–2005) Leve med kulturminner. Dette ble fulgt opp av den rød-grønne regjeringen i perioden 2005–2013 med kraftig opptrapping av tilskuddsmidlene i kulturminnevernet.

Dette medlem merker seg at regjeringen de siste seks årene har unnlatt å trappe opp bevilgningene slik det har vært forutsatt. På grunn av det er vi nå i en situasjon hvor en ikke klarer å nå 2020-målsettingene. Dette har Senterpartiet påpekt gjentatte ganger ved budsjettbehandlingene de siste årene. Regjeringen leverer igjen et svakt budsjett på kulturminner.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det foreslås å styrke kulturminnebudsjettet med 152,5 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

KIRKE OG TROSSAMFUNN

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener at religion og livssyn er en grunnleggende dimensjon i mange menneskers liv. I tillegg til å være et trossamfunn, er Den norske kirke også en viktig tradisjons- og kulturbærer. For å opprettholde kirkens tilstedeværelse lokalt gjennom et aktivt menighetsarbeid, prestetjeneste i alle sogn og trosopplæring, er det avgjø-

rende å opprettholde en sterk og forutsigbar økonomi for Den norske kirke.

Dette medlem viser til at Senterpartiet foreslår å øke bevilgningen til Den norske kirke med 38 mill. kroner, hvorav 3 mill. kroner skal gå til diakonstillinger, 4 mill. kroner til program for rekruttering av prester i distriktene, 5 mill. kroner til Sjømannskirken, samt 20 mill. kroner til verneverdige og fredede kirkebygg.

3.2.4 Hovedprioriteringer fra Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti fremhever hvor viktig kunst og kulturlivet er som frie ytringer som utvikler samfunnet videre, og som grunnleggende goder i alle menneskers liv. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis mål om å prioritere 1 prosent av statsbudsjettet til kulturformål for å løfte kulturens betydning. Samtidig merker dette medlem seg at fra den rød-grønne regjeringen leverte sitt siste forslag til statsbudsjett, til denne regjeringens budsjettforslag for 2020, har kulturens andel av statsbudsjettet falt fra 1 pst. til omkring 0,89 pst. Gapet blir da på 1,7 mrd. kroner. Dette medlem mener derfor det trengs et nytt kulturløft, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å sette av over 600 mill. kroner mer til kulturformål i en opptrapping for å nå målet om å igjen prioritere kulturlivet høyt med 1 prosent av statsbudsjettet.

BYGG OPP DEN KULTURELLE GRUNNMUREN

Dette medlem mener at det særlig trengs et nytt kulturløft for den lokale kulturen i hele landet, den kulturelle grunnmuren, som sikrer alle uavhengig av lommebok og adresse et rikt og variert kulturliv. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis særlige satsinger på en gratis kulturskoletime for 1.–4. klassinger, støtte til fritidstilbud, nye regionale kulturfond og en større opprydning i tippemidlene til kultur, som innen to år vil gi kulturfrivilligheten i hele landet 200 nye mill. kroner til for eksempel bedre øvingslokaler, instrumentfond og utstyr.

STYRKET NASJONAL KULTURPOLITIKK

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor den nasjonale kulturpolitikken også styrkes gjennom å styrke kunstnernes og kulturarbeidernes økonomi, slik at det kan skapes mer rik og selvstendig kunst. Dette medlem viser videre til at kulturfondet økes med 77 mill. kroner for å gi økt aktivitet innenfor bl.a. fri scenekunst, og at de nasjonale og regionale kulturinstitusjonene får et betydelig økonomisk løft på til sammen 142,8 mill. kroner. Dette medlem mener det er viktig for en fri og uavhengig kunst og kultur at finansieringen av kulturlivet ikke privatiseres. Fagfellevurderinger, en demokratisk styrt kul-

turpolitikk og faglig forvaltning må ikke erstattes av mer makt til private og kommersielle interesser gjennom svekket felleskapsfinansiering.

Dette medlem mener at kulturpolitikken også må ta inn over seg at den største fritids- og kulturinteressen for mange er dataspill, og foreslår derfor en betydelig økning i støtten til spillproduksjon og kulturen rundt. Dette medlem viser til at også mediene prioriteres med økt mediestøtte, og at frivilligheten er foreslått styrket med 100 nye mill. kroner for å trappe opp til en full, regelstyrt momskompensasjon for frivillige lag og foreninger.

3.3 Komiteens merknader til de enkelte budsjettkapitlene under rammeområde 3

Komiteen har ingen merknader til de kapitler og poster som ikke er omtalt nedenfor.

Administrasjon

3.3.1 Kap. 300 Kulturdepartementet

Forslag 2020: 177 310 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 169 977 000 kroner.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen merker seg en omdisponering i departementsstrukturen mellom Barne- og familiedepartementet og Kulturdepartementet, og at økningen i bevilgningen til departementets drift på 4,3 pst. skyldes primært tekniske omdisponeringer i forbindelse med dette. Komiteen tar til etterretning at tro- og livssynsfeltet er flyttet til Barne- og familiedepartementet og at likestillings- og ikke-diskrimineringsfeltet nå er Kulturdepartementets ansvarsområde.

Frivillighetsformål

3.3.2 Kap. 315 Frivillighetsformål

Forslag 2020: 1 969 528 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 1 886 268 000 kroner.

Komiteen mener at frivillig sektor utgjør grunnmuren i samfunnet og at bidraget fra frivilligheten er uvurderlig. Statens mål for frivillighetspolitikken skal støtte opp om et levende sivilsamfunn, og alle små lokalsamfunn, der alle får delta.

Komiteen merker seg at grunnlaget for bevilgninger på dette området er Innst. 254 S (2018–2019), jf. Meld. St. 10 (2018–2019) «Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig. Den statlege frivillighetspolitikken». Komiteen merker seg også at bevilgningene til frivillighetsformål også bygger opp under de overordnede og nasjonale målene i kulturmeldingen, Meld. St. 8 (2018–2019).

Komiteen er glad for at arbeidet med å lage en digital oversikt over statlige tilskuddsordninger, til-

skuddsmottakere og tilskuddsbeløp til frivillig sektor er i gang. Samtidig vil komiteen påpeke viktigheten av at dette arbeidet prioriteres.

Det overordnede målet for idrettspolitikken er idrett og fysisk aktivitet for alle. Komiteen støtter dette. Videre ser komiteen frem til å få til behandling den varslede stortingsmeldingen om idrettspolitikken.

Komiteen vil understreke at frivillige organisasjoner og lag gjør en stor samfunnsinnsats og betyr mye for livskvaliteten til mange mennesker. I særskilt grad er det viktig å løfte frivilligheten for barn og unge, da denne bidrar til å inkludere og bedre hverdagen også til de mest utsatte barna som for eksempel lever i lavinntektsfamilier. Komiteen ønsker å styrke frivillig kulturliv og vil understreke betydningen av frivillig barne- og ungdomsarbeid på lokalt nivå.

Komiteen viser til at barne- og ungdomsfrivilligheten allerede drifter med svært begrensede ressurser, og det er nødvendig at disse løftes ytterligere for å sikre at de kan opprettholde sitt mangfoldige tilbud av aktiviteter for barn og unge.

Komiteen viser til Stortingets behandling av Frivillighetsmeldinga, jf. Meld. St. 10 (2018–2019) Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig, som forplikter til en opptrapping av merverdiavgiftskompensasjonsordningen til 1,8 mrd. kroner i 2021, og ber regjeringen følge med på utviklingen og eventuelt foreta en ny vurdering av momskompensasjonsnivået dersom søkermengden øker.

Komiteen viser til at det er en sterk sammenheng mellom det frivillige kulturlivet og det profesjonelle kunst- og kulturlivet. Deltakelse i frivillig kulturliv er av stor verdi både for den enkelte og for samfunnet, og den offentlige kulturpolitikken må bidra til økt kvalitet, vekst og utvikling på alle nivå i norsk kulturliv. Komiteen vil også peke på at frivillige organisasjoner og lag er svært viktige for rekrutteringen til det profesjonelle kulturlivet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til delingen som er gjort av studieforbundsordningen mellom Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet, og mener dette er riktig for å kunne ivareta mangfoldet av opplæring innen frivillig virksomhet og frivillig kulturliv, demokrati og deltakelse. Videre vil flertallet påpeke viktigheten av å vektlegge læringsperspektivet og den betydningen som opplæringen innen frivilligheten og det frivillige kulturlivet har i lys av de overordnede målene i lov om voksenopplæring. Flertallet viser til at regjeringens begrunnelse for deling av studieforbundsordningen mellom de to departementene er å gi studieforbundsordningen større gjennomslagskraft til å oppnå viktige utdanningspolitiske og kompetansepoltiske mål på

Kunnskapsdepartementets område, og frivillighetspolitiske og kulturpolitiske mål på Kulturdepartementets område.

Komiteen har merket seg den store innsatsen over 8 000 vel og grendelag gjør for å sikre en positiv utvikling av lokalmiljøene over hele landet. Dette favner folkehelse, stedsutvikling, innbyggermedvirkning og oppvekstvilkår i nærmiljøene. Komiteen mener at velbevegelsens sentralløp, Vellenes Fellesorganisasjon, bør kunne søke om tilskudd på linje med andre viktige aktører innen frivilligheten. Kulturdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet bør sammen ta stilling til hvor man kan søke.

Komiteen viser til at Ridderrennet er det største arrangementet både nasjonalt og internasjonalt for mennesker med funksjonsvariasjoner. Arrangementet ser viktigheten av å skape relasjoner og trygget, kombinert med idrettsglede. Ridderrennet er et godt eksempel på «mulighetenes arena». Arrangementet står utenfor den organiserte idretten og favner bredden, samtidig som de bidrar med rekruttering til den organiserte delen av norsk idrett. Komiteen er positive til at det er opprettet en egen tilskuddsordning for arrangementer for personer med funksjonsnedsettelse, der Ridderrennet og andre arrangører kan søke om tilskudd til arrangementer for denne gruppen.

Komiteen merker seg at drukningsulykker blant unge i sjøen er et stort samfunnsproblem. Siden Redningsselskapet i 2017 begynte å føre drukningsstatistikk, har 29 unge mellom 15 og 25 år druknet (27 gutter og 2 jenter). Dette er en problemstilling komiteen er opptatt av. Komiteen viser til Redningsselskapets frivillige aktivitet Trygg i vann for 7.–10. klasse. Dagskurset inneholder en teoretisk og praktisk del i og ved sjøen med mål om å øke ferdigheter i selvberging, livredning og førstehjelp. Et kurstilbud som i første fase skal nå ca. 1 200 unge i Bergensområdet, men som Redningsselskapet har en ambisjon om å gjøre landsdekkende innen tre år. Komiteen ber regjeringen støtte opp om forebygging av drukningsulykker, og da særlig opp mot barn og unge.

Komiteen merker seg det gode arbeidet som skjer ved Verdighetssenteret i Bergen. Dette er et nasjonalt kompetansesenter innenfor Omsorg ved livets slutt. Som del av arbeidet trengs også økt frivillig innsats. Organiseringen av den frivillige aktiviteten forutsetter kompetanse og gode rammer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at frivillige organisasjoner bidrar til fellesskap, læring og inkludering. Frivilligheten gir folk mulighet til å møtes, til å engasjere seg, og til å høre til et fellesskap. Den motvirker ensomhet, fremmer folkehelse, bidrar til gode oppvekstvilkår

og livskvalitet blant eldre. Frivilligheten skaper gode lokalsamfunn. Derfor fortjener frivilligheten anerkjennelse, sammen med gode og forutsigbare arbeidsbetingelser i samarbeid med myndighetene.

Mye av tilretteleggingen for frivilligheten skjer lokalt. Det er kommunene som best kjenner de lokale frivillige organisasjonene og kan legge til rette med lokaler, anlegg og støtte. En god kommuneøkonomi er derfor svært viktig for frivilligheten. Disse medlemmer viser til sine respektive partiers alternative budsjett, der kommuneøkonomien styrkes med 2,5 mrd. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at i Arbeiderpartiets alternative budsjett foreslås fylkeskommunene styrket med 500 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Disse medlemmer er kritiske til at regjeringen legger stadig større forventninger til hva frivilligheten skal bidra med i helse- og omsorgssektoren, samtidig som man ikke følger opp med nødvendige rammebetingelser og støtteordninger, og viser til at regjeringen har kuttet tilskuddet til rekrutteringsverktøyet frivillig.no. Disse medlemmer anser dette for å være et viktig rekrutteringsverktøy for frivilligheten, på tvers av tiltak og kommune, og viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett derfor foreslår å opprettholde satsingen og øremerkingen til frivillig.no over helse- og omsorgsbudsjettets kap. 741, post 21.

Disse medlemmer viser videre til at det i Arbeiderpartiets alternative budsjett foreslås 120 mill. kroner ut over regjeringens forslag til frivillighetsformål, og at studieforbundene og LHBT-organisasjonene begge foreslås styrket med 10 mill. kroner hver.

Disse medlemmer viser til gjentatte etterlysninger av regjeringens svar på NISO og NHO Idretts engasjement for endringer i utøverfondet fra våren 2014. I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2019 varslet regjeringen at det ville bli lagt opp til høring av et forslag i første kvartal 2019. Disse medlemmer konstaterer at dette fortsatt ikke er fulgt opp, og at regjeringen i nytt svar ifm. budsjettbehandlingen for 2020 hevder at det er bemanningsmessige grunner i direktoratet som gjør at saken er forsinket – videre at det nå tas sikte på å sende forslag på høring i starten av 2020.

Disse medlemmer stiller seg undrende til at denne saken – som gjelder likebehandling av kanskje 200–300 mennesker innen toppidrett og lagspill – kan bli liggende over så mange år.

POST 21 FORSKNING, UTREDNING OG SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteen merker seg at midlene i all hovedsak skal finansiere ett nytt femårig forskningsprogram fra

2020, som skal dekke perspektiver på deltagelse, sivilsamfunn og frivillig sektor i endring og rammevilkår.

POST 70 MERVERDIAVGIFTSKOMPENSASJON TIL FRIVILLIGE ORGANISASJONER

Komiteen viser til at formålet med ordningen er å fremme frivillig aktivitet gjennom kompensasjoner for kostnader til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester.

Komiteen merker seg at regjeringen varsler at de vil se nærmere på hvordan merverdiavgiftskompensasjonen til frivillige organisasjoner fungerer i sammenheng med andre tilskuddsordninger.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom regjeringspartiene på Stortinget, hvor økningen på denne posten er foreslått redusert med 15 mill. kroner. Flertallet slår fast at nivået på momskompensasjonsordningen skal være på 1,8 mrd. kroner i 2021, i tråd med frivillighetsmeldingen.

Flertallet viser til at momskompensasjonsordningen er den største ordningen for frivillig sektor og den som når bredest ut både geografisk og på tvers av sektorer. Ordningen favner alle organisasjonsnivå og har flest mottagere på lokalt nivå nærmest aktiviteten. Med den foreslåtte bevilgningen vil posten være økt med 78 pst. siden 2013. Det er også verdt å merke seg at avkortningen er redusert fra 2017 til 2018.

Flertallet viser til at det samme flertallet i Innst. 254 S (2018–2019), jf. Meld. St. 10 (2018–2019) «Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfoldig. Den statlege frivilligheitspolitikken» skrev følgende:

«Fleirtalet oppmodar derfor regjeringa til å følge med på utviklinga og eventuelt foreta ei ny vurdering av momskompensasjonsnivået om søkartalet er mykje høgare enn venta.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener hverdagen må gjøres mest mulig enkel for at organisasjonene både skal kunne drive og rekruttere til det som er deres formål. Disse medlemmer viser igjen til Stortingets vedtak nr. 1048 av 20. juni 2017:

«Stortinget ber regjeringen styrke momskompensasjonsordningen til frivillige organisasjoner gjennom en opptrappingsplan og utvikling av ordningen som sikrer at midlene kommer organisasjoner som er basert på frivillighet til gode.»

Mens vedtaket ikke ble fulgt opp i statsbudsjettene, ble det i frivillighetsmeldingen, Meld. St. 10 (2018–2019), foreslått en opptrapping av ordningen i form av en forpliktende plan for økt kompensasjon til 1,8 mrd.

kroner i 2021. Til dette viste Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i Innst. 254 S (2018–2019) til: «at støtten gjennom momskompensasjonen oppleves som svært viktig», og at samtlige organisasjoner som er tilknyttet Frivillighet Norge, i komitéhøringen ga uttrykk for betydelig skuffelse over regjeringens forslag til håndtering av dette vedtaket. Videre at:

«Disse medlemmer støtter Frivillighet Norges forslag til opptrappingsplan, og fremmer følgende forslag: 'Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å omgjøre momskompensasjonen til frivillige organisasjoner til en regelstyrt ordning, hvor prosentandelen som refunderes opptrappes jevnlig, slik at den om fire år er på 100 pst.'»

Disse medlemmer konstaterer at regjeringens forslag til opptrappingsplan innebærer en betydelig avkortning av kompensasjonen, hvilket også fremgår av budsjettforslaget for 2020. Disse medlemmer konstaterer at regjeringspartiene i Stortinget nå i tillegg har valgt å foreslå en reduksjon i regjeringens bevilgningsforslag med 15 mill. kroner.

Disse medlemmer stiller seg bak frivillighetens og idrettens hovedkrav om full rettighetsbasert momskompensasjon.

Disse medlemmer viser til at disse medlemmer verdsetter frivillig arbeid, og mener det er nødvendig med trygge og forutsigbare rammer for frivillige organisasjoner. De siste årene har bevilgningen på denne posten ikke vært i samsvar med de reelle momsutgiftene frivillige organisasjoner har ved kjøp av varer og tjenester. I 2018 var det om lag 24 000 frivillige lag og organisasjoner som til sammen søkte om i underkant av 2 mrd. kroner i momskompensasjon. Innvilget beløp ble kun 1,42 mrd. kroner. Disse medlemmer peker på at konsekvensen av regjeringens budsjettforslag er at organisasjonene også i 2020 bare vil få tilbake om lag 8 av 10 kroner i momskompensasjon. Dette er penger som kunne vært brukt til aktivitet lokalt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke rammene til momskompensasjon til frivillige organisasjoner med 100 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet er glad for at Senterpartiet i sitt alternative budsjett prioriterer å øke momskompensasjonen med 140 mill. kroner mer enn regjeringen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har foreslått en økning på 100 mill. kroner ut over regjeringens forslag, som en opptrapping til full momskompensasjon. Dette medlem mener ordningen bør gjøres regelstyrt og tilskuddet endres til

en overslagsbevilgning. For 2020 bør målet være å sikre en dekning på 85 pst.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringspartienes forhandlingsresultat i Stortinget, der momskompensasjonen ble redusert i siste forhandlingsrunde, viser hvor sårbar ordningen er når den ikke er regelstyrt. Den manglende regelstyringen gjør også den økonomiske situasjonen for organisasjonene uforutsigbar og vanskelig å forholde seg til.

POST 71 (Ny) FRIVILLIGSENTRALER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at det øremerkede tilskuddet til frivilligsentraler ble innlemmet i kommunenes rammetilskudd i 2017, i forbindelse med kommunereformen. I en overgangsperiode på fire år, til og med 2020, er midlene fordelt med særskilt fordeling i inntektssystemet. Denne fordelingen tar utgangspunkt i fordelingen av det øremerkede tilskuddet i 2016, og det er tatt hensyn til etablering og avvikling av frivilligsentraler i perioden etter 2016. Fra og med 2021 skal midlene fordeles etter de ordinære kriteriene i inntektssystemet. Frivillighetserklæringen slår fast at frivilligheten skal være en fri og uavhengig sektor. Flertallet ser verdien av å legge til rette for frivillighet i alle landets kommuner og verdsetter den økningen til frivilligsentraler regjeringen har prioritert inn i budsjettene de neste årene.

Flertallet har merket seg uttalelsen om statsbudsjettet fra landsstyret i KS, der de skriver at de er positive til at flere øremerkede tilskudd innlemmes i kommunesektorens rammetilskudd. Dette legger til rette for reelle lokalpolitiske prioriteringer. Flertallet merker seg også bekymringen fra KS og Norges frivilligsentraler for at en endring i fordelingen av midlene til frivilligsentraler i 2021 gir en omfordeling mellom kommunene. Flertallet viser imidlertid til at 42 av 356 kommuner ikke har en frivilligsentral i 2020. Kommuner som har organisert frivillig arbeid på en annen måte enn gjennom en frivilligsentral, mottar ikke midler gjennom dagens fordeling av midlene. Innlemming av øremerkede tilskudd i kommunenes rammetilskudd skal legge til rette for reelle lokalpolitiske prioriteringer, og en fordeling etter de ordinære kriteriene i inntektssystemet skal sette alle kommuner i stand til å gjennomføre frivillighetspolitikken på den måten de mener er best. Flertallet understreker at kommunene er robuste økonomiske enheter, og de som ønsker å organisere frivillighet gjennom frivilligsentraler, vil være i stand til å gjøre det, også når den særskilte fordelingen opphører.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til merknader i forbindelse med behandling av frivillighetsmeldingen, Meld. St. 10 (2018–2019), jf. Innst. 254 S (2018–2019), og forslaget om å be regjeringen flytte finansieringsansvaret fra kommunerammen tilbake til Kulturdepartementets budsjett, hvilket ble nedstemt av regjeringspartiene.

Omleggingen av finansieringsmodellen til frivilligsentralene vil skje i 2021, og disse medlemmer registrerer at dette gjennomføres til tross for solid kunnskap om at dette fører til en omfattende omfordeling av midler fra lokalsamfunn i distriktene til byer, og selv om man vet at mange små lokalsamfunn allerede har mindre ressurser og færre og mer utsatte tilbud til sine innbyggere.

Frivilligsentralene er svært viktige møteplasser for ulike typer samvær og meningsfylt aktivitet i lokalsamfunnene. Disse medlemmer ser på frivilligsentralene som en viktig ramme og møteplass i lokalsamfunn landet over, og vil sikre at tilbudet om frivilligsentraler utvikles og trygges i alle deler av landet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det settes av 20 mill. kroner til satsingen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å gjenopprette tidligere post for frivilligsentralene i Kulturdepartementets budsjett.»

POST 75 HERRELØS ARV TIL FRIVILLIGE ORGANISASJONER

Komiteen viser til at ordningen med herreløs arv videreføres, og er tilfreds med det. Midlene fordeles av Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner. Komiteen merker seg at departementet i 2020 vil evaluere ordningen.

POST 76 TILSKUDD TIL FRITIDSAKTIVITET FOR BARN OG UNGE

Komiteen viser til posten og merker seg at departementet i 2020 vil styrke arbeidet med å inkludere barn og unge i kultur, med særskilt vektlegging av det frivillige kulturlivet. Kulturtanken vil få i oppdrag å etablere en søknadsbasert ordning for inkludering i kulturliv.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at et av de frivillighetspolitiske målene i Meld. St. 10 (2018–2019) «Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig. Den statlege frivillighetspolitikken» handler om bred deltagelse. Virkemidlene for å nå dette er mange, både i den organiserte og

egenorganiserte frivilligheten. Samtidig må man erkjenne at det fortsatt er mange som ikke tiltrekkes av de tilbudene som finnes. Mye av den organiserte idretten koordineres av de lokale idrettsrådene. Den egenorganiserte fysiske aktiviteten mangler i dag et slik koordinerende ledd ute i de fleste kommuner. Flertallet mener derfor «aktivitetsråd» kan være et godt verktøy for å sikre at lokale frivillige miljøer for lavterskel egenorganisert aktivitet sammen med kommunen identifiserer ressurser, muligheter og potensial for meraktivitet på en god måte.

I første omgang oppfordrer flertallet egenorganiserte miljøer til å ta initiativ til enkelte tidsavgrensede piloter sammen med Tverga og utvalgte kommuner. Målet er å skape aktivitet for barn og unge, og flertallet mener en slik organisering vil bygge opp under dette for nye målgrupper som ikke nås i dag.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom regjeringspartiene på Stortinget, hvor bevilgningen til Vikersund skiflygningsbakke og Lillehammer Olympiske bob- og akebane er foreslått økt med totalt 1 mill. kroner, som fordeles med 500 000 kroner til hvert anlegg.

Flertallet vil understreke viktigheten av at driftstilskudd til de særskilte idrettsanleggene Vikersund skiflygningsbakke og Lillehammer Olympiske bob- og akebane videreføres og opprettholdes.

Flertallet er tilfreds med at regjeringen viderefører bevilgningen og har åpnet for tildeling av driftsmidler via statsbudsjettet til skiflygningsanlegget i Vikersund og bob- og akebanen på Lillehammer.

Flertallet viser til Norges idrettsforbunds brev til Kulturdepartementet av 15. august 2017, der det heter:

«I Norge har staten gjennom bruk av spillemidler etablert gode tilskuddsordninger for bygging og rehabilitering av idrettsanlegg. Dette har bidratt til at vi har en variert anleggspark med små og store anlegg. To av anleggene – Lillehammer Olympiske Bob- og Akebane og Vikersundbakken – skiller seg ut ved at de er de eneste av sitt slag både i Norge og i Nord-Europa, og det finnes kun et fåtall slike anlegg på verdensbasis.»

Flertallet forstår Norges idrettsforbund dit hen at det dermed er bare de to nevnte anleggene som er aktuelle for tildeling av driftsmidler over statsbudsjettet, og at tildelingen med 3,0 mill. kroner til Vikersundbakken og 2,5 mill. kroner til bob- og akebanen således ikke åpner for lignende tildelinger til andre anlegg.

Flertallet peker på at kompleksiteten i anleggene er stor, noe som innebærer høye driftsutgifter for relativt små kommuner/eiermiljøer. Det finnes kun et få-

tall slike anlegg på verdensbasis. Vikersund Hoppcenter er også et nasjonalanlegg.

Flertallet peker på at Norges idrettsforbund viser til at begge anleggene har utfordringer knyttet til driftsøkonomien, og ser det som viktig for de respektive idretter, og for idrettsnasjonen Norge, at anleggene fortsatt kan utvikles og driftes på en god og forsvarlig måte.

Flertallet mener det også i årene fremover vil være fornuftig av staten å samarbeide med anleggenes respektive eiere, Lillehammer Olympiapark AS og Stiftelsen Vikersund Hoppcenter, slik at staten bidrar til fremtidig økonomisk forutsigbarhet ved at det bevilges driftsstøtte til disse to anleggene over statsbudsjettet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, det det foreslås å sette av 2 mill. kroner til Norges Frivilligsentraler gjennom å redusere tilskudd til X Games tilsvarende.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås 2 mill. kroner i driftstilskudd til Norges Frivilligsentraler, og 1 mill. kroner til Vellenes Fellesorganisasjon.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har foreslått en økning på 2 mill. kroner ut over regjeringens forslag til driftstilskudd til Norges Frivilligsentraler.

POST 79 TIL DISPOSISJON

Komiteen merker seg at Norges Sjakkforbunds prosjekt, Sjakk og samfunn, for 2020 vil motta et tilskudd. Komiteen merker seg at tilskuddet til Tvergarressurscenter for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet for 2020 blir dekket av spillemidler fra Norsk Tipping AS.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til forslaget i budsjettenigheten mellom regjeringspartiene på Stortinget, der det foreslås å bevilge 3 mill. kroner til EkstremSPORTveko.

Flertallet er opptatt av å bidra til mangfoldet innen norsk idrett. I den sammenheng er det viktig å støtte opp om både den organiserte og den egenorganiserte idretten. En viktig motivasjonsfaktor for egenorganisert aktivitet er ulike mesterskap som kan fungere som utstillingsvinduer for aktivitetene. Med denne bakgrunn ser flertallet det som positivt at EkstremSPORTveko er prioritert inn i budsjettet, og at dette bidrar til å utvikle arrangementet videre.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås totalt 1 mill. kroner til Stiftelsen Vikersund Hoppcenter og Lillehammer Olympiske bob- og akebane, som fordeles med 500 000 kroner til hvert anlegg, og 3 mill. kroner til Ekstrem sportveko.

Disse medlemmer viser til at Finnmarksløpet er Europas lengste hundeløp og en godt etablert merkevare i Norge som er viktig for både kultur- og reiselivet i hele Finnmark. Løpet har 40 årsjubileum i 2020, og har mange frivillige som bidrar direkte til sportslig gjennomføring. Disse medlemmer ber regjeringen vurdere hvordan staten kan bidra til å støtte opp om arrangementet, og vil derfor henstille om å øremerke 2 mill. kroner fra kap. 315, post 79 til Finnmarksløpet.

Disse medlemmer viser til at VM Rallycross, Hell RX Lånke er et stort internasjonalt arrangement som gir Norge god internasjonal markedsføring og som tiltrekker seg et stort publikum. Disse medlemmer er skuffet over at departementet ikke har funnet plass til arrangementet i årets budsjett. VM har vært arrangert på Lånkebanen siden 2014, og arrangøren har nå inngått nye kontrakter med IMG i 4 nye år. Arrangementet drives i stor grad av frivilligheten. Både fylke og kommune er økonomiske bidragsyttere. På tross av stor lokal dugnadsinnsats sliter arrangørene med økonomien. Disse medlemmer ber departementet vurdere hvordan staten kan bidra til å støtte opp om arrangementet, og vil derfor henstille om å øremerke 1 mill. kroner fra kap. 315, post 79 til VM Rallycross, Hell RX Lånke.

POST 82 MERVERDI AVGIFTSKOMPENSASJON VED BYGGING AV IDRETTSANLEGG

Komiteen viser til at posten skal kompensere for kostnader som spillemiddelberettigede idrettslag og foreninger har til merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg. Komiteen anerkjenner formålet med ordningen, som er å lette investeringene for nevnte lag og foreninger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil endre momskompensasjonsordningen for idrettsanlegg fra å være rammestyrte til å bli regelstyrt, slik at den sikrer forutsigbarhet og full refusjon for godkjente prosjekter. På den måten vil idrettslag og kommuner få likere vilkår når de bygger anlegg.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å gjøre ordningen med merverdiavgiftskompensasjon for bygging av idrettsanlegg regelstyrt.»

POST 86 TILSKUDD TIL INTERNASJONALE IDRETTSARRANGEMENTER I NORGE

Komiteen anerkjenner at midlene for 2020 er disponert som foreslått til internasjonale sykkelritt med prioritet på kvinnesykling, Raw Air for kvinner og X Games. Komiteen slutter seg til at tilskuddet til sykkelrittet Arctic Race of Norway er foreslått overført til kap. 325, post 71. Komiteen er tydelig på at alle tilskuddene må knyttes opp til at det foreligger en antidopingavtale godkjent av Stiftelsen Antidoping Norge.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, ønsker å berømme prøveordningen for tilskudd over spillemidlene til store enkeltstående internasjonale idrettsarrangementer i Norge rettet mot arrangører med begrensede kommersielle inntekter.

Komiteen viser til at Finnmarksløpet er et av de største internasjonale idrettsarrangementene som arrangeres i Nord-Norge. Komiteen viser til at Finnmarksløpet ble arrangert for første gang i 1981 og har utviklet seg gradvis til å bli det rennet som det er i dag. I 2001 ble Finnmarksløpet AS etablert. Fra den gang har løpet blitt profesjonalisert og kommersialisert fra å være et lite sportsarrangement til å bli landsdelens største idretts- og kulturarrangement. Fra 2009 har NRK hatt daglige sendinger fra løpet, og interessen har økt. Løpet opplever mer oppmerksomhet: NRKs sendinger har 400 000 seere og en seerandel på 33 pst. Nettsiden har nesten en million besøk når arrangementet pågår, mye takket være resultatservice og GPS-tracking som gjør at du kan følge deltakerne underveis.

Komiteen synes Finnmarksløpet er et flott kultur- og idrettsarrangement som skaper positiv oppmerksomhet om Finnmarks unike natur og spesielle kultur, samtidig har arrangementet bidratt til utviklingen av populære produkter og opplevelser til turistene. Natur- og kulturturisme er en viktig næring for Norge.

Komiteen ønsker at Finnmarksløpet skal fortsette å utvikle seg positivt også i framtiden, slik at arrangementet øker oppmerksomheten rundt Finnmark som mål for vinterturisme.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til merknad under kap. 315, post 79, der det henstilles om å øremerke 2 mill. kroner til Finnmarksløpet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener det må utarbeides et sett med kriterier for å kunne søke midler fra denne posten – dette for å sikre at dette blir en åpen og søkbar ordning.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide et sett med kriterier for å kunne søke midler fra kap. 315 post 86, slik at dette fremover blir en åpen og søkbar ordning.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å redusere tilskuddet til X Games med 4,5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag, for å gi rom for andre prioriteringer.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har redusert tilskuddet til X Games med 8 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Kulturformål

3.3.3 Kap. 320 Norsk kulturråd

Forslag 2020: 1 239 820 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 1 208 106 000 kroner.

Komiteen viser til at bevilgningene under dette kapitlet består av driftsmidler til Norsk kulturråd samt avsetninger til Norsk kulturfond og Fond for lyd og bilde. Komiteen merker seg at Norsk kulturråd har et viktig samfunnsoppdrag som består i å stimulere samtidens kunst- og kulturuttrykk. Rådet skal drive med utviklingsarbeid, bistå i kunst- og kulturprosjekter samt være rådgiver for staten i kulturspørsmål.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg «oppropet mot kulturpolitisk dødsdans», der det etterlyses en mer helhetlig kulturpolitikk som ivaretar både nye og etablerte kunstnerskap.

Disse medlemmer viser til at den frie scene-kunsten har hatt en formidabel utvikling siden Stoltenberg II-regjeringen opprettet basisordningen for norsk scenekunst, der bakgrunnen var å ivareta enkelte av de prosjektorienterte scenekunstgruppene behov for mer stabilitet og langsiktig finansiering, slik at de kunne satse internasjonalt. Disse medlemmer viser videre til at det tidligere var en 12-årsregel for hvor lenge man kunne være del av ordningen, men at denne begrensningen nå er opphevet.

Disse medlemmer mener det er problematisk at fagutvalgene i Kulturrådet nå tvinges til å velge mellom å støtte driften til etablerte kunstnerskap eller å slippe til yngre kunstnerskap som også har behov for ressurser til å vokse. Disse medlemmer mener dette bekreftes gjennom at flere av landets mest anerkjente kompanier, Ingun Bjørnsgaard Prosjekt (IBP), Winter Guests og Goksøyr & Martens, mister sin støtte fra og

med 2020. Disse medlemmer viser videre til at disse har hatt finansiering via basisordningen siden henholdsvis 2010, 2012 og 2014, og at kuttene vil ramme arbeidsplasser for både dansere i det frie feltet, komponister, lyd- og lysdesignere med mer.

Disse medlemmer mener kunstnerskap ikke går ut på dato, og forventer at det i den varslede kunstermeldingen foreslås løsninger for en helhetlig kulturpolitikk for dansefeltet, som innebærer at de etablerte kunstnerskapene ivaretas uten at dette går på bekostning av unge kunstnerskap i sterk utvikling.

Disse medlemmer viser til at det er et behov for å finne en løsning for de etablerte dansekompaniene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår en nødløsning på 7 mill. kroner over kulturfondet til fri scenekunst – prosjekt (dans), men at dette ikke er en langsiktig løsning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med scene-kunststrategien utrede og fremme en søknadsbasert pott for drift og langsiktig støtte til de etablerte scene-kunstkompaniene under Norsk kulturråd, utenfor kulturfondet.»

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at selv om kulturen skjer og virker lokalt, er det fortsatt et nasjonalt ansvar å sikre gode tilbud i hele landet. Staten har et særegent ansvar for å sikre helheten i kulturtilbudet og bidra til en profesjonell behandling av kunstnere, kulturarbeidere, organisasjoner og institusjoner.

For å styrke den regionale kultursatsingen viser disse medlemmer til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det under kap. 325, ny post 73 foreslås 20 mill. kroner til etablering av regionale kulturfond som et supplement til Norsk kulturfond.

POST 55 NORSK KULTURFOND

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til innkjøpsordningene Norsk kulturfond forvalter, som bl.a. omfatter sakprosabøker for voksne, og peker på at det er et behov for denne litteraturen. Gode sakprosabøker er viktige for å oppnå målene om at kulturpolitikken skal legge til rette for dannelse og kritisk refleksjon og styrke norsk språk og demokratiet, særlig i møte med utfordringer som falske nyheter og manglende kildekritikk.

Flertallet merker seg at festivalordningen er en del av Kulturfondet og forvaltes av Norsk kulturråd. Fondet er således omfattet av prinsippet om armlengdes avstand. Flertallet merker seg at offentlige tilskudd til dels sammenlignbare festivaler ligger på veldig forskjellig nivå. Det er få eller ingen objektive kriterier som tilsier hvorfor ulikhetene er så store som de er. Flertallet er bekymret for at dette fører til ulike konkurransevilkår for festivalene i et marked hvor konkurransen om artister og publikum allerede er stor. Flertallet imøteser en gjennomgang av festivalstøtteordningene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at flere nasjonale organisasjoner i dag mottar driftsstøtte via Norsk kulturfond, og synes det er problematisk at disse søker midler i konkurranse med egne medlemmer og at tilskuddet forvaltes etter en kunstfaglig vurdering, som i realiteten ikke er dekkende for deres arbeid.

Disse medlemmer viser til at Norsk kulturfond mottar flere tusen søknader hvert år. Det er hard konkurranse om midlene. Disse medlemmer registrerer at fondet i 2018 mottok over 8 000 søknader innenfor litteratur, scenekunst, kulturvern, visuell kunst, musikk og allmenne kulturformål. Rundt 37 pst. av søknadene ble innvilget. Disse medlemmer mener at bevilgningen til fondet må styrkes slik at flere kvalifiserte søkere kan få realisert sine prosjekter.

Norsk Husflidslag	1 mill. kroner
Landslaget for lokalhistorie	1 mill. kroner
Lesetiltak 'Foreningen Les' og 'Leser søker bøker'	2 mill. kroner
Helårsarrangører og festivaler	5 mill. kroner
Fri scenekunst	5 mill. kroner
Visuell kunst	6 mill. kroner

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Norsk kulturråd gjennom forvaltningen av Norsk kulturfond sørger for en armlengdes avstand i forvaltningen av kulturmidler. Ved å styrke Norsk kulturfond styrkes også den kulturelle grunnmuren.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser derfor til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett, der det er satt av til sammen 100,56 mill. kroner mer til Norsk kulturfond enn regjeringens forslag. Brorparten av midlene, 53,56 mill. kroner, er satt av til fordeling av fondet selv på postene litteraturformål inkludert innkjøpsordningen, allmenne kulturformål, kulturvern inkludert immaterielt kulturvern, økt støtte til musikkfestivaler, arrangørstøtte for mu-

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil styrke Norsk kulturfond økonomisk for å skape et enda rikere og mer variert kulturliv av høy kvalitet, og viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke Norsk kulturfond med 45 mill. kroner. Av dette øremerkes 15 mill. kroner til arrangør- og festivalstøtteordningen og de øvrige 30 mill. kroner gir rom for økt satsing på kunstnerformål, fri scenekunst, dans, innkjøpsordningene og tidsskrift og kritikk. Disse medlemmer registrerer at det er stort press på arrangør- og festivalstøtteordningen etter at den tidligere knutepunktordningen ble lagt ned og flere festivaler er inne i samme ordning. Disse medlemmer viser også til at noen av de tidligere knutepunkt-festivalene, som Peer Gynt, er lagt til andre ordninger.

Disse medlemmer merker seg bekymringen hos flere av de tidligere knutepunkt-festivalene som gradvis får nedtrapping av sine tilskudd, eller varsel om dette. Disse medlemmer er opptatt av at tilskuddsordningene både skal ivareta mangfoldet og spydspissene, og peker på at Arbeiderpartiets alternative opplegg ville gitt rom for å prioritere Peer Gynt.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår 30 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Norsk kulturfond.

Senterpartiet ønsker å fordele 20 mill. kroner til følgende formål:

sikk, scenekunstformål og visuell kunst. Blant øvrige formål er 15 mill. kroner satt av til en øremerket satsing på kunstkritikk, 7 mill. kroner er satt av til en økning til ordningen Fri scenekunst – prosjekt (dans).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at biblioteket er en dannelsesinstitusjon, og bibliotekets kjerneverdier er å gi fri tilgang til kunnskap, informasjon og kultur. Det offentlige biblioteket er den profesjonelle fellesarenaen for litteratur, språk og leselyst, og dette skjer i samarbeid med skoler, frivillige organisasjoner og sivilsamfunnet. Derfor er det spesielt viktig at nærheten til bibliotek opprettholdes.

Disse medlemmer mener at bibliotekene skal kunne brukes av unge og eldre, som er de minst mobile. Det er også viktig at Stortinget har en nasjonal politikk

vedrørende bibliotek, ikke bare en statlig. Stortinget bør gi signaler til alle forvaltningsnivåer om hva man ønsker med biblioteket.

Disse medlemmer viser til at leseorganisasjonene «Foreningen !les» og «Leser Søker Bok» gjør et svært viktig arbeid for å fremme lesing i befolkningen, og ber kulturfondet særlig se på en økning til disse organisasjonene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener nasjonale lisenser til digitale ressurser som gjøres tilgjengelig for alle typer bibliotek, er økonomisk og ressursbesparende, jf. den offentlige nettbaserte kunnskapstjenesten helsebiblioteket.no. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett også setter av 20 mill. kroner til et nasjonalt løft for bibliotekene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at driftstilskuddene til en rekke interesseorganisasjoner og organisasjoner, som bør vurderes kulturpolitisk mer enn kvalitetsmessig, i dag får tildeling av støtte under Norsk kulturfond. Disse medlemmer mener det bør ryddes opp slik at organisasjoner som konkurrerer med sine egne medlemmer om de samme midlene, og organisasjoner som ikke primært skal vurderes kunstfaglig, tas ut av tildelingene under Norsk kulturfond og ivaretas under en annen post. Dette gjelder blant flere musikkorganisasjoner, leseorganisasjoner og organisasjonen Norske Festivaler.

Disse medlemmer viser til at i en tid med stadig fokus på falske nyheter og manglende kildekritikk er gode sakprosa-bøker viktig for å oppnå målene om at kulturpolitikken skal legge til rette for dannelse og kritisk refleksjon, styrke norsk språk og fremme demokratiet. Kulturrådets innkjøpsordning for sakprosa for voksne er et virkemiddel som treffer alle disse målene, men der likevel bare hver fjerde av de påmeldte bøkene blir kjøpt inn. Dette fører til at hverken forfattere eller forlag kan satse så mye på sakprosa som de skulle ha ønsket, og at befolkningen går glipp av muligheten til å øke sitt kunnskapsnivå gjennom god og opplysende litteratur.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti foreslår derfor en opptrappingsplan av sakprosaordningen og øremerker 5 mill. kroner av tilskuddet til Norsk kulturfond til å styrke innkjøpsordningen for sakprosa. Dette medlem viser til at ved en opptrapping på 5 mill. kr i året over en femårsperiode vil innkjøpsordningen for sakprosa komme på nivå med innkjøpsordningen for skjønnlitteratur. Dette vil styrke forfatternes inntekter og sikre tilgang på god sakprosa gjennom bibliotek i hele landet.

3.3.4 Kap. 321 Kunstnerformål

Forslag 2020: 593 990 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 556 605 000 kroner.

Komiteen merker seg at regjeringens forslag til bevilgning skal legge til rette for enkeltkunstneres virke og en nyskapende norsk kunstscene med internasjonal gjennomslagskraft. Komiteen viser til at regjeringen har foreslått en bevilgning på 593 990 000 kroner til postene under dette budsjettkapittelet, en økning fra 2019 som går til å opprette 32 nye stipendhjemler. Komiteen viser til viktigheten av stipender, garantiordninger og vederlag for å sikre en fri og uavhengig kunst.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti peker på at veldig mange kunstnere og kulturarbeidere fortsatt står med lua i hånda i et arbeidsliv som ikke er anstendig. Disse medlemmer mener derfor en styrking av kunstnerøkonomien er viktig, og vil bedre kunstneres levekår gjennom å styrke eksisterende og opprette nye støtteordninger.

Disse medlemmer er opptatt av at rettighetshavere skal ha krav på rimelig vederlag, og viser til at hovedmålsettingene med åndsverkloven er å sikre rettighetshaverne inntekter, at skapende og utøvende kunstnere i større grad skal kunne leve av sin virksomhet, og at det skal legges til rette for investeringer i kreativt innhold.

Disse medlemmer vil trekke frem tre anmodningsvedtak, henholdsvis vedtak nr. 729–731 (2017–2018): «Utrede tvisteløsningsordning for fastsetting av rimelig vederlag», «Vurdere regler om at leverandører av nettjenester må bidra til at rettighetshavere får vederlag» og «Utrede om strømming av åndsverk i klasserom skal bli vederlagspliktig», der regjeringen i sin vurdering av forslagene i Prop. 1 S (2019–2020) henviser til gjennomføringen av EUs digitalmarkedsdirektiv ((EU) 2019/790), som ble vedtatt av EU i april 2019.

Disse medlemmer viser til at bakgrunnen for direktivet er et ønske om å harmonisere lovgivningen om opphavsrett blant de ulike medlemslandene i EU, og at hensikten blant annet er å hindre at de største netttaktørene sitter igjen med inntekter som genereres på nett uten at de er originale skapere av innholdet. Slik dagens ordning fungerer, sitter plattformer som YouTube igjen med mesteparten av inntektene som genereres gjennom avspilling av en bestemt video som de ikke er originale skapere av.

Disse medlemmer har tidligere etterlyst fremdrift i implementeringen av det nye regelverket og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest sette i gang arbeidet med å gjennomføre EUs opphavsrettsdirektiv ((EU) 2019/790).»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der kunstnerøkonomien får et betydelig løft. Under dette kapittelet foreslår disse medlemmer å styrke stipend- og vederlagsordninger med 50 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Disse medlemmer viser også til at det foreslås 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag til å øke privatkopieringsvederlaget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til den kommende kunstnermeldingen. Flertallet merker seg at meldingen vil gå gjennom kunstnerpolitiske tiltak for å se hvordan disse treffer dagens kunstnerpraksis og kunstnerøkonomi.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at lønnsgapet mellom kunst- og kulturarbeidere og andre yrkesgrupper er stort. Skal vi ha et samfunn med et bredt og mangfoldig kulturliv, må det være mulig å leve som kunstner. Uten noen til å produsere kunsten vil kulturlivet stagnere. Disse medlemmer peker derfor på behovet for å styrke og utvide eksisterende honorar- og stipendordninger og samtidig etablere nye ordninger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at utviklingen i kunstnerøkonomien er avhengig av budsjettenighet fra år til år. Disse medlemmer ber regjeringen endre forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere, slik at arbeidsstipend, langvarige stipend og garantiinntekter som et minimum reguleres med en indeks lik rammen for lønnsoppjøret i staten. Dette må formuleres slik at Stortinget likevel står fritt til å beslutte en høyere økning.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett, der det foreslås en rekke styrkinger av kunstnerøkonomien på til sammen 60,48 mill. kroner. I dette ligger det en økning av antall hjemler slik at vi når målet om 100 nye stipender.

POST 71 STATSSTIPEND

Komiteen merker seg at bevilgningen under denne posten går til statsstipendiater, og at regjeringen foreslår at det ikke blir utnevnt nye stipendiater i 2020.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har foreslått en økning på 1,6 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 73 KUNSTNERSTIPEND M.M., *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at lønnsgapet mellom kunst- og kulturarbeidere og andre yrkesgrupper er økende. Skal vi ha et samfunn med et bredt og mangfoldig kulturliv, må det være mulig å leve som kunstner, og uten noen til å produsere kunsten vil kulturlivet stagnere.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 30 mill. kroner ut over regjeringens forslag, som gir rom for 100 nye hjemler.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett for 2020, hvor det foreslås 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag til kunstnerstipendordningen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har foreslått en økning på 5,68 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 74 GARANTIINTEKTER OG LANGVARIGE STIPEND, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at kunstnerne henger etter i lønnsutviklingen, og ber regjeringen endre forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere, slik at arbeidsstipend, langvarige stipend og garantiinntekter som et minimum reguleres med en indeks lik rammen for lønnsoppjøret i staten. Disse medlemmer understreker at dette må formuleres slik at Stortinget likevel står fritt til å beslutte en høyere økning.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å endre forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere, slik at arbeidsstipend, langvarige stipend og garantiinntekter som et minimum reguleres med en indeks lik rammen for lønnsoppjøret i staten.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har foreslått en økning på 14,2 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 75 VEDERLAGSORDNINGER, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at kunstnere skal ha betalt for arbeidet de utfører på oppdrag, og vil trekke frem ordningen med utstillingshonorarer som en viktig forutsetning for at dette skal bli reelt.

Komiteen medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det derfor er behov for en årlig opptrapping av bevilgningene til utstillingshonorarer, og viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 20 mill. kroner til utstillingshonorar ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti legger til grunn at staten har forpliktet seg til at visningssteder med statsstøtte skal betale utstillingsvederlag, og forventer at avtalen håndheves på en slik måte at kunstnere får utbetalt det vederlaget de har krav på. Disse medlemmer ber derfor regjeringen om å reforhandle avtalen for å sikre at denne overholdes.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har foreslått en økning på 39 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Av disse skal 15 mill. kroner fordeles til utstillingsvederlag, og 30 mill. kroner til en erstatning av dagens pilotordning for utstillingshonorar, til en fast ordning. Dette er starten på opptrapping av ordning med utstillingshonorar.

3.3.5 Kap. 322 Bygg og offentlige rom

Forslag 2020: 368 280 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 366 607 000 kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, er opptatt av at det sikres god etterbruk av kulturbygg. Særlig for Oslo sin del er flere sentrale kulturbygg planlagt fraflyttet. Det er viktig at disse bygningene tas i bruk til nye, egnede formål snarest mulig etter at nåværende anvendelse er avsluttet. Her bør det tas sikte på å gjøre byggene åpne og tilgjengelige i den grad det lar seg gjøre.

Flertallet anerkjenner den viktige betydning som Kunstnernes Hus har som et levende kunstnerid hus og en demokratisk fundamentert kulturarena med bredde i utstillinger og publikum.

Flertallet ser det som viktig at Kunstnernes Hus utvikles for økt satsing på formidling til barn og unge, presentasjon av samtidskunst og kunstfilm, samt å styrke kunstnerøkonomien med opptrapping av driftstilskudd.

Flertallet viser til at Kunstnernes Hus har 90 årsjubileum i 2020. Dette er et unikt hus som det er viktig å ta vare på for fremtiden.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er viktig at kunst og kultur både kan skapes og nytes i hele landet. Det er derfor avgjørende at det finnes gode kulturtilbud i alle landets kommuner.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det er helt nødvendig med en opprydning av hvilke aktører som skal få tilskudd over kulturdelen av tippemidlene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti visert til at Sosialistisk Venstreparti foreslår i sitt alternative budsjett at alle aktører som ikke direkte jobber med den brede kulturfrivilligheten, flyttes fra tippemidlene og over til fast post på statsbudsjettet. Flyttingen foreslås gjort over to år, slik at det i 2020 foreslås at aktørene som flyttes over, får halve summen finansiert over statsbudsjettet, og halve summen gjennom tippemidlene. Summene er foreslått indeksregulert. Ordningen med tilskudd til landsomfattende musikkorganisasjoner og Krafttak for sang foreslås innfaset under dette kapitlet med henholdsvis 11 mill. kroner og 2,5 mill. kroner.

POST 50 KUNST I OFFENTLIGE ROM

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at KORO er viktig for å sikre gjennomføring av kunstprosjekter i statlig eide bygg, og at de i over tjue år har bidratt til å sørge for tilgjengeliggjøring av kunst og kultur av høy kvalitet i offentlige bygg.

Disse medlemmer registrerer at for første gang har kunstnerisk utsmykking og bistand i 2019 vært på anbud, og viser til at Sykehusbygg HF i sommer utlyste en anbudskonkurranse om rammeavtale for anskaffelser. Disse medlemmer uttrykker bekymring for denne utviklingen og ber regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en redegjørelse for utviklingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at departementet har varslet egen sak om nytt teaterbygg i samsvar med planen for samlokalisering av Beavivås og Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino, i revidert budsjett for 2020. Flertallet viser til at Beavivås har et unikt kulturelt uttrykk og er en viktig kulturbærer i Kautokei-

no og det samiske samfunnet for øvrig, og understreker viktigheten av å følge dette opp. Flertallet er fornøyd med regjeringens oppfølging og imøteser at det legges frem en sak om utbygging i løpet av det neste året.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, mener at Norsk Bergverksmuseum sårt trenger oppgradering og mer tidsmessige lokaler for å sikre de verdifulle samlingene som museet forvalter, og gi økt tilgjengelighet for et bredt publikum. Dette flertallet viser til museets søknad om investeringstilskudd til prosjektet, «Jakten på sølvet». Prosjektet er en del av museets overordnede strategi og plan for utvikling, hvor total fornyelse av utstillingene samt arealdisponeringen i Smeltehytta er hovedtiltak. «Jakten på sølvet» vil tilby besøkende ulike museumsopplevelser gjennom faste og midlertidige utstillinger, arrangementer, aktiviteter, skreddersydde opplevelser for grupper og et «Escape Room».

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, understreker at det nå forventes og forutsettes at kommunen vil bidra med støtte til prosjektet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet registrerer at Kongsberg kommune ikke vil bidra med investeringsmidler til søknaden fra Norsk Bergverksmuseum om tilskudd til Jakten på sølvet, selv etter at fylkeskommunen og staten, slik det fremgår i budsjettforslaget 2020, ønsker å støtte investeringen. Disse medlemmer understreker at en forutsetning for statlig medvirkning er et forpliktende vedtak fra kommune og fylkeskommune.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at fra 2020 er Vestland fylke geografisk sammenfallende med det første Gulatingsområdet. Flertallet ber regjeringen legge til rette for bedre kompetansebygging og formidling om demokratiutvikling knyttet til Gulatinget.

POST 70 NASJONALE KULTURBYGG, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at kulturminnet Tungtvannskjelleren forvitrer, og mener arbeidet med å etablere et sikringsbygg haster.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Norsk Industrierbeidermuseum.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil påpeke at Det Samiske Nasjonalteatret Beaivvás i over 30 år har holdt til i det som allerede fra starten av ble betegnet som midlertidige lokaler i Kautokeino. Disse medlemmer mener lokalene ikke er egnet til å drifte et moderne teater, og arbeidsmiljøstandarden er uakseptabel. Sametinget har også gjentatte ganger trukket frem nye lokaler for Beaivvás som et høyt prioritert prosjekt. Disse medlemmer mener det er positivt at regjeringen endelig er kommet på banen og at det nå er utredet et alternativ med samlokalisering av teatret og Samisk videregående- og reindriftsskole i Kautokeino. Disse medlemmer understreker derfor viktigheten av å sikre god fremdrift og nødvendige vedtak etter at avklaringsfasen er avsluttet, og at dette gjøres i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2020.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås 15 mill. kroner til satsinger under denne posten ut over regjeringens forslag. Beløpene fordeler seg på følgende satsinger: 10 mill. kroner til Skreimuseet i Svolvær, 5 mill. kroner til Norsk Industrierbeidermuseum, Vemork. I tillegg prioriterer disse medlemmer en økning på 4 mill. kroner til Jøssingfjord vitenmuseum.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har foreslått en økning på 6 mill. kroner ut over regjeringens forslag til å sikre Norsk Industrierbeidermuseum på Vemork.

Dette medlem viser til det spennende prosjektet SKREI – Lofotfiskets temapark. Dette er et prosjekt der staten bør bli en aktiv partner og bidra med sin del av det økonomiske ansvaret.

3.3.6 Kap. 323 Musikk og scenekunst

Forslag 2020: 2 995 834 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 2 921 507 000 kroner.

Komiteen viser til at bevilgningene under dette kapittelet omfatter statlige bevilgninger til Riksteatret og tilskudd til nasjonale institusjoner, region-/landsdelsinstitusjoner, region- og distriktsoperaer og en rekke andre mindre tiltak på musikk- og scenekunstmrådet. Komiteen merker seg departementets overordnede mål med bevilgningene, som er å bidra til at alle kan få tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet og å fremme kunstnerisk utvikling og fornyelse.

Komiteen viser til at teaterhuset Avant Garden i 2019 flyttet sammen med DansiT i Rosendal Teater, som ble innviet som et nytt teater med tre saler og flerbruks-

vennlige publikumsarealer og produksjonslokaler for scenekunst, 23. august.

Komiteen mener Rosendal er en del av den nasjonale infrastrukturen og bidrar uten tvil til å løfte scene-kunstheltet både nasjonalt og internasjonalt, og at sambruk av lokaler og sammensmeltingen av ulike uttrykk forsterker dette. Bare i løpet av første sesong har Rosendal Teater vist premierer med internasjonalt anerkjente scenekunstnere, hatt barneprogram med lokale, nasjonale og internasjonale aktører, og flere nasjonale og internasjonale aktører har hatt residens eller forestilling i huset.

Komiteen peker på at forutsigbare rammer er viktige for en selveid stiftelse som Rosendal, og dersom Rosendal Teater skal lykkes som kulturinstitusjon, er det av avgjørende betydning at finansieringen er tilpasset størrelsen og kapasiteten – både med tanke på nødvendig bemanning og kunstnerisk program.

Komiteen er positivt innstilt til «Akropolis-visjonen» i Stavanger, samlokaliseringen av Rogaland Teater og Museum Stavanger (MUST), som omtalt i Stavanger kommunes kommunedelplan for kunst og kultur 2018–2025. Byggene er av stor kulturhistorisk betydning og ble tegnet av arkitekt Hartvig Sverdrup Eckhoff i årene 1883–1897. Visjonen tar opp i seg den kraften og betydningen de kulturhistoriske bygningene representerer, og gir rom til moderne teaterproduksjon og nødvendige nye utstillingsflater for Museum Stavanger. Det anerkjente arkitektfirmaet Helen & Hard utførte våren 2019 en mulighetsstudie som viste at det er mulig å få til nyskapende samarbeid mellom museum og teater på eksisterende tomt. Komiteen viser til at både Rogaland Teater og Museum Stavanger har prekære behov for sin bygningsmasse, som må løses gjennom en videre utredning av mulighetene i Akropolis-visjonen.

Videre må mulighetsstudien konkretiseres og arkitektkonkurranse utlyses. Visjonen skal realiseres i tett samarbeid med MUST og Rogaland Teater.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til sine respektive partiers alternative budsjett, der det foreslås 2 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Rogaland Teater.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener kultur utvikler identitet, kreativitet og demokrati og styrker fellesskap. Historisk har man brukt kulturpolitikk aktivt i nasjonsbyggingen, og disse medlemmer mener det trengs en kunst- og kulturpolitikk som bygger og utvikler hele landet.

For å sikre et bredt kulturliv i hele landet mener disse medlemmer det er viktig at staten styrker sitt ansvar for å opprettholde og videreutvikle en nasjonal

infrastruktur av selvstendige autonome, profesjonelle kulturinstitusjoner over hele landet.

Disse medlemmer viser til at det norske kunst- og kulturlivet får stadig mer oppmerksomhet internasjonalt. Den viktigste ordningen for å bidra til internasjonalisering av kunst- og kulturlivet er underlagt Utenriksdepartementet, kap. 115, post 70.

Disse medlemmer registrerer at det i Kulturmeldingen ble skrevet om viktigheten av å legge til rette for økt eksport, både for å generere inntekter tilbake og fordi dette bidrar til flere publikummere. Disse medlemmer viser videre til at et av tiltakene som der ble foreslått, var å utarbeide en internasjonal strategi for kulturpolitikken, sammen med Utenriksdepartementet, der målet er å utnytte ressurser og kompetanse på best mulig måte. Disse medlemmer registrerer samtidig at regjeringen i sitt budsjettforslag vil redusere ordningen med over 10 mill. kroner, fra 58,8 mill. kroner til 48,5 mill. kroner.

Disse medlemmer mener alvor med satsingen på kunst og kultur. Dette innebærer også en styrking av kunst- og kulturlivets internasjonale arbeid.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås 30 mill. kroner til å styrke næringsfremme/kulturstøtte under kap. 115, post 70 via Utenriksdepartementets budsjett.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor ordningen på kap.115, post 70 foreslås styrket med 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative budsjett, der det er satt av 10 mill. kroner til kultur- og næringsfremme over Utenriksdepartementets budsjett.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås 65 mill. kroner ut over regjeringens forslag under dette kapitlet.

Disse medlemmer viser til at det i tillegg foreslås å styrke bevilgningene til Forsvarets musikk med 15 mill. kroner over forsvarsbudsjettets kap. 1720, post 1, og å styrke studieforbundene med 10 mill. kroner over Kunnskapsdepartementets kap. 254, post 70.

Komiteens medlem fra Senterpartiet støtter ikke regjeringens kutt i midler til studieforbundene, og viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås 20 mill. kroner til studieforbundene på kap. 254, post 70.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen merker seg at bevilgningene på denne posten i hovedsak skal dekke driftsutgiftene ved Riksteatret, utenom turnévirkomheten. Komiteen understreker Riksteatrets betydning som teater for hele landet. Komiteen vil spesielt peke på betydningen av at Riksteatret samarbeider med andre teatre om å bringe gode oppsetninger med fokus på tilfredsstillende universell utforming og inkludering for å nå et større publikum.

POST 21 SPEIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteen viser til at bevilgningen skal dekke utgifter til Riksteatrets turnévirkomhet. Komiteen merker seg at utgiftsbevilgningen derfor foreslås økt i samsvar med tilsvarende endring i inntektsbevilgningen.

POST 22 FORSVARETS MUSIKK

Komiteen viser til at bevilgningen på posten skal dekke 40 pst. av utgiftene til drift av fire av Forsvarets musikkorps.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at intensjonen i stortingsvedtaket om Forsvarets langtidsplan, jf. Innst. 62 S (2016–2017), står fast. Der ble det bestemt å videreføre Forsvarets musikkorps (FMUS) i uendret form, men å se på organiseringen av administrative ressurser, står fast. Det var 180 årsverk i FMUS da langtidsplanen ble vedtatt, i tillegg ble fem administrative stillinger finansiert utenfor årsverksrammen. Disse medlemmer mener at den reduksjonen som Forsvaret har gjennomført de senere årene, ikke er i tråd med Stortingets vedtak, og ber regjeringen sørge for at disse stillingene legges inn i budsjettet igjen. Disse medlemmer merker seg at de faktiske bevilgningene til Forsvarets musikk i stor grad er avhengig av interne disponeringer utført av Forsvarssjefen. Dette gir usikkerhet for korpsenes drift, og disse medlemmer ønsker derfor at de faktiske bevilgningene til korpsene skal fremkomme av regjeringens budsjettproposisjon.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, rammeområde 8, hvor det foreslås 15 mill. kroner ut over regjeringens forslag på kap. 1795, post 1 for å beholde fem fullverdige korps i Forsvarets musikk.

POST 60 LANDSDELSMUSIKERORDNINGEN I NORD-NORGE

Komiteen viser til at bevilgningen gjelder driftstilskudd til Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge, som består av Musikk i Nordland, Musikk i Troms, Musikk i Finnmark og Nordnorsk Jazzsenter.

POST 70 NASJONALE INSTITUSJONER

Komiteen viser til at bevilgningen under denne posten gjelder driftstilskudd til Dansens Hus, Den Norske Opera & Ballett, Oslo-Filharmonien, Musikkelskapet Harmonien, Den Nationale Scene, Det Norske Teatret og Nationaltheatret. Komiteen viser til regjeringens styrking av arbeidet med kulturelt mangfold, integrering og likestilling og merker seg det økte tilskuddet på 2,2 mill. kroner på denne posten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen de siste seks årene har svekket økonomien i kulturlivet gjennom overføring av ABE-kuttene til kulturbudsjettet. Ostehøvelkuttene har særlig rammet de nasjonale institusjonene, som er en viktig del av den nasjonale kulturelle infrastrukturen for fri yrting.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at flere kulturinstitusjoner, som for eksempel Kilden i Kristiansand og Hålogaland teater ikke har fått videreført midler til deres arbeid med mangfold, integrering og bekjempelse av fattigdom i regjeringens forslag til budsjett. For å lykkes med denne typen arbeid er langsiktighet og tålmodighet nødvendig, da er det uheldig når ordningen er uforutsigbar og kortvarig. Disse medlemmer viser til innspill fra NITO som viser til at ordningen med tilskudd til mangfoldsatsing ikke er en utlyst og søkbar ordning, og at det da ikke er sikkert at de beste prosjektene når fram til departementet. Disse medlemmer deler denne bekymringen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative budsjett, der det foreslås 1,5 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Kilden Dialog.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har foreslått å øke tilskuddet til de nasjonale institusjonene med 40 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 71 REGION-/LANDSDELSINSTITUSJONER

Komiteen viser til at finansieringen av region-/landsdelsinstitusjonene er delt mellom staten og regionene. Det er en forutsetning for statstilskuddet at regionene bevilger sin andel, jf. forslag til vedtak V nr. 1. Komiteen merker seg økningene gjort av regjeringen for å styrke kulturelt mangfold.

Komiteen viser til at Stortinget i 2009 vedtok å opprette et filharmonisk orkester i Nord-Norge basert på orkesterstrukturen i Tromsø og Bodø. I vedtaket lå en intensjon om oppbygging til 35 musikere i hver by, sup-

plert med frilansmusikere. Komiteen mener dette er en nyskapende og fleksibel orkesterstruktur som vil gi publikum i de to byene, og landsdelen for øvrig, musikkopplevelser med variert repertoar og ulik størrelse på besetningen. Det gir også attraktive kunstneriske rammer for frilansere som virker i distriktene. Komiteen merker seg at orkesteret har et omfattende program og turnévirkosomhet, og at det fronter Norge i utlandet og ivaretar ansvar for nyskapende musikk og den samiske dimensjonen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 11,5 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Beløpene fordeler seg på: 2 mill. kroner til Rogaland Teater, 3 mill. kroner til Brageteatret, 3 mill. kroner til Turnéteatret Trøndelag og 1,5 mill. kroner til Kilden Dialog.

Disse medlemmer vil i tillegg prioritere 2 mill. kroner til Sogn og Fjordane teater gjennom at tilskudd til X Games reduseres tilsvarende.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Sogn og Fjordane Teater er det eneste teateret i Norge som turnerer fast med store produksjoner på nynorsk, og er derfor unikt i nasjonal sammenheng. Disse medlemmer merker seg at Sogn og Fjordane Teater ønsker å utvide turnéområdet sitt, som følge av at Hordaland og Sogn og Fjordane nå blir ett fylke. Disse medlemmer mener at et vitalt scenekunstmiljø gir et rikere og bedre tilbud til publikum og bygger i tillegg på kulturpolitiske mål om et godt kulturtilbud i hele landet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative budsjett, der det foreslås 2 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Sogn og Fjordane Teater.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningen med 1,2 mill. kroner slik at Sogn og Fjordane Teater kan fortsette å gi innbyggerne på små og store steder i det nye Vestland et likeverdig tilbud med gode teateropplevelser på deres eget språk.

Dette medlem viser videre til at Senterpartiet foreslår 2 mill. kroner til Rogaland Teater i sitt alternative budsjett.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har foreslått å øke tilskuddet til de regionale institusjonene med 15 mill. kroner til generell styrking av institusjonene. Videre er det foreslått 10 mill. kroner til forprosjekt nytt bygg Rogaland Teater, 2

mill. kroner til bygging av black box for ungdomsgruppe ved Nordland Teater, 3 mill. kroner til Det norske blåseensemble og 2 mill. kroner til Sogn og Fjordane Teater.

POST 73 REGION- OG DISTRIKTSOPERA

Komiteen viser til at bevilgningene på denne posten gjelder driftstilskudd til følgende operatiltak: Bergen Nasjonale Opera, Opera Nordfjord, Opera Rogaland, Opera Trøndelag, Opera Østfold, Operaen i Kristiansund, OscarsborgOperaen og Ringsakeroperaen. Komiteen merker seg at finanseringen av operatiltakene er delt mellom staten og regionen. Det er en forutsetning for statstilskuddet at regionen bevilger sin andel, jf. forslag til vedtak V nr. 2.

Komiteen merker seg Opera Østfold sine resultater og at de ønsker en satsing for å styrke tilbudet til barn og unge. Komiteen merker seg også at Opera Østfold er etablert som et ikke-kommersielt aksjeselskap i forkant av etableringen av Viken fylkeskommune i 2020. Eierskapet er likeverdig delt mellom Viken fylkeskommune og Halden kommune.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet påpeker at distrikts- og regionoperaene har vært forholdsmessig ulikt behandlet i fordelingen av midler over flere år, og viser til at den sist stiftede Opera Rogaland siden oppstarten i 2015 har mottatt lavest statstilskudd av distriktsoperaene. Disse medlemmer merker seg bevilgningen for 2020, og påpeker behovet for en flerårig opptrapping av tilskuddet slik at Opera Rogaland kommer opp på et nivå som de resterende distriktsoperaene.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås 1 mill. kroner til Opera Østfold.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har foreslått å øke tilskuddet til å styrke region- og distriktsoperaen med 10 mill. kroner.

POST 77 (NY) INCENTIVORDNING NY NORSK DRAMATIKK

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ønsker å legge til rette for mer produksjon av ny norsk scenetekst på teatrene og mener at ny dramatikk er viktig i en nasjon med lange og viktige teksttradisjoner. Disse medlemmer mener det er viktig at teaterprodusentene ikke bare setter opp utenlandsk og klassiker-dramatikk, men også spiller tekster som speiler vårt samfunn, formidlet av nålevende dramatikere i Norge.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser derfor til Arbeiderpartiets alternative

budsjett, der det foreslås 10 mill. kroner til å opprette en belønningsordning for nyskrevet norsk dramatikk.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår å etablere en ny incentivordning for å sette opp ny, norsk dramatikk. I 2020 er det foreslått satt av 20 mill. kroner til en slik ordning.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteen viser til at bevilgningen på posten skal dekke tilskudd til ymse faste tiltak på musikk- og scenekunstheltet.

Komiteen merker seg engasjementet og det langsiktige arbeidet som etter nesten 30 år med teaterdrift har ført til etableringen av Østfoldteateret AS høsten 2019. Stiftere er Østfold fylkeskommune og Fredrikstad kommune, og øvrige kommuner i Østfold inviteres inn som deleiere. Allerede i scenekunstmeldingen Bak kullissene, St.meld. nr. 32 (2007–2008), ble Østfold trukket frem som en region med behov for et løft på scenekunstområdet.

Komiteen merker seg at Fyllingsdalen teater er et av landets største og mest aktive teatermiljø, og har alltid hatt hovedfokus på barn, ungdom og profesjonelle medvirkende. Aktiviteten ved teateret er mangfoldig, og det drives både med regional talentutvikling og publikumsrettet teaterproduksjon. Teaterets ledelse har over tid opplevd at det ikke lenger er mulig å opprettholde dagens aktivitetsnivå under de økonomiske rammer som er gjeldende – stiftelsens styre kan ikke sitte med et slikt ansvar lenger og må eventuelt ta konsekvensen av det. Komiteen merker seg at teateret har søkt om driftsstøtte for huset, slik at det blir mulig både å videreføre og videreutvikle tilbudet til den unge målgruppen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, er derfor enig om å foreslå følgende justering: 500 000 kroner øremerkes til dette formålet, mot tilsvarende reduksjon i bevilgningen på kap. 325, post 21.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative budsjett, der det foreslås 2 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Fyllingsdalen teater.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til komiteens enstemmige merknad i Innst. 14 S (2018–2019) med positiv omtale av Fyllingsdalen teater som et av landets største og mest aktive teatermiljø med hovedfokus på barn, ungdom og profesjonelle medvirkende, samt regional talentutvik-

ling. Teateret har tydelig behov for økt driftsstøtte for å videreføre og videreutvikle tilbudet, og disse medlemmer mener det er viktig å støtte opp under sterke teatermiljø for og med barn og unge som tilbyr opplevelse av høy kvalitet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås 1 mill. kroner til Fyllingsdalen teater.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til sirkusenes plass i den norske kulturhistorien. Det første norske sirkuset ble etablert i 1949. Selv om vi lever i en multimedial verden, lar folk seg fortsatt begeistre av sirkusets mange sider. Sirkus er opplevelser i fellesskap og et godt avbrytning fra virkeligheten. Sirkus er også tradisjoner og kultur.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås bevilget 45,5 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Beløpet fordeler seg med 10 mill. kroner til Skuespiller- og danseralliansen, 13 mill. kroner til Musikkutstysordningen, 1,5 mill. kroner til Norske Festivaler, 3 mill. kroner til etablering av regionteater Østfold, 2 mill. kroner til Fyllingsdalen teater, 15 mill. kroner til Scenekunstbruket, og 1 mill. kroner til Danse- og teatersentrum, som bl.a. gir rom for å styrke scene-web.no.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Musikkutstysordningen fra 2019 ble utvidet til å bli en kulturutstysordning, der flere musikksjangre, amatørteater og andre frivillige teaterformål ble inkludert i ordningen. Disse medlemmer er positive til utvidelsen, men understreker at med utvidet mandat må det også følge økte bevilgninger til å håndtere det nye oppdraget.

Utvidelsen av ordningen har ført til en dobling av antall søknader, og disse medlemmer mener bevilgningen regjeringen foreslår, ikke er tilstrekkelig for å dekke minimumsbehovet for å hindre en reell svekkelse av ordningen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås 13 mill. kroner til Musikkutstysordningen ut over regjeringens forslag. Dette innebærer at den samlede bevilgningen, inkludert avsetningen via spillemidlene, kommer opp på totalt 30 mill. kroner, i tråd med det minimumsbehovet Musikkutstysordningen selv har uttrykt.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås en økning på 10 mill. kroner til Musikkutstyrsordningen mot en tilsvarende reduksjon i gaveforsterkningsordningen, som finansieres over spillemiddeloverskuddet fra Norsk Tipping AS. I tillegg foreslår Senterpartiet å reversere kuttet på ca. 4 mill. kroner til amatørteater- og frivillige teaterformål.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at 100 kunstnere nå er omfattet av Skuespiller- og danseralliansen, og er kjent med opptrappingsplanen med mål om 150 kunstnere ansatt innen utløpet av 2022.

Disse medlemmer mener Skuespiller- og danseralliansen er et viktig virkemiddel for styrking av kunstnerøkonomien, og ønsker at flere dansere og skuespillere omfattes av ordningen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det bevilges 10 mill. kroner til Skuespiller- og danseralliansen ut over regjeringens forslag. Av disse øremerkes 0,5 mill. kroner til forprosjektering av utvidelse til å inkludere musikere, etter modell fra musikeralliansen i Sverige.

Disse medlemmer vil trekke frem Scenekunstbrukets viktige rolle for produksjon, kvalitetssikring og formidling på det frie scenekunstheltet. Scenekunstbrukets modell fungerer godt, og disse medlemmer ønsker at denne modellen også utvides til å inkludere musikere, slik både Scenekunstbruket og andre aktører har spilt inn.

Disse medlemmer vil legge til rette for en utvidelse av Scenekunstbruket, som gir rom for utvidelse med musikkbruket – dette for å bidra til at det kan leveres enda flere scenekunst- og musikkopplevelser av høy kvalitet til barn og unge over hele landet. Etablering av musikkbruket vil kunne gjøres som en ny avdeling underlagt Scenekunstbruket.

Disse medlemmer viser derfor til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås 15 mill. kroner til Scenekunstbruket.

Disse medlemmer viser til sitt alternative budsjett, der det foreslås 15 mill. kroner til Scenekunstbruket for å gi rom for utvidelse til å inkludere musikere.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår å opprette Musikkbruket, etter modell av Scenekunstbruket, og har foreslått en økning på 15 mill. kroner ut over regjeringens forslag til dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at en rekke aktører har pekt på behovet for en organisasjon som ivaretar både utøver- og arrangørperspektivet, og som ser sammenhenger nasjonalt og internasjonalt for musikkproduksjoner for barn og unge. Creo peker på Musikkbruket som en løsning, og disse medlemmer støtter dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har foreslått en økning på denne posten med til sammen 29 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Disse fordeles med 2 mill. kroner til det viktige arbeidet Skuespiller- og dansealliansen gjør, 5 mill. kroner til Østfoldteatret, og 20 mill. kroner for å styrke tilskuddene til regionale kompetansesentre for dans.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti registrerer at regjeringen fortsetter å flytte tiltak fra kulturbudsjettet og over på spillemidlene. Høringsrunden bekrefter at flere reagerer på at spillemidlene brukes som salderingspost, og flere har etterspurt en mer prinsipiell tilnærming til hva tippesoverskuddet skal brukes til. Disse medlemmer viser også til at en del reaksjoner kommer nettopp fordi en rekke offentlige oppgaver og driftstilskudd er flyttet ut av statsbudsjettet og over i spillemidlene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår at alle aktører som ikke direkte jobber med den brede kulturfrivilligheten, flyttes fra tippemidlene og over til fast post på statsbudsjettet. Flyttingen foreslås gjort over to år, slik at i 2020 foreslås det at aktørene som flyttes over, får halve summen finansiert over statsbudsjettet, og halve summen gjennom tippemidlene. Summene er foreslått indeksregulert. Historiske spel foreslås innfasert under dette kappitlet med en sum på 2 mill. kroner i 2020.

3.3.7 Kap. 325 Allmenne kulturformål

Forslag 2020: 365 265 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 362 989 000 kroner.

Komiteen merker seg at kapitlet omfatter tilskudd til et bredt spekter av formål, fra den statlige virksomheten Kulturtanken til Nobels fredssenter, internasjonalt kulturelt arbeid, kulturforskning, kreative næringer og talentutvikling. Komiteen merker seg at regjeringen arbeider med en stortingsmelding om barne- og ungdomskultur, jf. omtale i Meld. St. 8 (2018–2019) Kulturens kraft – Kulturpolitikk for framtida. Komiteen viser til at Stortinget har bedt regjeringen legge frem en stortingsmelding om en styrket kulturskole

for fremtiden, og har en forventning til at det vil være en del av stortingsmeldingen om barne- og ungdomskultur. Videre merker komiteen seg at forskningsprogrammet KULMEDIA videreføres i en ny femårsperiode fra 2019.

Komiteen merker seg at bevilgningene over kapitlet skal bidra til å styrke kunst- og kultursektorens økonomiske bærekraft ved å vektlegge kulturens næringspotensial.

Komiteen mener kunst og kultur er grunnleggende for å skape gode liv og et godt samfunn. Kultur gir folk gode opplevelser og nye perspektiver, det binder folk sammen og skaper store og små fellesskap. I et samfunn som vektlegger demokrati, fellesskap og ytringsfrihet, er en sterk kulturpolitikk helt nødvendig. Mange får ikke muligheten til å oppleve kunst og kultur. Bakgrunn, økonomi og livssituasjon har mye å si for hvem som får delta. For komiteen er dette uakseptabelt. Kulturpolitikken skal sørge for at alle får muligheten til å oppleve ulike typer kultur gjennom hele livet, og det i hele landet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at gaveforsterkningsordningen bidrar til å utløse større pengegaver til kunst og kultur, gjennom at pengegavene utløser en gaveforsterkning til mottakeren på normalt 25 pst. av gavebeløpet. Flertallet viser til at dette utløser private initiativ til finansiering for betydelige summer hvert eneste år. Ordningen har blitt et av de største formålene innen kultur, hvor det er utløst private gaver for flere hundre mill. kroner til kulturformål.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen fra og med 2019 overførte gaveforsterkningsordningen til spilleoverskuddet fra Norsk Tipping AS. Disse medlemmer viser til regjeringens svar på spørsmål nr. 57 fra finanskomiteen, som bekrefter at ordningen bidrar til en betydelig skjevfordeling i landet og der det samlede tilskuddet har store geografiske variasjoner. Eksempelvis har Finnmark mottatt totalt 503 000 kroner, mens tilskudd til Oslo totalt har vært på over 105 mill. kroner i samme periode.

Dette styrker begrunnelsen for at ordningen fungerer dårlig, og disse medlemmer foreslår derfor å utvikle gaveforsterkningsordningen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at i Arbeiderpartiets alternative budsjett omprioriteres midlene til å styrke hhv. «Desentralisert ordning for tilskudd til kulturbygg» med 20 mill. kroner og «Kulturkort for ungdom» med

50 mill. kroner, som tas inn som nytt formål under fordeling av spillemidler til kulturformål i 2020.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, hilser historiske Bergen som har 950 årsjubileum i 2020. Det registreres med undring at kulturbyen ikke skal avholde folkefest, noe som kjent er en tradisjon i «Vestlandets hovedstad». Flertallet oppfordrer alle gode krefter til å gå sammen for en folkefest for bergenserne. Her bør også næringsliv og private inkluderes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det gis rom for økt satsing på kunst og kultur i hele landet, der ambisjonene for kulturfeltet skal heves, og tersklene for deltakelse skal senkes. Disse medlemmer mener kulturbudsjettet igjen skal opp på 1 pst. av statsbudsjettet, og har begynt opptrappingen.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås bevilget 64 mill. kroner ut over regjeringens forslag under dette kapitlet. Beløpet fordeler seg med 10 mill. kroner til Balansekunst, 2 mill. kroner til Norsk Publikumsutvikling, 10 mill. kroner til Den kulturelle spaserstokken, 5 mill. kroner til pilotprosjektet Kultur i fengsel i Østfold, 20 mill. kroner til etablering av regionale kulturfond, 1 mill. kroner til Ishavsmuseet, 1 mill. kroner til Melahuset og 15 mill. kroner til oppstart av Bodø – Europeisk hovedstad.

Disse medlemmer foreslår i tillegg å styrke Den kulturelle spaserstokken ytterligere med 10 mill. kroner via kap. 571, post 60.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti er bekymret for situasjonen til de praktiske og estetiske fagene i skolen. I dag har to av fem lærere som underviser i musikk på grunnskolen, ingen faglig fordypning i faget. Kun en av fem kunst- og håndverkslærere har kompetanse i faget tilsvarende 60 studiepoeng eller mer, og nesten halvparten har ingen fordypning i faget.

Disse medlemmer mener at et viktig bidrag for å motvirke dette vil være å benytte kompetansen til kommunenes kulturskolelærere. Det finnes over 4 000 kulturskolelærere rundt om i de norske kommunene. Disse medlemmer mener at disse lærerne kan bli en betydelig ressurs i arbeidet med å øke andelen lærere med kompetanse i de praktisk-estetiske fagene, samt at læreplanverket for grunnskolen appellerer til et samarbeid mellom grunnskolene og kulturskolen i fagene musikk og kunst- og håndverk.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen merker seg at bevilgningen skal dekke lønns- og driftsutgifter for Kulturtanken – Den kulturel-

le skolesekken Norge samt evaluerings- og kvalitetsutviklingsarbeid og andre typer fellestiltak på kulturområdet. Videre merker komiteen seg at posten foreslås redusert med 3,7 mill. kroner, mot tilsvarende reduksjon i inntektsbevilgningen på kap. 3325, post 1, som følger av at skolekonsertordningen er avviklet og Kulturtankens inntekter på området bortfaller.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti registrerer at Kulturtanken vokser som etat, og at deres mandat i budsjettfremlegget for 2020 foreslås utvidet fra å ivareta det nasjonale ansvaret for DKS til at etaten også skal «bidra i arbeidet med barne- og ungdomskultur og til å bedre mulighetene for barn og unges deltakelse». Disse medlemmer setter spørsmålsteget ved at Kulturtankens mandat utvides før fremleggelsen av barne- og ungdomskulturmeldingen, og forventer at det tas en gjennomgang av Kulturtankens rolle og mandat i forbindelse med den varslede meldingen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har foreslått å redusere tilskuddet til Kulturtanken med 15 mill. kroner. Dette må sees i sammenheng med forslaget om å opprette et nytt tiltak, Musikkbruket, som skal bistå i å lage gode produksjoner i hele landet og som foreslås lagt under kap. 328, post 78 med 15 mill. kroner.

POST 21 FORSKNING, UTREDNING OG SPEIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteen merker seg at bevilgningen omfatter Kulturdepartementets ansvarsoppgaver, herunder digitaliserings- og omstillingsprosjekter. Mer spesifikt vises det til forskning, utredninger, statistikk, samt spesielle driftsutgifter knyttet til dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, er enige om å foreslå følgende justering: 500 000 kroner flyttes fra kap. 325, post 21, og øremerkes til Fyllingsdalen teater, kap. 323, post 78.

POST 52 NORGES FORSKNINGSRÅD

Komiteen viser til at posten omfatter bevilgninger til forskning på kulturområdet. Videre merker komiteen seg at det bevilges midler til to forskningsprogrammer: KULMEDIA og SAMKUL, som skal bidra med ny kunnskap om hhv. kultur- og mediesektoren og om kulturelle dimensjoner ved aktuelle samfunnsutfordringer.

POST 71 KULTUR SOM NÆRING

Komiteen viser til at bevilgningen på posten skal dekke utgifter knyttet til tiltak som styrker kunnskapen om kultur som næring og kompetansen om entreprenørskap og forretningsdrift. Komiteen merker seg at tilskuddet til Arctic Race of Norway som i 2019 var budsjettert på kap. 315, post 86 Tilskudd til internasjonale idrettsarrangementer i Norge, er foreslått flyttet til denne posten fordi dette tilskuddet regnes for å være næringspolitisk begrunnet. Videre viser komiteen til at tilskudd til bedriftsnettverk som en del av oppdraget til Innovasjon Norge, er en del av oppgavene som overføres til fylkeskommunene fra 2020. Posten er som følge av dette redusert med 4,1 mill. kroner.

Komiteen viser til viktigheten av å stimulere til en bærekraftig og levende kulturnæring. Derfor er kultursektoren avhengig av midler som bidrar til dette, gjennom fordeling i Norsk kulturråd.

Komiteen merker seg at et stadig økende antall turister som besøker Norge, ser på kulturopplevelser som en svært viktig del av reisen. Ofte er det kunsten og kulturopplevelsene som gir oss inntrykkene vi ikke glemmer, og som får oss til å reflektere. Komiteen viser til at Norge tradisjonelt har vært et turistland som tilbyr enestående natur med fjorder og fjell, men at dette nå er i ferd med å bli utvidet. Vi har et fantastisk kunst- og kulturliv, av høy kvalitet, og tilfanget øker stadig. Komiteen viser til Strategi for kultur og reiseliv – Norge som attraktiv kulturdestinasjon, som ble lagt frem av regjeringen i juni 2019. Komiteen ser med forventning på departementets oppfølging av strategien.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener profileringen av Norge som reisemål er viktig, og merker seg at kulturturismen vokser. Disse medlemmer registrerer at regjeringen kutter i reiselivsatsingen, samme år som strategi for kultur og reiseliv legges frem. Disse medlemmer mener dette er uheldig, og viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås 30 mill. kroner til reiselivssatsingen i Innovasjon Norge under kap. 2421, post 74.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har foreslått å redusere tilskuddet til Innovasjon Norge. Dette må sees i sammenheng med forslaget om å øke tilskuddet til Norsk kulturfond. Dette medlem mener at tilskuddet til Innovasjon Norge i liten grad svarer ut kulturpolitiske målsettinger. Rene næringsfremmende tilskudd bør gis over næringsdepartementets budsjetter. Dette medlem viser til at svært mange kulturaktører i dag driver med utstrakt næringsvirksomhet, og at det er bygget opp omfattende næringsstrukturer i de ulike bransjene. Når regjeringen ønsker å støtte kulturnæringen, finner dette med-

lem det underlig at det ikke knyttes opp til eksisterende infrastruktur.

Komiteen vil understreke viktigheten av at det arbeides strategisk for å posisjonere Norge som en matnasjon. Norge har alle forutsetninger for å fremme lokal mat og drikke, ren mat og mat som kultur og næring. Vi er blant de fremste i verden på blant annet sjømat og rene og trygge landbruksprodukter. Nye innovasjoner innen mat og produktutvikling skjer stadig, nå sist tangtrøffel som er blitt en eksportvare. Komiteen mener at mat som kultur fremmer både geografisk og lokal identitet og gir grunnlag for næringsutvikling. Norsk gastronomi har likevel behov for å løfte seg videre internasjonalt og ikke minst beholde vår internasjonale posisjon i kokkemesterskap. Det gjøres mye bra for å løfte kokkeyrket, alt fra stipendet «Ingrid Espelid Hovigs matkulturpris» til konkurransen «Årets Norske Kokk». Dette er viktige og store anerkjennelser av våre kokker og deres fremme av matkulturen.

Komiteen viser til at Norge i flere år har hatt verdensledende kokker som både hjemme og ikke minst ute har arbeidet med å promotere og bruke norske råvarer og norsk matkultur. Norske Kokkers Landsforening og Kokkelandslaget har i flere år arbeidet for å bedre rekruttering til kokkefaget, gjennom å satse på et landslag som utviser stolthet og profesjonalitet over å få representere landet vårt i internasjonale konkurranser. Dette har gitt flere gode resultater i konkurranse, som eksempelvis Bocuse d'Or.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at for å videreutvikle rekruttering, kompetanseheving og utvikling av flere internasjonale fremragende norske kokker og ambassadører for norsk matkultur og norske råvarer, settes det av 500 000 kroner til Bocuse d'Or Norge.

For øvrig vises det til merknadene i næringskomiteens budsjettinnstilling, Innst. 8 S (2019–2020), og i utdannings- og forskningskomiteens budsjettinnstilling, Innst. 12 S (2019–2020) kap. 1137, post 70, hvor bevilgningsforslaget ligger.

POST 72 KULTURSAMARBEID I NORDOMRÅDENE

Komiteen merker seg at bevilgningene på posten omfatter tilskudd til norsk-russisk kultursamarbeid og arbeid med å utvikle kultursamarbeid over grensene i nordområdene. Komiteen merker seg at det av avsetningen foreslås tildelt 2,5 mill. kroner til Pikene på broen og 2,3 mill. kroner til Samovarteatret. Videre foreslås 3,0 mill. kroner til kulturprogrammet Barentskult, tilsvarende bidraget fra de andre tilskuddspartene. Videre merker komiteen seg at det i tillegg til å fordeles midler på inntil 0,6 mill. kroner til Barentssekretariatet og

0,3 mill. kroner til Den nordlige dimensjons kulturpartnerskap, settes av midler som skal fordeles etter utlysning til prosjekter for utvikling av norsk-russisk kultursamarbeid.

POST 73 (NY) REGIONALE KULTURFOND

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i dag finnes gode ordninger for det profesjonelle kulturfeltet og det frivillige kulturfeltet, men ingen ordninger som ser på samspillet mellom det profesjonelle feltet og amatørfeltet.

Disse medlemmer mener ideen om å bygge opp regionale kulturfond som supplement til den nasjonale kultursatsingen er en god løsning, da dette vil bidra til å styrke kultursatsingen i hele landet, i tillegg til å styrke samspillet på tvers av frivilligheten og det profesjonelle kulturliv.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener etablering av regionale kulturfond i tillegg vil bidra til å styrke det frie feltet og bidra positivt til kunstnerøkonomien. Disse medlemmer viser derfor til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å sette av 20 mill. kroner til oppbygningen av regionale kulturfond.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at den pågående regionreformen har stor betydning for kulturlivet, og viser til merknader i forbindelse med kulturmeldingen, Meld. St. 8 (2018–2019). I stedet for å stykke opp eksisterende, velfungerende ordninger, ønsker disse medlemmer å bygge opp nye lokale og regionale tiltak.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det i partiets alternative budsjett er satt av 10 mill. kroner til regionale kulturfond, der staten bidrar til opptrapping.

POST 75 EUS PROGRAM FOR KULTUR OG AUDIOVISUELL SEKTOR M.M., *kan overføres*

Komiteen merker seg at posten skal dekke utgifter til norsk deltakelse i EUs program for kultur og audiovisuell sektor, Kreativt Europa 2014–2020. Programmet har en samlet ramme på 1,46 mrd. euro. Bevilgningen på posten er på 40 mill. kroner. Gjennom Kreativt Europa 2014–2020 har norske kultur- og medieaktører mulighet til samarbeid, nettverk og utvikling, samt tilgang på finansiering. Videre merker komiteen seg at posten også dekker Norges årlige bidrag til Europarådets utvidede delavtale om europeiske kulturveier og Norges årlige bidrag til fondet som er opprettet under UNESCOs konvensjon av 17. oktober 2003 om vern av den immaterielle kulturarven.

POST 77 (Ny) TILSKUDD TIL PROSJEKT- OG UTVIKLINGSMIDLER PÅ ARKIVFELTET

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår at alle aktører som ikke direkte jobber med den brede kulturfrivilligheten, flyttes fra tippemidlene og over til fast post på statsbudsjettet. Flyttingen foreslår gjort over to år, slik at i 2020 foreslås det at aktørene som flyttes over, får halve summen finansiert over statsbudsjettet, og halve summen gjennom tippemidlene. Summene er foreslått indeksregulert. Tilskudd til prosjekt- og utviklingsmidler på arkivfeltet foreslås innfaset under dette kapittelet med en sum på 12,3 mill. kroner i 2020.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten skal dekke tilskudd til ulike allmenne kulturformål. Videre merker komiteen seg at tilskuddet til Foreningen Norden vil som for 2019 bl.a. omfatte tilskudd til nordisk informasjonsvirksomhet, og at tilskuddet til Norges Døveforbund foreslås overført til kap. 326, post 73. Komiteen viser også til at det foreslås at Balansekunst, som er et samarbeid mellom 70 norske kunst- og kulturorganisasjoner som arbeider for et likestilt og mangfoldig kulturliv, får et tilskudd på 2,3 mill. kroner.

Komiteen understreker Melahuset har en unik og samlende rolle som møtested på tvers av kulturelle forskjeller. Komiteen mener også at Melahusets bruk av kunst og kultur sprer kunnskap og skaper forståelse mellom mennesker og kulturer på et vis som bidrar til et raust og inkluderende samfunn.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom regjeringspartiene i Stortinget, hvor det foreslås å bevilge 1 mill. kroner til Melahuset ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative budsjett, der det foreslås 1 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Melahuset.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, merker seg at støtten til Balansekunst videreføres, og vil understreke viktigheten av initiativ som kommer nedenfra, hvor en samlet kulturbransje har identifisert et problem i egen bransje i etterkant av metoo og funnet frem til konkrete løsninger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at Balansekunst er et initiativ som kommer nedenfra, hvor nå over 80

norske kunst- og kulturorganisasjoner står samlet for å sikre et likestilt og mangfoldig kulturliv.

Bevisstgjørings- og kunnskapsarbeidet krever en langsiktig innsats, og disse medlemmer mener det er viktig at Balansekunst settes i stand til å gjøre enda mer i arbeidet mot seksuell trakassering og for et mer likestilt kulturliv.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 10 mill. kroner til Balansekunst ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å bevilge, ut over regjeringens forslag, midler til Ung Kultur Møtes (3 mill. kroner), Norsk skogfinsk museum (2 mill. kroner), og foreningen Norske Festivaler (1,8 mill. kroner).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har satt av en økning på 18,9 mill. kroner ut over regjeringens forslag på posten. Av disse settes 10 mill. kroner av til en ordning for å starte opp allianser for frilans filmskapere, musikere, komponister og eventuelle andre relevante grupper, etter modell av en vellykket ordning på danse- og skuespillerfeltet. Videre foreslås det satt av 3 mill. kroner til økt tilskudd til UKM Norge, 400 000 kroner til teksting av teater og 1,5 mill. kroner til Norsk Publikumsutvikling. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår at alle aktører som ikke direkte jobber mer den brede kulturfrivilligheten, flyttes fra tippemidlene og over til fast post på statsbudsjettet. Flyttingen foreslås gjort over to år, slik at i 2020 foreslås det at aktørene som flyttes over, får halve summen finansiert over statsbudsjettet, og halve summen gjennom tippemidlene. Summene er foreslått indeksregulert. Folkeakademienes Landsforbund foreslås innfaset under dette kapittelet med en sum på 4 mill. kroner i 2020.

POST 79 TIL DISPOSISJON, *kan nyttes under post 1*

Komiteen merker seg at det i bevilgningsforslaget for 2020 er innarbeidet tilskudd på 1 mill. kroner til Jakob Sande-senteret i Fjaler, 1,5 mill. kroner til istandsettelse av Knut Hamsuns private bibliotek i dikterstuen på Nørholm og 0,5 mill. kroner til Girl Tech Fest 2020. Girl Tech Fest 2020 er et teknologiarrangement for jenter i 3.–5. klasse med mål om å øke andelen jenter som studerer datateknologi og realfag etter fullført videregående skole.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom

regjeringspartiene i Stortinget, hvor det foreslås at Ishavsmuseet Aarvak i Brandal bevilges 1 mill. kroner til formidlingsarbeid. Flertallet mener dette kan bidra til at museet styrker sin lokale, nasjonale og internasjonale posisjon som forvalter av den polare historien. Videre vil flertallet be museet initiere ny dialog med Sunnmøre museum om konsolidering/samarbeid.

POST 81 (Ny) BODØ – EUROPEISK KULTURHOVEDSTAD

Komiteen gratulerer Bodø som ble utnevnt til europeisk kulturhovedstad 2024, og ser frem til å følge prosjektet videre frem mot gjennomføringen av arrangementet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti er glad for at Bodø har blitt utnevnt til europeisk kulturhovedstad 2024, og er dermed også den første europeiske kulturhovedstad nord for polarsirkelen. Disse medlemmer registrerer at regjeringen tidlig sa nei til å støtte Bodøs søknad og statlig delfinansiering, og er skuffet over at det heller ikke foreslås å støtte satsingen i årets budsjettforslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det er viktig å støtte opp om Bodø som europeisk kulturhovedstad og viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det foreslås 15 mill. kroner til satsingen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til den gledelige nyheten at Bodø vil bli den første europeiske kulturhovedstaden, og viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har satt av 10 mill. kroner til dette.

POST 82 NOBELS FREDSSENTER

Komiteen merker seg at bevilgningen over posten omfatter driftstilskudd til Nobels Fredssenter. Videre merker komiteen seg at Fredssenteret har behov for større lokaler, og at det igangsettes en utredning om den gamle Norges Bank-bygningen kan være egnet for Fredssenterets behov.

POST 83 (Ny) ETABLERINGSSTØTTE FRITIDSKLUBBER

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det er stort behov for å løfte den kulturelle grunnmuren, og at fritidsklubbene er en viktig del av denne grunnmuren. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår å sette av 15 mill. kroner til en ordning med etableringsstøtte for fritidsklubber.

POST 86 TALENTUTVIKLING

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten omhandler Talent Norge AS, som stimulerer til privat

støtte til programmer for kunstfaglig utvikling av talenter på veien mot en profesjonell karriere.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at Rikskonsertene i august 2015 fikk et nytt og utvidet mandat som innebar at Rikskonsertene endret navn til Kulturtanken, og at virksomheten fikk nye oppgaver som en nasjonal enhet for alle kunstuttrykkene i Den kulturelle skolesekken. Flertallet viser til at det nye og utvidede mandatet medførte endringer i arbeidsvilkårene for musikerne som tidligere var knyttet til Rikskonsertene. Flertallet registrerer at disse endringene er blitt møtt med kritikk fra musikere som har mistet særskilte vilkår som de hadde i skolekonsertordningen som Rikskonsertene opererte. Flertallet er bekymret for at utøvere som tidligere var tilknyttet denne ordningen, nå velger den bort fordi den ikke lenger oppleves som attraktiv. Videre er flertallet bekymret for at dette kan medføre at tilbudet til barn og unge gjennom DKS svekkes. Flertallet ber om at regjeringen ser på denne problemstillingen i den kommende barne- og ungdomskulturmeldingen som er varslet høsten 2020.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har foreslått å redusere tilskuddet til Innovasjon Norge. Dette må sees i sammenheng med forslaget om å øke tilskuddet til Norsk kulturfond og andre tiltak under kapittel 325. Dette medlem har merket seg at flere aktører i kulturlivet i liten grad opplever at Talent Norge svarer ut behovene i kulturlivet. Talentfremme og å bygge opp nye, sterke kunstnerskap er en integrert del av arbeidet hos svært mange av de etablerte institusjonene. Når regjeringen ønsker å støtte kulturnæringen, finner dette medlem det underlig at støtten ikke i større grad knyttes opp til eksisterende infrastruktur.

3.3.8 Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål

Forslag 2020: 966 900 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 853 612 000 kroner.

Komiteen merker seg at det er flere viktige mål som ligger til grunn for bevilgningene i 2020. Komiteen bemerker at biblioteksektoren skal styrkes som aktiv formidler av kunnskap og kulturarv, at personer med funksjonsnedsettelse skal ha god tilgang på litteratur og bibliotek tjenester, og at Språkrådet skal gjennom målrettede aktiviteter fremme norsk språks status og bruk på utsatte samfunnsområder. Komiteen viser til at det skal legges til rette for bredde, mangfold og kvalitet i norsk litteratur og god tilgjengelighet for alle.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, er glade for at regjeringen følger opp de språkpolitiske ambisjonene i Meld. St. 8 (2018–2019). I Innst. 258 S (2018–2019) skriver flertallet at det er «viktig med målrettede tiltak som bedrer situasjonen for nynorsk og nynorskbrukerne, som er i mindretall». Flertallet venter at dette blir fulgt opp i den kommende språkmeldinga og i språkløva.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener norsk litteratur trenger et politisk løft som må sikres gjennom en egen litteraturstrategi med økt stimulering av lesetiltak, økt innsats i innkjøpsordningene og overfor forfatterne, satsing på formidlingsarenaer og litteraturfestivaler, samt en boklov som sikrer fastprissystemet og dermed det litterære mangfoldet.

Disse medlemmer viser til at en styrket satsing på lesing og litteraturformidling er en viktig oppgave, som ikke først og fremst løses gjennom nasjonale bokår og store utenlandssatsinger, men gjennom langsiktige tiltak og utvikling. Disse medlemmer registrerer at regjeringen likevel ikke prioriterer å legge til rette for videreføring av prosjekter igangsatt i bokåret 2019 og oppfordrer regjeringen til å sette i gang et arbeid med mål å få på plass en langsiktig og bred satsing for lesing.

Disse medlemmer mener bibliotekene har en viktig rolle både som møteplass og formidlere av kulturopplevelser. Disse medlemmer mener at skolebibliotekene må styrkes og vil følge med på hvordan prøveprosjektet med skolebibliotek i innkjøpsordningen fungerer.

Disse medlemmer registrerer samtidig at Kulturrådet har slått sammen flere ordninger og etablert en ny ordning for tidsskrift og kritikk, som trer i kraft 1. januar 2020, og som omfatter både prosjekter, arrangement og produksjon. Disse medlemmer registrerer at denne endringen blant annet innebærer at innkjøpsordningen for kulturkritikk erstattes av en subsidiert abonnementsordning til folkebibliotek. Omleggingen innebærer økt kostnad for bibliotekene, men samtidig også et mer aktivt forhold til hvilke tidsskrift som skal finnes i det enkelte bibliotek.

Disse medlemmer mener innkjøpsordningene er viktige, nettopp fordi de bidrar til å sikre et godt, likeverdig og mangfoldig tilbud i hele landet. Folkebibliotekene har til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Disse medlemmer oppfordrer derfor regjeringen til å følge med på om denne omleggingen, der innkjøpsordningen erstattes med

subsidiert abonnementsløsning, fører til et endret tilbud hos folkebibliotekene.

Disse medlemmer ser at overgangen til digitale plattformer er i ferd med å endre barn og unges forhold til litteratur og mener det er behov for å se litteratur i et dobbelt perspektiv, som en kunstform og et bidrag til språkutvikling, lese- og skriveferdigheter. Disse medlemmer forventer at regjeringen vil adressere dette i den varslede barne- og ungdomskulturmeldingen.

Disse medlemmer har registrert at Foreningen lles og Leser søker bok etterlyser bedre forutsigbarhet for sin drift. Dette er viktige organisasjoner for å fremme leselyst og leseglede. Disse medlemmer mener derfor at organisasjonene bør finansieres over annet kapittel og post.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen merker seg at posten foreslås økt til 722 180 000 kroner. Bevilgningene på posten skal dekke lønns- og driftsutgifter for Nasjonalbiblioteket, Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek og Språkrådet, i tillegg til 5,6 mill. kroner til Statens kartverk for ivaretagelsen av forvaltningsoppgaver etter stedsnavnsloven og enkelte utgifter i departementets regi.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteen merker seg at bevilgningen omfatter midler til utvikling og drift til infrastruktur og fellestjenester for folkebibliotekene.

POST 45 STØRRE UTSTYRSANSKAFFELSER OG VEDLIKEHOLD, *kan overføres*

Komiteen merker seg at bevilgningen gjelder Nasjonalbibliotekets investeringer, og at den i hovedsak skal dekke oppgraderinger og utskiftninger av den tekniske infrastrukturen, inkludert digitalt sikringsmagasin. Komiteen bemerker at posten foreslås økt med 28,4 mill. kroner for å dekke investeringskostnadene som Nasjonalbiblioteket vil få som følge av utvidelsen av virksomheten i Mo i Rana.

POST 73 SPRÅKORGANISASJONER

Komiteen merker seg at bevilgningene på denne posten gis som tilskudd til språkorganisasjoner og andre språktiltak.

Komiteen mener at de to barne- og ungdomssatsingene til Landssamanslutninga av nynorsk kommunar (LNK) er to svært vellykkede og viktige tiltak. Både *framtida.no* og *framtidajunior.no* leverer journalistikk som barn og ungdom ikke får tilgang til på nynorsk ellers. Komiteen merker seg også Riksmålsforbundets arbeid for et bedre språk og høyere språkbevissthet hos alle som bruker norsk i tale og skrift. Komiteen vil understreke viktigheten av godt språk for samfunnet og viser for øvrig til de andre språkorganisasjonene som

mottar tilskudd fra denne posten, og Språkrådet (kap. 326, post 1), som er statens organ for oppfølging av språkpolitikken.

POST 74 DET NORSKE SAMLAGET

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten skal gå til Det Norske Samlagets arbeid med å styrke nynorsk språk, litteratur og kultur gjennom å gi ut et bredt tilbud av bøker på nynorsk. Komiteen merker seg at tilskuddet til Det Norske Samlaget foreslås økt med 1 mill. kroner for å legge til rette for flere digitale lydbøker på nynorsk for barn og unge.

POST 75 TILSKUDD TIL ORDBOKSARBEID

Komiteen viser til at Språkrådet og Universitetet i Bergen siden 2018 har arbeidet med revisjon av Nynorskordboka og Bokmålsordboka. Komiteen merker seg at dette arbeidet videreføres i 2020 med en avsetning på 5,5 mill. kroner på posten.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har satt av en økning på 300 000 kroner ut over regjeringens forslag, til arbeidet med Norsk Ordbok.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteen merker seg at posten omfatter tilskudd til blant annet NORLA – Senter for norsk skjønn- og faglitteratur i utlandet, Norsk Forfattersentrum, Norsk barnebokinstitutt, litteraturhus m.m.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil trekke frem Norsk Forfattersentrums arbeid som viktig, både for forfatterens økonomi og gjennom å bidra til litteraturformidling av høy kvalitet i hele landet.

Disse medlemmer har registrert den store økningen i aktivitetsnivå de siste årene og at dette har skjedd samtidig som en realnedgang i driftstilskudd. Norsk Forfattersentrum har en viktig rolle for å sikre formidling av litteratur til alle, noe disse medlemmer vil å støtte opp om.

På bakgrunn av dette viser komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det foreslås å bevilge 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Norsk Forfattersentrum.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det foreslås 3 mill. kroner mer til Norsk Forfattersentrum ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til det viktige arbeidet Norsk Forfattersentrum gjør for å formidle litteratur i hele landet, og viser til at organisasjonen i Sosialistisk Venstreparti sitt budsjett er foreslått å få en økning ut over regjeringens forslag på 5,2 mill. kroner. Dette medlem viser videre til at videreutvikling av CRIstin og hjelp til akkreditering i arkiv, museum og bibliotek er foreslått med 1 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at arbeidet med å fremme lesing i hele befolkningen er av avgjørende betydning dersom vi skal fortsette å være et land med en befolkning som leser mye. Disse medlemmer ser derfor med bekymring på at mye av lesesatsingen ser ut til å forsvinne etter at Bokåret 2019 og Frankfurt 2019 er avviklet. De mange organisasjoner med mye kompetanse på å fremme lesing etterlyser langsiktige tilskuddsordninger for å kunne etablere gode, langsiktige lesetiltak.

Disse medlemmer merker seg det gode arbeidet Foreningen !les og Leser søker bok gjør for å stimulere til lesing, og ber om at disse organisasjonene får styrket sine budsjetter over Kulturfondet.

Disse medlemmer viser til at bibliotekene er blodårene i demokratiet, og mener bibliotekene har vist en enestående evne til omstilling og nyskaping.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser derfor til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett der bibliotekene er foreslått et løft på til sammen 80 mill. kroner, men 30 mill. kroner til langsiktige tiltak til fordeling i bibliotekene og 20 mill. kroner til et nasjonalt løft for bibliotekene som tildeles over kap. 320.

Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår at alle aktører som ikke direkte jobber med den brede kulturfrivilligheten, flyttes fra tippemidlene og over til fast post på statsbudsjettet. Flyttingen foreslås gjort over to år, slik at i 2020 foreslås det at aktørene som flyttes over får halve summen finansiert over statsbudsjettet, og halve summen gjennom tippemidlene. Summene er foreslått indeksregulert. Tilskudd til prosjekt- og utviklingsmidler på bibliotekfeltet foreslås innfaset under dette kapitlet med en sum på 50 mill. kroner i 2020.

POST 80 TILSKUDD TIL TILTAK UNDER NASJONALBIBLIOTEKET

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten omfatter tilskudd til ulike bibliotek- og kulturrelaterte tiltak som forvaltes av Nasjonalbiblioteket.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alterna-

tive budsjett der det er foreslått å sette av 10 mill. kroner til lesetiltak fordelt av Nasjonalbiblioteket etter modell av Bokåret, til tiltak utenfor biblioteket.

3.3.9 *Kap. 327 Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv*

Forslag 2020: 89 160 000 kroner.

Komiteen støtter den foreslåtte bevilgningen til Nidaros domkirkes restaureringsarbeider.

3.3.10 *Kap. 328 Museum og visuell kunst*

Forslag 2020: 2 204 645 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 1 864 415 000 kroner.

Komiteen viser til at Nøstetangen Norsk Glassmuseum i Hokksund i Buskerud ønsker å utvikle seg videre forankret i den nasjonale kulturarven Nøstetangen Glasværk representerer. Komiteen ser positivt på dette initiativet. Komiteen peker på at Nøstetangen Norsk Glassmuseum har bygget opp en presentasjon av norsk småglassproduksjon fra 1741 og fram til nåtid. Komiteen vil fremheve at museet får til mye med små ressurser og har spennende utviklingsplaner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom regjeringspartiene på Stortinget, hvor det foreslås å bevilge 1,4 mill. kroner i driftstilskudd til Nynorsk kultursentrum for å etablere Vinje-senteret for diktning og journalistikk.

Flertallet viser videre til budsjettenigheten på 4 mill. kroner på kap. 322, post70 til Jøssingfjord Vitenmuseum for grunnarbeidet som må gjøres med å fjerne giftig forurensningsmasse og komme i gang med byggingen. Flertallet viser til at Jøssingfjord Vitenmuseum skal være klar for åpning i 2021 og har som mål å synliggjøre sammenhengen mellom Dalanes natur, mennesker og teknologi, samt vekke interessen for realfag blant barn og unge.

Flertallet er positive til at Nynorsk kultursentrum er en nasjonal kulturinstitusjon med fast virksomhet i Ørsta, Ulvik og Vinje, og med turneer i 50–100 kommuner årlig. Det er i tråd med språkpolitikken å skape kunnskap og opplevelser om og på nynorsk i hele landet.

Flertallet peker på at den økte bevilgningen til Vinje-senteret vil gi senteret mulighet til å ansette den faglige kompetansen som trengs for å etablere et nasjonalt senter for journalistikk, romaner og noveller.

Flertallet er også positive til at Nynorsk kultursentrum, etter framlegget i statsbudsjettet, får disponere midlene som til nå har vært øremerket Vinje-fondet til andre tiltak som kan styrke nynorsk i mediene og nynorsk skriftkultur. Flertallet mener også at stiftelsen

bør kunne benytte det som i dag har vært et øremerket tilskudd til leksikonartikler uten øremerking, slik at den får disponert den samlede innsatsen til mer digital formidling av og på nynorsk, best mulig.

Flertallet vil bemerke at dette er i tråd med regjeringens politikk om færre føringer for hvordan kulturlivet benytter bevilgede midler.

Komiteen viser til Stiftelsen Nordisk Bibelmuseum, som forvalter Nordens største private bibelsamling. Dette er den desidert største slike samlingen i Norden med flere enn 2 000 bibler, en samling som inneholder en rekke meget verdifulle verk, blant annet Nordens første samiske bibel fra 1811. Samlingen inneholder også de fire eldste biblene i Norden: Gustav Wasas bibel fra 1541, Christian den tredjes bibel fra 1550, Fredrik den andres bibel fra 1589 og Christian den fjerdes bibel fra 1633.

Komiteen viser til at Stiftelsen Nordisk Bibelmuseum ønsker et privat-offentlig samarbeid om driften av et nordisk bibelmuseum lokalisert i Oslo for i større grad å gjøre samlingen tilgjengelig for allmennheten.

Komiteen understreker at Bibelen er en viktig del av vår kulturhistorie og har betydd mye for utvikling av språk, verdier, samfunnet og vår lovgivning. På denne bakgrunn anmoder komiteen regjeringen om å vurdere muligheten for et privat-offentlig samarbeid med Stiftelsen Nordisk Bibelmuseum.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at regjeringens ABE-kutt har svekket museenes økonomiske situasjon og har ført til nedbemanning og redusert tilbud flere steder. Disse medlemmer mener museene må styrkes slik at de kan utvikle kvaliteten i alle deler av arbeidet. Derfor mener disse medlemmer at det må legges til rette for at museene møter publikum på nye måter og blir åpnere møtearenaer, og ser frem til en gjennomgang av museumssektoren i den varslede museumsmeldingen.

Disse medlemmer viser også til anmodningsforslag og vedtak nr. 486 av 7. mars 2017 om en helhetlig vurdering av museumsreformen, og representantforslaget fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti som lå til grunn for vedtaket. Disse medlemmer viser til at bakgrunnen for forslaget var at museumsreformen er en stor og krevende reform og at det derfor er behov for en helhetlig gjennomgang av situasjonen. Disse medlemmer har forventning til at regjeringen, i sin helhetlige vurdering av museumsreformen, foretar en grundig evaluering av selve reformen og konsekvensene av denne.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås 52,4 mill. kroner ut over regjeringens

forslag under dette kapittelet, og 0,5 mill. kroner til Norwegian Crafts gjennom at tilskudd til X Games reduseres tilsvarende.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det trengs en rekke løft for museene, og at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår til sammen 48,2 mill. kroner under dette kapittelet.

Dette medlem viser til at det er store muligheter i arbeidet med digitaliseringsarbeidet i museene, og at det er etterspurt et reelt løft for denne sektoren. Dette medlem viser til at det i Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett er satt av 20 mill. kroner til et digitalt løft for museene under en ny post 71.

Dette medlem viser til at det er satt av 10 mill. kroner til en ordning med museumsrabatt for barn og unge under en ny post 75.

Dette medlem viser til at det er helt nødvendig med en opprydning av hvilke aktører som skal få tilskudd over kulturdelen av tippemidlene. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår at alle aktører som ikke direkte jobber med den brede kulturfrivilligheten, flyttes fra tippemidlene og over til fast post på statsbudsjettet. Flyttingen foreslås gjort over to år, slik at i 2020 foreslås det at aktørene som flyttes over får halve summen finansiert over statsbudsjettet, og halve summen gjennom tippemidlene. Summene er foreslått indeksregulert. Prosjekt- og utviklingsmidler på museumsfeltet foreslås innfaset under dette kapittelet med 27 mill. kroner, under ny post 77.

POST 70 DET NASJONALE MUSEUMSNETTVERKET

Komiteen har merket seg at KODE kunstmuseer og komponisthjem har hatt svært vanskelige magasinforhold siden museet ble konsolidert i 2006. Museet har tatt i bruk flere sentrale publikums- og utstillingsarealer til magasininformål. Et nytt magasin er av avgjørende betydning både for formidling til publikum og for å ivareta de mer en 50 000 kunstgjenstandene. Et eksternt magasin er estimert til en årlig kostnad på 8 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom regjeringspartiene på Stortinget, hvor det foreslås at KODE bevilges 3 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative budsjett der det foreslås 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag til KODE.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti er opp-tatt av at visuell kunst er tilgjengelig for befolkningen i

hele landet. Staten har et særskilt ansvar for at investering i bygg og driftsstøtte blir fordelt på en måte som støtter opp under dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 50,4 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Beløpet fordeles med 5 mill. kroner til Museene i Akershus, 5 mill. kroner til KUBEN i Aust-Agder, 2 mill. kroner til Vest-Agder museum, 4 mill. kroner til Båastede, 5 mill. kroner til KODE, 2 mill. kroner til Sør-Troms museum, 5 mill. kroner til Musea på Sunnmøre, 2 mill. kroner til Buskerudmuseet, 2 mill. kroner til Lillehammer kunstmuseum, 2 mill. kroner til Stiklestad Nasjonale Kultursenter, 10 mill. kroner til Norsk Skogfinsk Museum, 5 mill. kroner til Vestfoldmuseet og 1,4 mill. kroner til Vinjesenteret. I tillegg økes driftstilskuddet til Norsk Oljemuseum under kap. 1800.

Disse medlemmer viser til at KODE er landets nest største kunstmuseum med unike samlinger fra Grieg, Rasmus Meyer, Stenersen, Ole Bull, J.C. Dahl, Sæverud med flere. KODE har i dag den laveste statlige støtten av de store kunstmuseene med 29,6 pst. Disse medlemmer foreslår derfor å øke driftsstøtten til KODE med 5 mill. kroner.

Disse medlemmer registrerer at regjeringen viderefører 5 mill. kroner til Hestmanden i 2020. Disse medlemmer forutsetter en god dialog og tett oppfølging slik at skipet kan markere 75-årsdagen for frigjøringen av Norge.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det foreslås 1,8 mill. kroner i driftstilskudd til Doktortjønna/Museene i Sør-Trøndelag, og 1,4 mill. kroner til Nynorsk kultursentrum – Vinjesenteret.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår å øke posten med totalt 7,4 mill. kroner, der Vinjesenteret får 1,4 mill. kroner, Hardanger Fartyversenter får 1 mill. kroner og Kunstmuseet KODE i Bergen får økt sitt tilskudd med 5 mill. kroner.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at Akvariet i Bergen er en sentral aktør i den maritime og marine klyngen på Vestlandet, og for vår nasjonale havsatsing. Flertallet viser videre til at Akvariet i Bergen har en utdatert bygningsmasse, og for tiden arbeider med en relokalisering sammen med Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet. Nye Akvariet skal bli en verdensledende kunn-

skaps- og formidlingsarena: en arena for undervisning, forskning, forvaltning, havnæring og reiseliv. Flertallet vil påpeke viktigheten av at dette arbeidet følges opp.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det bevilges 2 mill. kroner til Fullriggeren Sørlandet, og 0,5 mill. kroner til Norwegian Crafts, gjennom at tilskudd til X Games reduseres tilsvarende.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har satt av en økning på 10,8 mill. kroner ut over regjeringens forslag, fordelt på 5 mill. kroner til tilbakeføring av samisk kulturarv gjennom Bååsted-prosjektet, 3 mill. kroner til Norsk Skogfinsk Museum, 1 mill. kroner til Norwegian Arts Abroad og 1,8 mill. kroner til Rørosmuseet og fortsatt drift av Dokortjønna.

3.3.11 Kap. 329 Arkivformål

Forslag 2020: 457 897 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 425 021 000 kroner.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener at private arkiver trenger bedre statlige finansieringsordninger, og viser til representantforslag om å gjenopprette støtteordningen for privatarkiv, Dokument 8:117 S (2015–2016), jf. Innst.157 S (2016–2017). Dette medlem viser videre til Senterpartiets alternative statsbudsjett der det foreslås å styrke støtten til arkivformål med 1 mill. kroner.

Medieformål m.m.

3.3.12 Kap. 334 Filmformål m.m.

Forslag 2020: 858 260 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 826 990 000 kroner.

Komiteen merker seg at kapitlet omfatter bevilgninger som skal stimulere til verdiskapning og investeringer i norske filmer, serier og dataspill og sikre at den norske kulturnæringen har minst like gode rammebetingelser som andre næringer. Komiteen er enige i at det er et mål å legge til rette for at det produseres og formidles audiovisuelt innhold på norsk og samisk språk av høy kvalitet, og at dette er tilgjengelig for et bredt publikum, for å styrke norsk språk, identitet og kultur. Komiteen merker seg at regjeringen tar sikte på å legge fram et forslag om at tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester må investere en andel av sin omsetning i norske audiovisuelle produksjoner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti registrerer at regjeringen foreslår en strategi for filmformidling og mener det vil være behov for en bredere forankring av dette arbeidet gjennom at arbeidet forankres i Stortinget.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om filmformidling.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at en satsing på film- og spillindustrien er nødvendig for at man skal få til mer norskprodusert film og spill. Økning i filmfondet og de regionale filmsentrene, nye belønningsordninger og et eget spillinstitutt vil styrke den norske produksjonen. I tillegg må visningssteder og filmfestivaler få et nødvendig løft. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har satt av en samlet økning på 80,25 mill. kroner til økt støtte til film og spill.

Dette medlem viser til at norskproduserte spill har et stort utviklingspotensial. I dag konkurrerer utviklere av spill med de samme pengene som film. Det gjør det vanskelig å sikre det løftet som er nødvendig. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett der det foreslås 40 mill. kroner til et eget spillinstitutt etter modell av filminstituttet.

Dette medlem viser til at tilskuddet til filmfestivaler er foreslått økt med 5 mill. kroner, og til de regionale filmsentre med 15 mill. kroner. Filmklubber og regionale cinemateker er foreslått økt med 5 mill. kroner.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen merker seg at bevilgningen skal dekke lønns- og driftsmidler til Norsk filminstitutt samt mindre utredningsoppgaver på området. Komiteen merker seg at Norsk filminstitutt er en del av nettverket Norwegian Arts Abroad, som har til mål å fremme eksport og profilering av norsk kultur i utlandet, og at bevilgningen er økt med 1 mill. kroner som følge av dette.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, kan overføres

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten omfatter oppdragsvirksomhet ved Norsk filminstitutt.

POST 50 FILMFONDET

Komiteen merker seg at bevilgningene på posten omfatter tilskudd til filmfeltet, fra utvikling og produksjon til lansering, formidling og tilgjengeliggjøring av audiovisuelt innhold. Tilskudd til utvikling og lansering av dataspill er også inkludert i bevilgningen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kris-

telig Folkeparti, viser til regjeringens satsing på dataspill og økningen på posten med 7 mill. kroner. Flertallet ser det som hensiktsmessig at virkemiddelapparatet vektlegger et bredere og tyngre utvalg av norske spill og er glade for at regjeringen følger opp dette.

Flertallet støtter opp om regjeringens mål for dataspillpolitikken, herunder et variert tilbud av norske dataspill av høy kvalitet, en profesjonell og mangfoldig dataspillbransje, gjennomslagskraft for norske dataspill og en inkluderende og tilgjengelig dataspillkultur.

Flertallet understreker at den ekstra satsingen på ca. 10 mill. kroner er en oppfølging av regjeringens dataspillstrategi «Spillerom» (2020–2022).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti peker på at filmfeltet er nedprioritert gjennom de siste seks årene under regjeringen Solberg. ABE-reformens kutt har svekket filmfondet og Norsk filminstitutt. Økte krav og mindre penger har ført til nedbemanninger og varsling om utfasing av ordninger. Disse medlemmer mener dette er alvorlig.

Disse medlemmer viser til at regjeringen ikke har fulgt opp filmforliket fra 2015, som blant annet innebar en satsing på filmregionene, filmformidling gjennom festivalene, samisk film samt en generell styrking av filmfondet. Videre peker disse medlemmer på behovet for økt likestilling og bedre kjønnsbalanse foran og bak kamera.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til disse medlemmers forslag til konkrete tiltak i Innst. 89 S (2018–2019), jf. Dokument 8:188 S (2017–2018).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti synes det er positivt at regjeringen nå øker satsingen på dataspill, da dette er viktig både som fritidsaktivitet, næring og læring. Spillkulturen må anerkjennes på lik linje med andre kulturuttrykk.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foretas en betydelig styrking av filmfeltet med til sammen 77 mill. kroner. Beløpene fordeler seg på følgende satsinger: Filmfondet 50 mill. kroner, regionale filmfond 5 mill. kroner, regionale filmsentre 15 mill. kroner, Samisk filminstitutt 5 mill. kroner, Bygdekinoen 1 mill. kroner, og dubbing av tekstede barnefilmer 1 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt al-

ternative budsjett foreslår å øke tilskuddet til Filmfondet med 15 mill. kroner.

POST 71 (NY) BELØNNINGSORDNING NORSK FILMMUSIKK

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at interessen for norsk musikk er økende i resten av verden, men likevel synker bruken av norsk musikk på TV og radio. Ifølge TONOs oversikt har TV2 en norskandel på kun 12,6 pst., mens NRK P1 ligger på 16 pst. For et tiår siden var dette tallet dobbelt så høyt. Dette medlem viser til at en incentivordning for å stimulere til en høyere norskandel i spill, film og TV-drama vil føre til økt norskandel. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett der det er satt av 10 mill. kroner til en slik insentivordning.

POST 72 INSENTIVORDNING FOR FILM- OG TV-PRODUKSJONER, *kan overføres*

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten dekker tilskudd til insentivordningen for film- og serieproduksjoner. Insentivordningen er en refusjonsbasert ordning hvor produksjoner som skal produseres helt eller delvis i Norge, og som kvalifiserer til gitte kriterier, kan søke om tilskudd på inntil 25 pst. av godkjente kostnader. Komiteen viser til at ordningen skal bidra til å øke antallet store internasjonale film- og serieproduksjoner i Norge for å fremme norsk kultur, historie og natur.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at insentivordningen skal sikre større utenlandske produksjoner i Norge, men påpeker at ordningen bør være regelstyrt for å gi produsentene den nødvendige økonomiske sikkerheten som kreves for å kunne planlegge langsiktig og sikre flere større produksjoner i Norge. Disse medlemmer mener ordningen er et næringspolitisk virkemiddel som bør ligge i Nærings- og fiskeridepartementet og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen omgjøre insentivordningen for internasjonale film- og TV-produksjoner til en regelstyrt ordning og underlegge den Nærings- og fiskeridepartementet.»

POST 73 REGIONAL FILMSATSING, *kan overføres*

Komiteen viser til at den regionale filmsatsingen er en del av den samlede nasjonale filmpolitikken. Komiteen merker seg at det er foreslått å øke bevilgningen med 17,8 mill. kroner.

Komiteen merker seg viktigheten av å ha sterke filmvekstsentre som både kan tilby breddetilbud og

spissere satsinger på filmformål, slik som Tvibit i Tromsø.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er opptatt av å ha sterke regionale filmmiljøer, slik at filmbransjen i regionen kan blomstre og historier fra hele landet kan fortelles.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det foreslås 25 mill. kroner ut over regjeringens forslag, fordelt på 15 mill. kroner til de regionale filmsentrene, 5 mill. kroner til de regionale filmfondene og 5 mill. kroner til Samisk Filminstitutt (ISFI).

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har satt av en økning på 15 mill. kroner til å styrke regionale filmsentre.

POST 75 INTERNASJONALE FILM- OG MEDIEAVTALER, *kan overføres*

Komiteen merker seg at bevilgningene på posten skal dekke faste, årlige tilskudd til tiltak som er forankret i internasjonale film- og medieavtaler. Det gjelder Eurimages, Nordisk Film & TV Fond og Det europeiske audiovisuelle observatoriet.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten skal dekke ulike faste tiltak innenfor film- og medieområdet. Komiteen merker seg at tilskuddet til Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI) foreslås økt med 2,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative budsjett der det foreslås 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Samisk Filminstitutt (ISFI).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti finner det svært uheldig at barn og unge med hørselshemming går glipp av gode kinoopplevelser fordi flere internasjonale dubbede barnefilmer ikke blir tekstet. Disse medlemmer mener det er viktig at alle kan få utbytte av kinofilm, og at all kinofilm derfor må vises med tekst, noe som vil være et viktig bidrag til universell utforming.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås 1 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Formålet med denne økningen er dubbing av barnefilmer.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett der det foreslås 250 000 kroner til teksting av dubbede barnefilmer.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har satt av en økning på 250 000 kroner til å tekstet dubbet film, og 5 mill. kroner i økt støtte til filmklubber og regionale cinemateker.

3.3.13 Kap. 335 Medieformål

Forslag 2020: 7 062 318 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 595 708 000 kroner.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen merker seg at det er foreslått 1 mill. kroner til omlegging av mediestøtteordningene. Komiteen understreker betydningen av at det avsettes tilstrekkelige ressurser til dette arbeidet slik at omleggingen skjer på en god måte. Komiteen merker seg også at Barn og medier-undersøkelsen er blitt en del av Medietilsynets faste oppgaver, og at finansieringen av dette gjøres innenfor Medietilsynets faste ramme som økes tilsvarende. Komiteen slutter seg til dette.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, er tilfreds med at målene Stortinget vedtok ved behandlingen av Meld. St. 17 (2018-2019) Mangfold og armlengds avstand – Mediepolitikk for ei ny tid, følges opp i statsbudsjettet.

Komiteen viser til at mediene i Norge er i kraftig omstilling, i tillegg til at kvalitetsjournalistikk er under press. Fallende opplagstall på papirprodukter og økt digitalisering krever aktiv mediepolitikk. Derfor mener komiteen det er viktig at staten gjennom en offensiv mediepolitikk styrker mediemangfoldet og bidrar til en fremtidsrettet omstilling som ivaretar og stimulerer til meningsinnhold og meningsmangfold. Komiteen viser til at pressestøtten er viktig for en rekke papiraviser over hele landet, og at omfattende kutt for tidlig i omstillingsprosessen vil få negative konsekvenser for mediemangfoldet.

Komiteen merker seg at departementet vil be Medietilsynet om å sette i gang et arbeid for at eksisterende FM-konsesjoner for lokalradio forlenges både i og utenfor slukkeområdene i fem år, fra 1. januar 2022.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, merker seg også at departementet vil følge opp Medietilsynets anbefaling om nye vilkår for den nye forlengelsesperioden i og utenfor slukkeområdene. Det vil innebære totalfor-

bud mot å sende reklame, ha sponsorater eller benytte produkt plassering i sendingene i slukkeområdet.

Komiteen ber departementet i dette arbeidet vektlegge og utarbeide et regelverk for lokalradio på FM slik at nisjeradioer i storbyene har drivverdig økonomi også i perioden frem til 31. desember 2026.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Dokument 8:40 S (2018–2019), jf. Innst. 365 S (2018–2019), om utvidelse av konsesjon for lokalradio på FM-nett ut 2031. Medlemmene fra Senterpartiet, Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti pekte i sine merknader på at den korte konsesjonsperioden på FM-nettet er en hemsko for lokalradiobransjen. Lokalradioene lever i all hovedsak av inntektene de får fra sine radiosendinger. Dette er inntekter fra FM-sendinger som i stor grad bidrar til de investeringene lokalradioene kan gjøre, som bl.a. gjelder egne midler som må reises for å komme seg på DAB.

Disse medlemmer merker seg at radioene i dag opererer under skjerpede rammevilkår, blant annet i form av kommersielle inntektsbegrensninger. Disse medlemmer er bekymret for at lokalradiomangfoldet i storbyene står i fare for å forsvinne helt, ved innføring av et totalforbud mot å sende reklame, ha sponsorater eller benytte produkt plassering i sendingene. Uten kommersielle inntekter mister nisjeradioen muligheten til å finansiere løpende driftskostnader og dermed disponere en økonomi som er bærekraftig.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet ønsker å utvide konsesjonsperioden for lokalradio ut 2031, jf. Dokument 8:40 S (2018–2019), Innst. 365 S (2018–2019).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med eventuelle endringer i reklamereglene for lokalradio på FM.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til eventuelle endringer i reklamereglene for lokalradio på FM.»

Disse medlemmer mener mediene er vår viktigste kilde til informasjon og debatt, kulturopplevelser og underholdning. Mediene fyller vesentlige samfunnsoppgaver og bidrar til demokrati, maktkritikk, kulturformidling, identitet og tilhørighet. Mediesektoren er viktig for grunnleggende mål om demokrati, samfunnsdebatt, kulturformidling og lokal tilhørighet.

Mediebransjen gjennomgår for tiden store omveltninger, og digitaliseringen fører til helt nye forretningsmodeller, betalingsmodeller og endring i pengestrømmer. Disse medlemmer viser til at norske medier i løpet av få år har mistet mer i annonseinntekter enn den samlede norske pressestøtten. I tillegg utfordrer sosiale medier presseetikken, øker tempoet og endrer rammebetingelsene.

Disse medlemmer viser til sine merknader i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 17 (2018–2019), jf. Innst. 365 S (2018–2019), hvor disse medlemmer var kritiske til å overlate viktige politiske beslutninger til et nytt medieråd. Stortingsflertallet har vedtatt at dette skal gjennomføres, og disse medlemmer vil understreke betydningen av at dette skjer på en måte som gir mediebedriftene forutsigbarhet og god mulighet til omstilling.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen merker seg at bevilgningen er redusert med 360 000 kroner mot en tilsvarende økning av kap. 335, post 1 fordi Barne- og medieundersøkelsen er blitt en del av Medietilsynets faste oppgaver. Komiteen slutter seg til dette.

POST 70 KOMPENSASJON TIL KOMMERSIELL ALLMENNKRINGKASTING

Komiteen slutter seg til budsjettforslaget og mener avtalen med TV2 som løper ut 2023 er viktig for å sikre et bredt norsk kringkastingstilbud, god konkurranse i medietilbudet og et sterkt kringkastingsmiljø med produksjon og tilstedeværelse utenfor Oslo.

POST 71 MEDIESTØTTE

Komiteen merker seg at bevilgningen til den direkte mediestøtten som tidligere var fordelt på flere poster, nå samles under post 71, og at posten er økt med 30 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, støtter tiltaket med å samle den direkte mediestøtten i en post på statsbudsjettet. Flertallet merker seg at den totale bevilgningen er økt med 30 mill. kroner i tillegg til justering for pris- og lønnsvekst. Dette vil bidra til å lette omstillingen for støttemottagere som blir berørt av den varslede omfordelingen av mediestøtten til fordel for små, lokale aviser. Flertallet merker seg også at bevilgningen til innovasjon og utvikling er doblet.

Flertallet merker seg departementets forslag om at den direkte mediestøtten i perioden 2020 til 2022 justeres for pris- og lønnsvekst, og støtter dette. Dette vil bidra til å gi bransjen en nødvendig forutsigbarhet i for-

hold til den omleggingen av mediestøtten som er varslet fra 2020.

Flertallet mener at vi her i landet har et sterkt mediemangfold med uavhengige redaktørstyrte medier med gjennomgående høy kvalitet. Flertallet konstaterer samtidig at det skjer betydelige endringer på eiersiden. Mediekonsernene har styrket sin eierposisjon vesentlig. Flertallet ber Kulturdepartementet om å følge med på eiersiden i media, sett opp mot de mediepolitiske mål om mediemangfold.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at mediestøtten er en velfungerende og nødvendig ordning for å sikre mediemangfold i avismarkedet. Disse medlemmer mener det er en grunnleggende demokratisk verdi at leserne har tilgang til ulike synspunkter og meninger i avislandskapet. Disse medlemmer viser til at regjeringen i statsbudsjettet for 2020 foreslår å omfordele pressestøtten til de minste lokalavisene på bekostning av de litt større lokalavisene, regionalaviser, nr. 2-aviser og riksdekkende meningsbærende aviser som Nationen, Klassekampen, Vårt Land, Dagen og Dagsavisen. For de fleste av disse avisene vil regjeringens forslag ha stor negativ betydning.

Disse medlemmer vil understreke betydningen av forutsigbarhet for mediehus som mottar mediestøtte, i likhet med andre bedrifter. Størst mulig grad av forutsigbarhet knyttet til offentlige rammebetingelser må være et mål. Endringer bør avklares i god tid, og gode overgangsordninger må etableres slik at det blir mulig for mediehusene å foreta nødvendige tilpasninger på en planlagt og god måte.

Disse medlemmer er glad for at lokalavisene får et løft, men ønsker ikke at dette skal ramme de meningsbærende avisene.

Disse medlemmer viser til behandlingen av mediemeldingen, Innst. 365 S (2018–2019), hvor Senterpartiet, Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmet forslag om å sikre at produksjonsstøtten ikke ble omfordelt fra aviser som i dag mottar hoveddelen av produksjonsstøtten, til fordel for de små lokalavisene, men at det opprettes en egen støtteordning for de små lokalavisene. Dette forslaget ble nedstemt.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil påpeke at det fortsatt må tilrettelegges for et rikt mediemangfold, derfor foreslår Senterpartiet i sitt alternative budsjett 12 mill. kroner mer enn regjeringen til mediestøtte.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at man er i en overgangsfase der mediene står overfor svært store utfordringer. Frafallet av inntekter fra annonsemarkedet har stor betydning for

dagens medieaktører, samtidig som vi ser at det er en økende spredning av falske nyheter. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett der det foreslås en økning på posten med 40 mill. kroner over regjeringens forslag.

POST 73 MEDIEFORSKNING

Komiteen merker seg at bevilgningen skal bidra til økt kunnskap om mediens betydning for samfunnsutviklingen. Komiteen understreker at denne kunnskapen kan være et viktig bidrag til hjelpen til omstilling i en tid med svært store endringer i mediesektoren.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har satt av en økning på 350 000 kroner ut over regjeringens forslag til Nynorsk avissenter.

POST 74 TILSKUDD TIL LOKALE LYD- OG BILDEMEDIER, *kan overføres*

Komiteen mener det er viktig å bidra til utvikling og digitalisering i lokalradiosektoren.

POST 79 NORSK RIKSKRINGKASTING AS – NRK

Komiteen merker seg at Norsk rikskringkasting AS – NRK, nå er inne som en egen post på statsbudsjettet, og at bevilgningsforslaget på posten er basert på en videreføring av NRKs inntektsgrunnlag i 2019 justert i takt med årlig pris- og lønnsvekst, og med fratrekk for et årlig effektiviseringskrav på 0,5 pst. Komiteen merker seg også at bevilgningen er justert for innsparinger knyttet til at selskapet ikke lenger skal kreve inn kringkastingavgift. Komiteen viser i den forbindelse til tidligere merknader om viktigheten av å ivareta de ansatte i denne omstillingen.

Komiteen vil understreke viktigheten av å ivareta de ansatte ved NRKs lisenskontor i Mo i Rana. Omstillingen berører mange mennesker, og det må være et felles ansvar å hjelpe folk over i nye jobber. Her må departementet ta initiativ til at det etableres et godt samarbeid mellom ulike instanser. Både NRK, kommunen, Nav, Nasjonalbiblioteket, fagforeningene og mulige arbeidsgivere og tilbydere av etter- og videreutdanning må trekkes aktivt med i dette arbeidet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til sine respektive merknader i forbindelse med behandlingen av mediemeldingen Meld. St. 17 (2018–2019), jf. Innst. 365 S (2018–2019), der disse medlemmer mente at husstandsavgift ikke var godt nok utredet, og uttrykte bekymring for hvordan å sikre NRKs uavhengighet, når finansieringen nå flyttes til statsbudsjettet.

Komiteens medlemmer Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti understreker viktigheten av å fortsette arbeidet med å sikre NRKs forutsigbarhet og uavhengighet. NRK spiller en viktig rolle for ivaretagelsen av en god norsk mediesektor, norsk samfunnsdebatt, nyheter og kultur, norsk underholdning, film- og drama og dekning og tilstedeværelse i hele landet.

3.3.14 Kap. 337 Kompensasjon for kopiering til privat bruk

Forslag 2020: 50 500 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 49 170 000 kroner.

POST 70 KOMPENSASJON

Komiteen viser til at åndsverkloven slår fast at det er tillatt å kopiere åndsverk til privat bruk. Kompensasjonsordningen for kopiering til privat bruk understøtter det kulturpolitiske målet om å gjøre åndsverk tilgjengelig for befolkningen. Bevilgningen på denne posten skal gå til ordningen som sikrer rettighetshaverne individuell kompensasjon for lovlig kopiering til privat bruk.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at åndsverksloven ble endret 1. juli 2018, som åpnet for at også rettighetshavere til litterære og visuelle verk ble inkludert i ordningen. Selv med utvidelse med flere rettighetshavergrupper, har de økonomiske rammene til ordningen ikke blitt utvidet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til sine respektive partiers alternative budsjett der det foreslås 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag til å øke privatkopieringsvederlaget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at flere av høringsinstansene som deltok på komiteens muntlige høring 21. oktober 2019, ga tydelig beskjed om at regjeringens bevilgningsforslag ikke er tilstrekkelig og langt ifra vil kompensere alle verkstyper som nå omfattes av ordningen. Disse medlemmer gjør oppmerksom på at denne problemstillingen er tidligere blitt adressert av flere organisasjoner som Tono, Nopa, Norwaco, Musikkforleggerne, Komponistforeningen Gramart. Disse medlemmer registrerer at regjeringen i statsbudsjettet for 2020 ikke har tatt hensyn til at det er behov for å øke bevilgningen slik at rettighetshavere sikres kompensasjon for kopiering til privat bruk av åndsverk.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det fore-

slås å øke bevilgningen på denne posten med 8 mill. kroner mer enn i regjeringens forslag.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at den norske kompensasjonsordningen består av en individuell og en kollektiv del, som til sammen kompenserer all kopiering til privat bruk som loven tillater. I den nye åndsverkloven er kopieringsadgangen videreført fra tidligere lov uendret. Etter flertallets vurdering er det ikke grunnlag for å hevde at den samlede kompensasjonen må økes, før man har dokumentasjon som skulle tilsi det. Det vil derfor være naturlig å undersøke omfanget av kopieringen og hvilken betydning det får at nye rettighetshavere nå er inkludert i den individuelle ordningen. Flertallet viser til at dette er noe statsråden allerede har varslet at hun vil se nærmere på.

3.3.15 Kap. 339 Pengespill, lotterier og stiftelser

Forslag 2020: 91 900 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 87 272 000 kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ønsker en ansvarlig, helhetlig og konsekvent pengespillpolitikk.

Disse medlemmer viser i den sammenheng til Stortingets anmodningsvedtak nr. 694, av 7. mai 2018, med krav til registrert spill knyttet til alle digitale pengespill osv. I Prop. 1 S (2019–2020) fra kulturdepartementet sier regjeringen at høye kostnader og tvil om nytten av et slikt initiativ tilsier at Stortingets vedtak bør oppheves. Det vises til forslag til romertallsvedtak IX under rammeområde 3.

I svar på spørsmål nr. 59 fra Arbeiderpartiet begrunner regjeringen dette ytterligere med:

«... at det er uklart hvilken ansvarlighetseffekt en registreringsplikt vil kunne få, gitt utfordringene knyttet til gjennomføringen av tiltaket.»

Disse medlemmer ser på registrering av spill som et svært viktig grunnlag for å få mer kunnskap om pengespill, og derigjennom kunne fremme tiltak for en mest mulig ansvarlig spillpolitikk. Åpenbare effektive tiltak som tapsgrenser vil eksempelvis ikke kunne innføres uten registrering. Disse medlemmer ser imidlertid at det nå pågår omfattende og krevende arbeid med utvikling og forsterkning av en ansvarlig spillpolitikk, og vil derfor anbefale at vedtaket følges opp i samband med ny lov.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere innholdet i anmodningsvedtak nr. 694 (2017–2018) på ny, i samband

med det pågående lovarbeidet, dette for å sikre en ansvarlig, helhetlig og konsekvent pengespillpolitikk.»

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen merker seg at 2,9 mill. kroner til kampfiksingsenheten føres på post 1 i stedet for post 21 som en konsekvens av at dette er blitt en fast oppgave for Lotteri- og stiftelsestilsynet, med tilhørende endringer i inntektsføringen under kap. 3339, post 7 og kap. 5568, post 73. Komiteen slutter seg til dette.

Komiteen merker seg at posten økes med 1,5 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 3339, post 2 for å finansiere en opptrapping i håndhevingen av hvitvaskingsregelverket.

Komiteen merker seg også at departementet foreslår en økning på 1,5 mill. kroner for å følge opp Frivillighetsmeldingen, jf. Meld. St. 10 (2018–2019).

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det foreslås å øke posten med 1 mill. kroner, som spesifikt skal gå til arbeidet med å redusere spillavhengighet.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER, *kan overføres*

Komiteen slutter seg til flyttingen av bevilgningen på 2,9 mill. kroner til kampfiksingsenheten fra denne posten til post 1, jf. merknader under post 1.

3.3.16 Fordeling av spilleoverskuddet til kulturformål

Komiteen viser til at støtten til Frifond har vært uendret siden 2017. I samme periode har barne- og ungdomsorganisasjonene, som mottar støtte til lokal aktivitet fra ordningen, opplevd en betydelig medlemsvekst. Komiteen er bekymret for om støtten til Frifond over kulturandelen på tippemidlene holder følge med denne veksten. Komiteen viser videre til viktigheten av å styrke de brede ordningene rettet mot barn og unge.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, mener det er helt vesentlig at privatpersoner, næringsliv og stiftelser i sivilsamfunnet ser hvilken verdi kunst og kultur har i samfunnet, og at de ser verdien av å engasjere seg finansielt. I omstillingene som kulturlivet står overfor, er gaveforsterkningsordningen et viktig virkemiddel som en ekstra finansieringskilde til kulturen, men også som en ordning som bidrar til å anerkjenne og oppmuntre sivilsamfunnets engasjement for kulturlivet. Flertallet peker på at mange institusjoner er svært glade for og er blitt ivrige brukere av gaveforsterkningsordningen. Kulturinstitusjonene ser at de får igjen for arbeidet med å skaffe private midler og blir inspirert til ytterligere innsats. Flertallet peker videre på at hensikten også er å få in-

stitusjonene til å tenke nytt og arbeide mer systematisk omkring finansiering. Flertallet viser til at en av hensiktene med ordningen er å skape et privat engasjement rundt kunsten og kulturen, som flertallet mener på sikt vil komme alle institusjoner til gode, enten de er store eller små, smale eller brede.

Flertallet viser til at tildelingen for 2018 viser at institusjoner, lag og festivaler fra alle landets fylker mottar gaveforsterkningsmidler. Flertallet understreker at tildelingene viser god bredde fra de store institusjonene og internasjonalt anerkjente kompanier, til mindre historielag, lokale kulturhus og festivaler. Flertallet merker seg at det blir sendt inn flere søknader fra enkelte fylker enn andre og vil oppfordre flere private aktører og flere institusjoner i for eksempel til Finnmark å søke gaveforsterkningsordningen i fremtiden.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg at kulturandelen av tippemidlene tidligere var forbeholdt den brede kulturfrivilligheten, men nå er blitt en sekkepost for alt regjeringen har lyst til å finansiere, men ikke har råd til over vanlig budsjett. Det fører både til en udemokratisk fordeling og en svekking av tiltakene som opprinnelig hørte til ordningen. Disse medlemmer vil derfor ha en kraftig opprydning i tippemidlene, og mener det må forskriftsfestes hvordan kulturandelen av tippemiddeloverskuddet skal forvaltes. En slik forskrift må slå fast at det er tiltak som støtter opp under den brede, lokale kulturfrivilligheten som skal forvaltes. Disse medlemmer viser til at organisasjoner som mottar driftsstøtte, prosjekt- og utviklingstiltak til statlige institusjoner og diverse enkelttiltak regjeringen ikke finner plass til i ordinær budsjettbehandling i dag er å finne under tippemiddelordningen. Disse bør få sin finansiering gjennom ordinær statsbudsjettbehandling. Disse medlemmer merker seg videre at Gaveforsterkningsordningen får 70 mill. kroner over tippemidlene. Denne ordningen mener disse medlemmer er en dårlig måte å finansiere kulturlivet på. En gjennomgang av ordningen har vist at det er en svært skjev fordeling av midlene mellom fylkene. Det har også vist seg at den i liten grad rekrutterer nye tilskuddsgivere, men at private institusjoner som har forpliktet seg til å bruke midlene på kultur og frivillighet dominerer ordningen. Disse medlemmer ser derfor ikke hvorfor gaveforsterkningsordningen skal få en så stor del av tippemidlene, og mener den bør avvikes i sin helhet.

Disse medlemmer understreker at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti var imot innføring av gaveforsterkningsordningen og får bekreftet at ordningen bidrar til at den statlige innsatsen skaper økt ulikhet i kulturtilbudet i landet. Departe-

mentets egne tall viser eksempelvis at det samlede tilskuddet til Finnmark utgjør kun 503 000 kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Oslo i samme periode har fått over 105 mill. kroner. Disse medlemmer foreslår derfor i sitt alternative budsjett å avvikle gaveforsterkningsordningen og omprioritere 50 mill. kroner til kulturkort for ungdom og 20 mill. kroner til styrking av desentralisert ordning for tilskudd til regionale kulturbygg, under fordeling av spillemidler til kulturformål i 2020.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett der det foreslås en opprydning av kulturdelen av tippemidlene over to år, og der tiltakene prosjekt- og utviklingsmidler på henholdsvis arkiv-, bibliotek- og museumsfeltet, landsomfattende musikkordninger, Krafttak for sang, Folkeakademienes Landsforbund, Historiske Spel og Norske kirkeakademier foreslås delvis finansiert av statsbudsjettet med 50 pst. av tilskuddssummen i 2020 og fullt overført til statsbudsjettet i 2021. Organisasjonene er foreslått indeksregulert. Gaveforsterkningsordningen er foreslått fjernet i sin helhet. Til sammen vil dette gi et løft for den brede kulturfrivilligheten på 100 mill. kroner i 2020 og 200 mill. kroner i 2021.

Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn

3.3.17 Kap. 880 Den norske kirke

Forslag 2020: 2 302 901 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 2 286 800 000 kroner.

Komiteen viser til Prop. 130 L (2018–2019) om tros- og livssynssamfunn og Meld. St. 29 (2018–2019) om Opplysningsvesenets fond (OVF). Tros- og livssynsproposisjonen tar for seg mange av de store sakene som vil ha innvirkning på kap 880, deriblant finansieringen av Den norske kirke, og i kap. 881 finansieringen av andre tros- og livssynssamfunn, mens meldingen om OVF også er en viktig del av dette bildet. Komiteen forventer at begge disse sakene vil bli behandlet i løpet av inneværende stortingssesjon.

Komiteen viser til at tilskuddet under kapitlet ikke kan gå til å avlaste kommunene for de utgiftene de er pålagt etter kirkeloven § 15. Dette er viktig å presisere da den offentlige finansieringen kan endres som følge av Stortingets vedtak i sak om tros- og livssynssamfunn.

Komiteen merker seg at regjeringen vil føre en aktivt støttende tros- og livssynspolitik. Som en del av dette er det en satsing på sikring av kulturhistorisk viktige kirkebygg, blant annet til brannsikring av middelalderkirkene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til vedtaket om å skille kirke og stat, og at dette krever en god omstillingsprosess i kirken. Kirkens samfunnsoppdrag er som før, den skal være arena for trosutøvelse og formidler av kultur og tradisjon.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, peker på at regjeringen allerede er inne i en god omstillingsprosess med å skille kirke og stat. Flertallet viser videre til at Prop. 130 L (2018–2019) er det siste store arbeidet med å skille stat og kirke. Statens aktivt støttende tros- og livssynspolitik skal fortsette ved at vi balanserer særlig Den norske kirke som folkekirke på den ene siden og støtte til alle tros- og livssynssamfunn på lik linje på den andre siden. En aktivt støttende tros- og livssynspolitik som støtter opp under Den norske kirkes og tros- og livssynssamfunnes betydning for enkeltmennesker, men også samfunnets rolle som samfunnskapende krefter rundt om i landet, videreføres. Flertallet viser til at dette vil løfte troens plass i samfunnet og legge til rette for et livssyns-åpent samfunn.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til Den norske kirke: med 3 mill. kroner til diakonstillinger, 20 mill. kroner til kirkebygg, 4 mill. kroner til rekruttering av prester i distriktene og 5 mill. kroner til Sjømannskirken. Samlet foreslår Senterpartiet 32 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Den norske kirke.

POST 71 TILSKUDD TIL SJØMANNSKIRKEN - NORSK KIRKE I UTLANDET

Komiteen viser til formålet med bevilgningen til Sjømannskirken, som er å ivareta den kirkelige betjeningen av nordmenn i utlandet på vegne av Den norske kirke. Komiteen viser til det viktige arbeidet Sjømannskirken gjør for tusenvis av nordmenn i utlandet hvert år. Tilbudet til Sjømannskirken spenner vidt, fra beredskapsavtaler og kurspakker innenfor beredskap til norske bedrifter som har virksomhet utenlands, til å være en støtte for de minste og mest utsatte nordmenn bosatt ute. Familieveiviseren i Spania, med flere kontorer lang kysten der nordmenn bor, er et eksempel her. I tett samarbeid med barnevernet hjemme tilbyr kontoret hjelp og samtaler for barn og foreldre som sliter. Mange oppsøker tjenesten, og kan kjenne en trygghet der mye rundt dem har gått i oppløsning. I dette arbeidet har Sjømannskirken ansatt både helsesøstre og sosiomer med lang erfaring innenfor psykisk helse.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det fore-

slås 5 mill. kroner til Sjømannskirken ut over regjeringens forslag.

3.3.18 Kap. 881 Tilskudd til trossamfunn m.m.

Forslag 2020: 434 949 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 404 110 000 kroner.

Komiteen viser til departementets tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke. Tilskuddet på posten følger av tre faktorer: de budsjetterte utgiftene til Den norske kirke over statsbudsjettet, tallet på medlemmer i Den norske kirke og tallet på medlemmer i tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke.

POST 70 TILSKUDD TIL TROS- OG LIVSSYSSAMFUNN, *overslagsbevilgning*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil komme tilbake til politikken og økonomiske forhold for tros- og livssynssamfunn i forbindelse med behandlingen av Prop. 130 L (2018–2019).

Stortinget fattet anmodningsvedtak nr. 791, 29. mai 2018:

«Stortinget ber regjeringen om å gjøre tilsyn med og åpenhet om opplegget i koranskoler og andre trossamfunns skoler til en del av betingelsene for å få statsstøtte. Viktige faktorer her bør være bruk av norsk språk og at man ikke fremmer ekstreme holdninger og kjønnssegregering fra barnsben av.»

Regjeringen viser til at den i Prop. 130 L (2018–2019) særlig fremhever og gir anledning til å holde tilbake tilskudd til samfunn der rettighetene til barn blir krenket. Lovforslaget gir også grunnlag for å be om rapportering om særskilte omstendigheter og føre tettere tilsyn med registrerte tros- og livssynssamfunn. Samfunnene vil ikke kunne holde læredokumenter, liturgiske tekster, interne praksiser, rutiner og regelverk m.m. skjult for forvaltningen når innholdet kan være viktig for vurderingen av om samfunnet oppfyller registrerings- og tilskuddsvilkårene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til arbeidet med Prop. 130 L (2019–2020) der det foreslås at Den norske kirke skal finansieres av både staten og kommunene, og viderefører dermed dagens ordning i det store og det hele. Tilskuddsordningen for andre tros- og livssynssamfunn statliggjøres. For å kunne motta tilskudd må tros- og livssynssamfunn ha 50 medlemmer eller mer, barn skal regnes som tilskuddstellende medlemmer. Flertallet viser til at det i loven foreslås et eget kapittel med rammelovgivning om Den norske kirke. Flertallet viser videre til at det i Prop. 130 L (2019–2020) foreslås klarere

vilkår for å nekte eller avkorte tilskudd enn dagens regelverk, men terskelen skal fortsatt være høy.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at det er helt nødvendig med en opprydning av hvilke aktører som skal få tilskudd over kulturdelen av tippemidlene. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett foreslår at alle aktører som ikke direkte jobber med den brede kulturfrivilligheten, flyttes fra tippemidlene og over til fast post på statsbudsjettet. Flyttingen foreslås gjort over to år, slik at i 2020 foreslås det at aktørene som flyttes over, får halve summen finansiert over statsbudsjettet og halve summen gjennom tippemidlene. Summene er foreslått indeksregulert. Norske kirkeakademier foreslås innfasnet under dette kapitlet med 1 mill. kroner, under post 78.

3.3.19 Kap. 882 Kirkebygg og gravplasser

Forslag 2020: 98 631 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 78 111 000 kroner.

POST 60 RENTEKOMPENSASJON - KIRKEBYGG, *kan overføres*

Komiteen viser til at bevilgningen er på 60,7 mill. kroner og skal gå til å istandsette og stimulere sikring av kirkebygg, utsmykking og inventar i kirkene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at tilstandsundersøkelser viser at det er et betydelig vedlikeholdsetterslep på kirkebygg, og disse medlemmer er positive til at regjeringen nå har reversert forslaget sitt om å avvikle rentekompensasjonsordningen for kirkebygg.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen ikke har fremmet forslag om å avvikle rentekompensasjonsordningen for kirkebygg. Det har vært årlige investeringsrammer siden 2005, med enkelte år uten ny ramme. Det var ingen investeringsramme i 2018, og det er ikke foreslått ny ramme for 2020. Flertallet viser til at bevilgningen på posten gjelder utbetalinger på tilsagn til og med 2019.

POST 61 TILSKUDD TIL FREDEDE OG VERNEVERDIGE KIRKEBYGG

Komiteen viser til at bevilgningen på 20 mill. kroner skal gå til brann- og klimasikring og istandsetting av kulturhistoriske viktige kirkebygg, og ikke til løpende vedlikehold.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det fore-

slås 20 mill. kroner til verneverdige og fredede kirkebygg, ut over regjeringens forslag.

POST 70 TILSKUDD TIL SENTRALE TILTAK FOR KIRKEBYGG OG GRAVPLASSER

Bevilgningen på posten er på 17,9 mill. kroner og skal dekke sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser. Bevilgningen er flyttet fra kap. 342, post 70 under Kulturdepartementet.

Kulturminner og kulturmiljø

3.3.20 Kap. 1429 Riksantikvaren

Forslag 2020: 679 566 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 697 428 000 kroner.

Komiteen viser til at bevilgningen på posten skal dekke utgifter knyttet til Riksantikvarens arbeid. Riksantikvaren har ansvar for kulturminneforvaltning og er faglig rådgiver for Klima- og miljødepartementet. Komiteen viser til at Riksantikvaren har et overordnet kulturminnefaglig ansvar for arbeidet som fylkeskommunene, Sametinget, forvaltingsmuseene og Sysselmannen på Svalbard utfører som regionale styresmakter for kulturminner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen arbeider med ny stortingsmelding om kulturminnepolitikken. Meldingen skal bygge videre på rammene som ble lagt for gjeldende kulturminnepolitikk i St.meld. nr. 16 (2004–2005) *Leve med kulturminner*.

I dag står samfunnet i tillegg overfor en del nye utfordringer som også berører kulturminner, kulturmiljøer og landskap. Dette gjelder blant annet klimaendringer, urbanisering, demografiske endringer og en stadig økende digitalisering. I en verden med store demografiske endringer, både nasjonalt og på tvers av landegrensene, er kulturarven med på å styrke dialog, tilhørighet og identitet, samtidig som det gir grunnlag for kunnskap og opplevelser. I en virkelighet der klimaendringer er vår tids største utfordring, må ressurseffektivisering og gjenbruk være bærende prinsipper i framtidens kulturminnepolitikk. Samfunnsøkonomiske realiteter og nye forvaltningsstrukturer vil også legge viktige føringer for kulturminnepolitikken i de neste tiårene. Den forrige kulturminnemeldingen, St.meld. nr. 16 (2004–2005), er på mange måter utdatert når det gjelder dagens utfordringer for kulturminnefeltet.

Flertallet viser til at det er naturlig at eventuelle satsinger og helhetlige grep diskuteres samlet i behandlingen av den kommende kulturminnemeldingen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Ven-

streparti vil vise til at norsk kulturminnepolitikk fikk et særlig løft i samband med at St.meld. nr. 16 (2004–2005) *Leve med kulturminner* ble behandlet i Stortinget. Disse medlemmer viser til at det i forbindelse med dette ble fastlagt nasjonale målsettinger for kulturminnepolitikken som skulle nås innen 2020. Disse medlemmer minner om at det var tverrpolitisk enighet om satsingen på kulturminner og kulturmiljøer i 2005 og 2013, men at regjeringen, bestående av Høyre og Fremskrittspartiet (og fra 2018 Venstre og 2019 Kristelig Folkeparti), siden 2013 ikke har fulgt opp satsingen. Noen år har til og med regjeringen lagt fram forslag til kutt i kulturminnevernets budsjettposter. I budsjettforhandlinger i Stortinget har bevilgninger på enkelte poster noen ganger blitt økt, men disse økningene har ikke stått i rimelig forhold til Stortingets vedtatte 2020-målsettinger. Det er derfor den sittende regjeringens ansvar at 2020-målene framstår som vanskelige å nå.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti registrerer at fra 2020 overføres flere av oppgavene innen kulturminneforvaltningen, som fram til i dag har ligget under Riksantikvarens hovedansvar, til regionene. Disse medlemmer registrerer at flere fylkeskommuner er bekymret for konsekvensene av overføringen, da de opplever at det ikke følger med nødvendige bevilgninger for å kunne håndtere oppgaveoverføringen, og at dette igjen vil kunne ramme kulturminnesatsingen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det foreslås 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag under dette kapitlet, fordelt på 2 mill. kroner til Furøya, 5 mill. kroner til Gulatinget nasjonale kultursenter og 3 mill. kroner til å styrke Fartøyvernsentrene.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i perioden 2013–2019, samt i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2020, har fremmet forslag om kraftige økninger i bevilgningene til kulturminnesektoren (Riksantikvaren og Kulturminnefondet). Senterpartiet har i perioden etter 2013 i sine alternative budsjetter foreslått samlede økninger til kulturminnesektoren på godt over en halv milliard kroner.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ønsker et betydelig løft for kulturminnefeltet og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i den varslede stortingsmeldingen om kulturminnefeltet legge en plan for hvordan alle fylker/regioner kan få et eget bygnings-

vernsenter i regi av lokale museer og/eller frivillige kulturminneorganisasjoner.»

«Stortinget ber regjeringen sette i gang et statlig bevaringsprogram for steinkirker fra middelalderen som har som mål at alle norske middelalderkirker skal settes i stand til 2030, 1000-årsjubileet for slaget på Stiklestad.»

«Stortinget ber regjeringen sette i gang et statlig bevaringsprogram for de fredede trekirkene fra før 1650 som ikke er fanget opp av stavkirkeprogrammet.»

«Stortinget ber regjeringen sette i gang et statlig bevaringsprogram for verneverdige kirker bygget 1650–1850.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i eiendomsskatteloven som fritar alle eiere av bygninger som enten er fredet etter kulturminneloven eller regulert til vern etter plan- og bygningsloven, fra kommunal eiendomsskatt.»

«Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag til andre modeller for skatte- og avgiftslettelse som kan bidra til jevnt godt vedlikehold av bygninger som enten er fredet etter kulturminneloven eller regulert til vern etter plan- og bygningsloven.»

Dette medlem viser til at Senterpartiet foreslår for 2020 å styrke innsatsen for å ta vare på kulturarven med 132,5 mill. kroner. I tillegg kommer 20 mill. kroner til vedlikehold av kirkebygg.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har satt av en økning på 2 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Fortidsminneforeningens arbeid.

POST 60 KULTURMINNEARBEID I KOMMUNENE

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det foreslås å øke budsjettposten med 7 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har satt av en økning på 12 mill. kroner ut over regjeringens forslag, til kulturminnearbeid i kommunene.

POST 70 TILSKUDD TIL AUTOMATISK FREDETE OG ANDRE ARKEOLOGISKE KULTURMINNER, *kan overføres*

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det foreslås å øke budsjettposten med 13 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har satt av en økning på 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 71 TILSKUDD TIL FREDETE KULTURMINNER I PRIVAT EIE, KULTURMILJØ OG KULTURLANDSKAP, *kan overføres*

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det foreslås å øke budsjettposten med 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 72 TILSKUDD TIL TEKNISKE OG INDUSTRIELLE KULTURMINNER, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti registrerer at det i regjeringens forslag til budsjett kun legges opp til en videreføring av bevilgningene til tekniske og industrielle kulturminner.

Disse medlemmer merker seg at bevilgningene ikke har økt de siste årene, selv om antall anlegg som kan søke om støtte har blitt flere. Disse medlemmer viser også til at Riksantikvarens bevaringsprogram, som ivaretar 15 av industrianleggene, nå skal overføres til regionene, og anmoder regjeringen om å sørge for at disse ivaretas i denne overgangen.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor vi foreslår å øke budsjettposten med 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har satt av en økning på 9 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 73 TILSKUDD TIL BYGNINGER OG ANLEGG FRA MIDDELALDEREN OG BRANNSIKRING, *kan overføres*

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det foreslås å øke budsjettposten med 30 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative budsjett har satt av en økning på 9 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 75 TILSKUDD TIL FARTØYVERNSENTRENE, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at ordningen med styring av oppdrag for fartøyvernsentrene er avvirket og ingen av verneplanene har gitt virkemidler som bidrar til kontinuitet ved sentrene. Disse medlemmer har tidligere etterspurt tiltak for å følge opp Riksantikvarens evaluering på dette området. Riksantikvarens evaluering av de tre nasjonale fartøyvernsentrene i 2018 konkluderte med at forvaltningen mangler virkemidler for å bidra til kontinuitet ved sentrene og, etter at ordningen med styring av oppdrag ble avvirket, har ingen av verneplanene gitt slike virkemidler. Disse medlemmer forventer at dette vil håndteres i den varslede stortingsmeldingen på kulturminnefeltet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det er behov for å styrke det viktige arbeidet til fartøysentrene og viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det foreslås 3 mill. kroner til fartøyvernsentrene.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det foreslås å øke budsjettposten med 4 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 79 TILSKUDD TIL VERDENSARVEN, *kan overføres*

Komiteen viser til at Tinnosbanen er en fredet jernbanestrekning på strekningen Hjuksebø–Tinnoset i Notodden og Sauherad kommune i Telemark, og inngår i verdensarven Rjukan–Notodden industriarv. Komiteen er kjent med at fredningen har som formål å sikre og bevare et ledd i Norsk Hydros transportsystem, fra deres produksjon på Rjukan og ut til verdensmarkedet. Videre er formålet å sikre og bevare Tinnosbanen som den første elektriske jernbane for normalt spor i Norge, åpnet 11. juli 1909 og elektrifisert i 1911. Det er Bane Nor som er ansvarlig for å vedlikeholde banen. Komiteen anmoder at staten ved Bane Nor følger opp ansvaret de er pålagt for å vedlikeholde de fredede jernbanestrekningene som et viktig kulturminne.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det foreslås å øke budsjettposten med 8 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

3.3.21 Kap. 1432 Norsk kulturminnefond

Forslag 2020: 126 362 000 kroner. Saldert budsjett 2019: 116 320 000 kroner.

Komiteen viser til at bevilgningen skal brukes til kulturminnetiltak og til drift av administrasjonen og

styret. Kulturminnefondet skal etter søknad tildele midler til private eiere av verneverdige kulturminner og kulturmiljøer. Komiteen registrerer at tilskuddsordningen skal bidra til et mangfold av kulturminner og kulturmiljøer som vil danne grunnlag for framtidige opplevelser, kunnskap, utvikling og verdiskaping.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Kulturminnefondet har blitt en stadig viktigere aktør i det norske kulturvernet – og at fondet spiller en viktig rolle i den statlige innsatsen for å ta vare på den norske kulturarven. Det har opp gjennom årene vist seg at den spleiselagsmodellen som fondet er bygget på, gir staten svært mye kulturminnevern for en relativt beskjeden statlig finansiering. Disse medlemmer legger særlig vekt på at Menon Economics har foretatt en samfunnsøkonomisk analyse av Kulturminnefondets samfunnsnytte og kommet til at den er betydelig (Menonpublikasjon 42/2017).

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i den varslede kulturminnemeldingen komme tilbake med et forslag til en opptrappingsplan for Norsk kulturminnefond, slik at fondet på sikt får 300 mill. kroner til utdeling årlig.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Norsk kulturminnefond oppretter et eget satsingsprogram for klimatilnærte verneverdige hus fra før 1950, og ber om at regjeringen i revidert budsjett for 2020 kommer tilbake til Stortinget med et forslag om midler til prosjektet.»

POST 50 TIL DISPOSISJON FOR KULTURMINNETILTAK

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det foreslås å øke budsjettposten med 20 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

4. Anmodningsvedtak

Komiteen viser til oversikt og omtale i Prop. 1 S (2019–2020) fra de respektive departementene om oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak. Dette omfatter anmodningsvedtak fattet av Stortinget i stortingsssesjonen 2018–2019 og alle vedtak fra tidligere stortingsssesjoner der rapporteringen ikke ble avsluttet i forbindelse med behandlingen av Prop. 1 S (2017–2018) eller i forbindelse med behandlingen av den årlige meldingen til Stortinget om anmodnings- og utredningsvedtak.

Komiteen viser til merknader til enkelte av anmodningsforslagene under de aktuelle saksområdene i innstillingen.

Komiteen har her ingen merknader til vedtak som ikke er omtalt, og tar departementenes oppfølging til orientering.

Komiteen understreker at komiteens merknader ikke er å anse som Stortingets formelle kontroll av regjeringens oppfølging av vedtakene, og således ikke kan erstatte kontroll- og konstitusjonskomiteens behandling av stortingsmeldingen om oppfølgingen av anmodnings- og utredningsvedtak i stortingssesjonen.

Komiteen viser til at kontroll- og konstitusjonskomiteen i Innst. 291 S (2018–2019) understreket at det i enkelte tilfeller er nødvendig å fremme forslag om at anmodningsvedtaket oppheves før rapporteringen kan avsluttes. Kulturdepartementet har i tråd med dette fremmet slikt forslag, jf. forslag IX, under rammeområde 3.

5. Forslag fra mindretall

Rammeuavhengige forslag

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge frem en sak om hvordan den økonomiske politikken kan bidra til å styrke den økonomiske likestillingen mellom kvinner og menn.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen om å gjenopprette tidligere post for frivilligsentralene i Kulturdepartementets budsjett.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen om å gjøre ordningen med merverdiavgiftskompensasjon for bygging av idrettsanlegg regelstyrt.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med scenekunststrategien utrede og fremme en søknadsbasert pott for drift og langsiktig støtte til de etablerte scenekunstkompaniene under Norsk kulturråd, utenfor kulturfondet.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen snarest sette i gang arbeidet med å gjennomføre EUs opphavsrettsdirektiv ((EU) 2019/790).

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om filmformidling.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til eventuelle endringer i reklame-reglene for lokalradio på FM.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen vurdere innholdet i anmodningsvedtak nr. 694 (2017–2018) på ny, i samband med det pågående lovarbeidet, for å sikre en ansvarlig, helhetlig og konsekvent pengespillpolitikk.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen utarbeide et sett med kriterier for å kunne søke midler fra kap. 315 post 86, slik at dette fremover blir en åpen og søkbar ordning.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen om å endre forskrift om statens stipend og garantiinntekter for kunstnere, slik at arbeidsstipend, langvarige stipend og garantiinntekter som et minimum reguleres med en indeks lik rammen for lønnsoppgjøret i staten.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen omgjøre insentivordningen for internasjonale film- og TV-produksjoner til en regelstyrt ordning og underlegge den Nærings- og fiskeridepartementet.

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen vurdere engangsstønden, når det gjelder faren for at kvinner «låses» inne i en fattigdomsfelle, og forholdet til arbeidslinja.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen vurdere en oppdeling av utbetaling av engangsstønden.

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen i den varslede stortingsmeldingen om kulturminnefeltet legge en plan for hvordan alle fylker/regioner kan få et eget bygningsvernsenter i regi av lokale museer og/eller frivillige kulturminneorganisasjoner.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen sette i gang et statlig bevaringsprogram for steinkirker fra middelalderen som

har som mål at alle norske middelalderkirker skal settes i stand til 2030, 1000-årsjubileet for slaget på Stiklestad.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen sette i gang et statlig bevaringsprogram for de fredede trekirkene fra før 1650 som ikke er fanget opp av stavkirkeprogrammet.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen sette i gang et statlig bevaringsprogram for verneverdige kirker bygget 1650–1850.

Forslag 18

Stortinget ber regjeringen i den varslede kulturminnemeldingen komme tilbake med et forslag til en opptrappingsplan for Norsk kulturminnefond, slik at fondet på sikt får 300 mill. kroner til utdeling årlig.

Forslag 19

Stortinget ber regjeringen sørge for at Norsk kulturminnefond oppretter et eget satsingsprogram for klimatilnærte tiltak i verneverdige hus fra før 1950, og ber om at regjeringen i revidert budsjett for 2020 kommer tilbake til Stortinget med et forslag om midler til prosjektet.

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 20

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i eiendomsskatteloven som fritar alle eiere av bygninger som enten er fredet etter kulturminneloven eller regulert til vern etter plan- og bygningsloven, fra kommunal eiendomsskatt.

Forslag 21

Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag til andre modeller for skatte- og avgiftslettelser som kan bidra til jevnt godt vedlikehold av bygninger som enten er fredet etter kulturminneloven eller regulert til vern etter plan- og bygningsloven.

6. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding for rammeområdene 2 og 3 fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

Rammeområde 2 (Familie og forbruker)

I

På statsbudsjettet for 2020 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
350		Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda		
	1	Driftsutgifter	22 260 000	
351		Likestilling og ikke-diskriminering		
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70	14 240 000	
	70	Likestilling mellom kjønn, kan nyttes under post 21	18 465 000	
	72	Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn	12 785 000	
	73	Likestillingsentre	15 745 000	
353		Likestillings- og diskrimineringsombudet		
	50	Basisbevilgning.....	48 020 000	
800		Barne- og familiedepartementet		
	1	Driftsutgifter	151 109 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	11 549 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
840		Tiltak mot vold og overgrep		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70 og kap. 846, post 62</i>	23 683 000	
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	101 762 000	
	70	Tilskudd til voldsførebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under post 21 og kap. 858, post 1</i>	104 954 000	
	73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn, <i>kan overføres</i>	31 925 000	
841		Samliv og konfliktløsning		
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	11 623 000	
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.....	11 989 000	
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	5 160 000	
	70	Tilskudd til samlivstiltak, <i>kan nyttes under kap. 842, post 1 og kap. 858, post 1</i>	24 636 000	
842		Familievern		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	353 905 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	31 902 000	
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	219 201 000	
843		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	11 000 000	
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 560 000 000	
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	16 459 000 000	
846		Familie- og oppveksttiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 61 og post 71</i>	36 792 000	
	50	Norges forskningsråd, <i>kan nyttes under post 21</i>	8 073 000	
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	42 890 000	
	61	Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, <i>kan nyttes under post 71</i>	358 969 000	
	62	Utvikling i kommunene	111 842 000	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	163 088 000	
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	21 393 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	11 739 000	
847		EUs ungdomsprogram		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 597 000	
848		Barneombudet		
	1	Driftsutgifter	22 364 000	
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker		
	1	Driftsutgifter	234 427 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	76 772 000	
	22	Barnesakkyndig kommisjon	7 814 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 116 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	50	Forskning og utvikling.....	17 411 000	
	60	Kommunalt barnevern	800 000 000	
	61	Utvikling i kommunene	53 871 000	
	62	Tilskudd til barnevernsfaglig videreutdanning, <i>kan nyttes under post 72</i>	25 900 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	37 026 000	
	72	Tilskudd til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	121 518 000	
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	3 942 140 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	24 768 000	
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	2 772 493 000	
	60	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	373 459 000	
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere		
	1	Driftsutgifter	118 729 000	
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og felles funksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten		
	1	Driftsutgifter	590 813 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	19 723 000	
860		Forbrukerrådet		
	50	Basisbevilgning.....	133 545 000	
	51	Markedsportaler	20 711 000	
862		Stiftelsen Miljømerking i Norge		
	70	Driftstilskudd.....	10 915 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 304 000	
	50	Forskning og undervisning, <i>kan nyttes under post 21</i>	5 922 000	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	1 492 000	
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i> ..	6 514 000	
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget		
	1	Driftsutgifter	14 361 000	
868		Forbrukertilsynet		
	1	Driftsutgifter	34 078 000	
2530		Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	19 230 000 000	
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	825 000 000	
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	485 000 000	
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	49 000 000	
Totale utgifter				50 086 482 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Inntekter				
3842		Familievern		
	1	Diverse inntekter	760 000	
3847		EUs ungdomsprogram		
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 364 000	
3855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Diverse inntekter	16 534 000	
	2	Barnetrygd	3 959 000	
	60	Kommunale egenandeler	1 484 948 000	
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	113 082 000	
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten		
	1	Diverse inntekter	499 000	
Totale inntekter				1 622 146 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og familiedepartementet i 2020 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 842, post 1	kap. 3842, post 1
kap. 847, post 1	kap. 3847, post 1
kap. 855, post 1	kap. 3855, postene 1, 2 og 60
kap. 856, post 1	kap. 3856, post 1
kap. 858, post 1	kap. 3858, post 1
kap. 868, post 1	kap. 3868, post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet i henhold til lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan betale ut barnetrygd til barn i alderen 0 til og med måneden før fylte 6 år med 1 054 kroner per barn per måned fra 1. januar til og med 31. august 2020. Dette tilsvarer 12 648 kroner per år. Fra 1. september til 31. desember 2020 kan Arbeids- og velferdsdirektoratet betale ut barnetrygd til barn i alderen 0 til og med måneden før fylte 6 år med 1 354 kroner per barn per måned. Dette tilsvarer 16 248 kroner per år.

Arbeids- og velferdsdirektoratet kan for 2020 betale ut barnetrygd til barn i alderen 6 til og med måneden før fylte 18 med 12 648 kroner per år.

Utvidet stønad til enslige forsørgere utbetales med 12 648 kroner per år.

Enslige forsørgere som oppfyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangs-
stønad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslige forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

IV

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2020 i henhold til lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan betale ut kontantstøtte med følgende beløp for barn i alderen 13–23 måneder:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i prosent av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	7 500
Til og med 8 timer	80	6 000
Fra 9 til og med 16 timer	60	4 500
Fra 17 til og med 24 timer	40	3 000
Fra 25 til og med 32 timer	20	1 500
33 timer eller mer	0	0

V

Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2020 i henhold til lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14-17 kan betale ut:

Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	84 720 kroner per barn
--------------------------------------	------------------------

B.

Rammeområde 3
(Kultur mv.)

I

På statsbudsjettet for 2020 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kulturdepartementet		
	1	Driftsutgifter	176 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 210 000	
315		Frivillighetsformål		
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 290 000	
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 685 000 000	
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	4 540 000	
	75	Herreløs arv til frivillige organisasjoner	8 168 000	
	76	Tilskudd til fritidsaktivitet for barn og unge	10 000 000	
	78	Ymse faste tiltak	14 220 000	
	79	Til disposisjon	9 810 000	
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	194 500 000	
	86	Tilskudd til internasjonale idrettsarrangementer i Norge .	26 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
320		Norsk kulturråd		
	1	Driftsutgifter	187 800 000	
	51	Fond for lyd og bilde.....	43 960 000	
	55	Norsk kulturfond	1 008 060 000	
321		Kunstnerformål		
	71	Statsstipend.....	10 410 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	208 680 000	
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	154 780 000	
	75	Vederlagsordninger, <i>kan overføres</i>	220 120 000	
322		Bygg og offentlige rom		
	1	Driftsutgifter	23 750 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	37 470 000	
	50	Kunst i offentlige rom	12 500 000	
	70	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	294 600 000	
	78	Ymse faste tiltak.....	3 960 000	
323		Musikk og scenekunst		
	1	Driftsutgifter	99 135 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	65 190 000	
	22	Forsvarets musikk.....	48 750 000	
	60	Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge	22 200 000	
	70	Nasjonale institusjoner.....	1 548 890 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	819 230 000	
	73	Region- og distriktsopera	64 870 000	
	78	Ymse faste tiltak.....	329 569 000	
325		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	74 550 000	
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	24 300 000	
	52	Norges forskningsråd.....	14 155 000	
	71	Kultur som næring	65 940 000	
	72	Kultursamarbeid i nordområdene	11 860 000	
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	40 000 000	
	78	Ymse faste tiltak.....	52 220 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	11 600 000	
	82	Nobels Fredssenter	32 890 000	
	86	Talentutvikling	39 250 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	722 180 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	16 055 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	52 800 000	
	73	Språkorganisasjoner.....	32 310 000	
	74	Det Norske Samlaget.....	19 195 000	
	75	Tilskudd til ordboksarbeid	11 830 000	
	78	Ymse faste tiltak.....	63 475 000	
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket.....	49 055 000	
327		Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.		
	1	Driftsutgifter	79 350 000	
	70	Utenlandske krigsgraver i Norge.....	3 710 000	
	71	Tilskudd til regionale pilegrimssentre.....	6 100 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
328		Museum og visuell kunst		
	70	Det nasjonale museumsnettverket.....	2 080 525 000	
	78	Ymse faste tiltak.....	128 520 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	392 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	4 582 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	49 200 000	
	78	Ymse faste tiltak.....	12 015 000	
334		Filmformål m.m.		
	1	Driftsutgifter	115 150 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 540 000	
	50	Filmfondet.....	527 160 000	
	72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner, <i>kan overføres</i>	71 360 000	
	73	Regional filmsatsing, <i>kan overføres</i>	110 210 000	
	75	Internasjonale film- og medieavtaler, <i>kan overføres</i>	18 670 000	
	78	Ymse faste tiltak.....	9 170 000	
335		Medieformål		
	1	Driftsutgifter	53 220 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 420 000	
	70	Kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting.....	135 000 000	
	71	Mediestøtte	415 230 000	
	73	Medieforskning.....	22 706 000	
	74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, <i>kan overføres</i>	20 400 000	
	79	Norsk rikskringkasting AS - NRK.....	6 413 342 000	
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
	70	Kompensasjon.....	50 500 000	
339		Pengespill, lotterier og stiftelser		
	1	Driftsutgifter	86 120 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 780 000	
880		Den norske kirke		
	70	Rammetilskudd til Den norske kirke	2 198 279 000	
	71	Tilskudd til Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet	104 622 000	
881		Tilskudd til trossamfunn m.m.		
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	414 915 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg.....	5 135 000	
	78	Ymse faste tiltak.....	14 899 000	
882		Kirkebygg og gravplasser		
	60	Rentekompensasjon - kirkebygg, <i>kan overføres</i>	60 741 000	
	61	Tilskudd til fredete og verneverdige kirkebygg, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
	70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser.....	17 890 000	
1429		Riksantikvaren		
	1	Driftsutgifter	149 268 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	31 731 000	
	22	Flerårige prosjekt kulturminneforvaltning, <i>kan overføres</i> ..	30 371 000	
	60	Kulturminnearbeid i kommunene	8 600 000	
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kul- turminner, <i>kan overføres</i>	33 164 000	
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap, <i>kan overføres</i>	159 015 000	
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner, <i>kan over- føres</i>	58 045 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring, <i>kan overføres</i>	57 575 000	
	74	Tilskudd til fartøyvern, <i>kan overføres</i>	63 926 000	
	75	Tilskudd til fartøyvernssentrene, <i>kan overføres</i>	15 949 000	
	77	Tilskudd til verdiskapingsarbeid på kulturminneområdet, <i>kan overføres</i>	8 232 000	
	79	Tilskudd til verdensarven, <i>kan overføres</i>	63 690 000	
1432		Norsk kulturminnefond		
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	126 362 000	
Totale utgifter				23 134 916 000

Inntekter

3300		Kulturdepartementet		
	1	Ymse inntekter.....	88 000	
3320		Norsk kulturråd		
	1	Ymse inntekter.....	4 334 000	
3322		Bygg og offentlige rom		
	1	Ymse inntekter.....	139 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	31 832 000	
3323		Musikk og scenekunst		
	1	Ymse inntekter.....	345 000	
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	28 772 000	
3325		Allmenne kulturformål		
	1	Ymse inntekter.....	2 170 000	
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Ymse inntekter.....	21 018 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	16 310 000	
3327		Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.		
	1	Ymse inntekter.....	30 710 000	
	2	Leieinntekter m.m.....	4 103 000	
3329		Arkivformål		
	1	Ymse inntekter.....	6 804 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	5 104 000	
3334		Filmformål m.m.		
	1	Ymse inntekter.....	5 969 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	6 870 000	
3335		Medieformål		
	2	Inntekter ved oppdrag	2 554 000	
	70	Gebyr	1 400 000	
3339		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	2	Gebyr - lotterier	8 253 000	
	4	Gebyr - stiftelser	163 000	
	7	Inntekter ved oppdrag	6 988 000	
4429		Riksantikvaren		
	2	Refusjoner og diverse inntekter.....	2 721 000	
	9	Internasjonale oppdrag	3 420 000	
Totale inntekter				190 067 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2020 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300, post 1	kap. 3300, post 1
kap. 320, post 1	kap. 3320, postene 1 og 3
kap. 322, post 1	kap. 3322, post 1
kap. 322, post 21	kap. 3322, post 2
kap. 323, post 1	kap. 3323, post 1
kap. 323, post 21	kap. 3323, post 2
kap. 325, post 1	kap. 3325, post 1
kap. 326, post 1	kap. 3326, post 1
kap. 326, post 21	kap. 3326, post 2
kap. 327, post 1	kap. 3327, postene 1 og 2
kap. 329, post 1	kap. 3329, post 1
kap. 329, post 21	kap. 3329, post 2
kap. 334, post 1	kap. 3334, post 1
kap. 334, post 21	kap. 3334, post 2
kap. 335, post 21	kap. 3335, post 2
kap. 339, post 1	kap. 3339, postene 2 og 4
kap. 339, post 1	kap. 5568, post 71
kap. 339, post 21	kap. 3339, post 7

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2020 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
322		Bygg og offentlige rom	
	50	Kunst i offentlige rom	10 mill. kroner
	70	Nasjonale kulturbygg	768,3 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2020 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger i Norge innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 15 000 mill. kroner med varighet inntil 1. mai 2021.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2020:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk- og scenekunst, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.

2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk og scenekunst, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2020 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være 0,60 kroner. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfeller.
2. avgiftene per videogram for omsetning i næring være 3,50 kroner.

VII

Fullmakt til å benytte åremål

Stortinget samtykker i at det i 2020 gis adgang til i henhold til statsansattelovens regler å benytte åremål for kuratorer som forestår utvikling og gjennomføring av kunstproduksjoner i KORO. For disse gis det mulighet for åremål i en periode på fire år for konsulentene og inntil seks år for leder, med mulighet til én gangs fornyelse.

VIII

Fastsetting av langsiktige rammer for mediestøtten

1. Den direkte mediestøtten, jf. kap. 335 Medieformål, post 71 Mediestøtte, skal for årene 2020 til 2022 justeres hvert år i takt med pris- og lønnsvekst.
2. NRKs økonomiske ramme, jf. kap. 335 Medieformål, post 79 Norsk rikskringkasting AS – NRK, skal for årene 2020 til 2022 justeres hvert år i takt med pris- og lønnsvekst, minus et effektiviseringskrav på 0,5 pst.

IX

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 694, 7. mai 2018 oppheves.

X

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2020 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1429, post 1	kap. 4429 postene 2 og 9

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

XI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2020 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1429		Riksantikvaren	
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner	61 mill. kroner
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap	60 mill. kroner

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10 mill. kroner
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	10 mill. kroner
	74	Tilskudd til fartøyvern	15 mill. kroner
	75	Tilskudd til fartøyvernsentrene	1,5 mill. kroner
	79	Tilskudd til verdensarven	21 mill. kroner

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 3. desember 2019

Kristin Ørmen Johnsen

leder og ordf. for kap. 300, 800, 853, 854, 855,
3300 og 3855

Grunde Almeland

ordf. for kap. 337, 870 og 873

Jorunn Gleditsch Lossius

ordf. for kap. 323, 842, 843, 847, 881, 3323, 3842
og 3847

Trond Giske

ordf. for kap. 335, 339 og 3339

Vetle Langedahl

ordf. for kap. 325, 326, 334, 3325, 3326 og 3334

Odd Omland

ordf. for kap. 327, 342, 844, 846, 882, 856, 3342
og 3856

Silje Hjemdal

ordf. for kap. 840, 841 og 865

Tage Pettersen

ordf. for kap. 315, 860, 862, 867 og 868

Åslaug Sem-Jacobsen

ordf. for kap. 320, 848, 858, 1429, 1432, 3320,
3858 og 4429

Anette Trettebergstuen

ordf. for kap. 322, 328, 329, 2530, 3322 og 3329

Morten Wold

ordf. for kap. 880

Freddy André Øvstegård

ordf. for kap. 321 og 845

Vedlegg

**DET KONGELIGE BARNE-
OG FAMILIEDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortingets president
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
Prop. 1 S (2019-2020)

Vår ref
18/3277

Dato
11. november 2019

**Statsbudsjettet 2020 - Prop. 1 S (2019-2020) for Barne- og
familiedepartementet - Rettebrev til Stortinget**

Barne- og familiedepartementet har gjennomgått Prop. 1 S for 2020 og jeg vil etter dette gjøre oppmerksom på følgende feil i proposisjonen:

Manglende tekst under overskriften "Kunnskapsbasert politikkutvikling"

På side 40 i Prop. 1 S under overskriften "Kunnskapsbasert politikkutvikling" skal følgende avsnitt inngå i tillegg til eksisterende tekst:

"Det er i 2020 planlagt eit forskingsprosjekt i regi av Nasjonal kompetansesenter om vold og traumatisk stress (NKVTS). Forskningsprosjektet er eit samarbeidsprosjekt mellom Forsvarsdepartementet, Barne- og familiedepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet og har som mål å gi ny kunnskap om militært personell som har delteke i internasjonale operasjonar og deira familiar."

Endret postomtale under kap. 846, post 60 "Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn"

På side 75 under postomtalen for tilskuddsordningen "Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn" står det at "Ordningska skal bidra til å skape opne møteplassar for barn og ungdom i alderen 10–20 år med særskilte behov og utsette ungdomsgrupper og –miljø".

Setningen skal i stedet være:

"Ordningska skal bidra til å skape opne møteplassar for barn og ungdom i alderen 10–20 år, utsette ungdomsgrupper og ungdomsmiljø".

Postadresse
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo
postmottak@bfd.dep.no

Kontoradresse
Akersgt. 59
www.bfd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 793

Endret postomtale under kap. 846, post 79 "Tilskot til internasjonalt ungdomssamarbeid m.m"

Under postomtalen til kap. 846, post 79 på side 77 står følgende følgende setning:
"I tillegg dekkjer posten tilskot til drift av det europeiske ungdomsnettverket mot valdeleg ekstremisme– Youth Can – gjennom tilskot til Institute for Strategic Dialogue."

Setningen skal i stedet være:

"I tillegg dekkjer posten tilskot til det europeiske ungdomsnettverket mot valdeleg ekstremisme – Youth Can – gjennom prosjekttilskot til Institute for Strategic Dialogue."

Tilskudd til SOS-Barnebyers prosjekt "Under samme tak"

Det er i budsjettet for 2018 og 2019 satt av midler på kap. 854, post 71 til SOS-Barnebyers sitt prosjekt "Under samme tak". Ved en feil ble dette ikke tatt med i postomtalen for 2020-budsjettet. Under omtalen av kap. 854, post 71 på side 97 skal derfor følgende tekst inngå:
"Det er òg sett av midlar på posten til SOS-Barnebyar sitt prosjekt "Under samme tak"."

Med hilsen

Kjell Ingolf Ropstad

